౧౦

రామేశ్వరమాహాత్మ్యము

ఇది

పనుగు లక్ష్మణకవి ప్రణీతము

అష్టావధాని

శ్రీరాజా మంత్రిప్రెగడ భుజంగరావు

బహద్దరు జమీందారుగారిచే

మంజువాణియందు ప్రచురింపఁబడినది

ఏలూరు

మంజువాణీముద్రాక్షరశాల

1903.

వెల ౦-౮-౦ అణాలు

శ్రీరస్తు.

రామేశ్వరమాహాత్మ్యము.

ప్రథమాశ్వాసము.

శ్రీతుల్యాతటినీమహాజలధిసం-శ్లేషస్థలోపాంత వి।
ఖ్యాత శ్రీగురుజానపల్లిపురని-త్యావాసుఁడబ్జాక్ష
కం। జాతప్రోద్భవసేవ్యుఁడైందవకళాం-చన్మౌళి
మల్లేశ్వరుం। డాతారార్కముఁ బ్రోచుఁగావుత
కృపా-యత్తాత్ములన్భక్తులన్॥ ౧॥

ఉ. శ్రీరమణీమణిన్ హృదయ-సీమవహించినజాణ సుందరా।
కారులకగ్రగణ్యుఁడగు-గాదిలిబిడ్డనిఁగన్నతండ్రియం।
భోరుహసంభవాదిసుర-ముఖ్యులనేలినమేటిలోకరా।
ఊరతుఁడైనవేల్పువిల-సత్కృపభక్తులఁబ్రోచుఁగావుతన్॥ ౨॥

చ. సనకసనందనాదిముని-చంద్రులునింద్రముఖాఖిలామరుల్।
తనచరణాంబుజద్వయము-దద్దయుభక్తిభజింపఁగాజగ।
జ్జననిసరస్వతింగలసి-సాంద్రమరందకణార్ద్రభాసురా।
సనముననుండుబద్మజుఁడొ-సంగుఁజిరాయువుసజ్జనాళికిన్॥ ౩॥

క్రందనముఖత్రిదశ-వందితకు విద్వదళి,
నందితగుణాంబుధిక-మందకరుణాని।
ష్యందకుఁ గచాధరమి-ళిందకు సఖీకృతశి,
వేందిరకు భక్తముఖ-మందిరకు భక్తిన్॥ ౭॥

మ. అగదంకారవిభుం ద్రిమూర్తిమయుఁ బ-ద్మాప్తుం ద్రయీవిగ్రహున్।
జగదానందకరున్ విభాకరుఁ దమ-స్సంహారు సర్వేశ్వరుం।
త్రిగుణాత్మున్ విధాగమాంతవిదితున్-దివ్యాసురారాధితున్।
భగవంతుం గరుణానిశాంతహృదయు-న్భాస్వంతు సేవించెదన్॥ ౮

క. వినుతింతు ననఘుఁ గవితా।
జనకు రఘుస్వామి పుణ్య-చరితాంబుధిషే।
లనపరుఁ బ్రాచేతసుహృ।
ద్వనరుహసన్నిహితశివు-వల్మీకభవున్॥ ౯॥

క. పంచమవేదగ్రధసవ।
రించెను బ్రహ్మర్షిగణవ-రేణ్యుం ద్రిదశా।
భ్యంచితు నిశ్చలసత్కరు;
ణాంచదపాంగునిఁ బరాశ-రాత్మజుఁ దలఁతున్॥ ౧౦॥

చ. అనఘునిఁ గాళిదాసుని మ-హాకవిహర్షుని భట్టబాణు భా।
సుని శివభద్రు భారవినిఁ-జోరు మయూరుని మాఘు భట్టువం।
డిని భవభూతి వైభవప-టిష్ఠుల బిల్హణ మల్హణాదులన్।
ఘనుల ను బూర్వసత్కవుల-గౌరవమొప్పఁ దలంచి మ్రొక్కెదన్॥

క. భారతముఁ దెలుఁగు జేసిన।
ధీరాత్మున్నన్నయార్యుఁ-దిక్కనమఖినం।
భోరుహభవనిభు నెఱ్ఱను।
ధీరత్నము నాత్మ లోను-తింతున్భక్తిన్॥ ౧౨॥

గీ. మహితచింతామణీదివ్య-మంత్రసిద్ధి।
నైషధాదిప్రబంధసం-దర్భనిపుణు।

ఉ. శ్రీగిరిజాకుమారుమద-సింధురవక్త్రు విశాలలోచనున్।
భోగికులేశహారుశశి-భూషితమస్తకు వేదశాస్త్రవి।
ద్యాగురుమూర్తి భక్తహృద-యాభిమతార్థవిధానదక్షుస।
ర్వాగమవేద్యమత్ప్రతిస-హాయుగణాధిపతిన్నుతించెదన్॥ ౪॥

సీ. వసుమతీధరచక్ర-వర్తిముద్దులపట్టి,
విబుధులపాలిటి-వేల్పుటావు।
పతియర్ధదేహంబు-పాలుగొన్న పురంధ్రి,
ముజ్జగంబులుగన్న-ముద్దరాలు।
వికచకహ్లారపీ-ఠికనుండుజలజాక్షి,
క్రొన్నెలవిరిఁదాల్చు-కోమలాంగి।
వేదాంతవీధుల-విహరించుదైవంబు,
బాలార్కరుచిగల్గు-పరమసాధ్వి।

గీ. హస్తతలమునఁబాశాంకు-శాక్షవలయ।
పుస్తకంబులుధరియించు-పువ్వుబోఁడి।
పార్వతీదేవినామక-పంకజమున।
నింపుదళుకొత్తఁగావసి-యించుఁగాత॥ ౫॥

ఆ. మరునిఁగన్నతల్లి-మాధవునిల్లాలు।
పాలకడలిపట్టి-పరమసాధ్వి।
కలుములిచ్చుచాన-కమలాక్షిసజ్జన।
మందిరములనెపుడు-మలయుఁగాత॥ ౬॥

లయగ్రాహి.

వందనమొనర్తునర-విందభవుసుందరికిఁ,
గుందశరదిందుఘన-చందనసుధాభా।
దందరమహీజశర-బృందధవళాంగికిమ,
రందమధురోక్తికిము-కుందశశిభృత్సం।

సీ. ఏవదాన్యనికుల-దైవంబుగురుజాన,
పల్లిమల్లేశుఁడు-భవ్యమూర్తి।
యేమంత్రితాతభూ-మీశసంపద్గుణ్య,
మహిమోన్నతుఁడుచెన్న-మల్లమంత్రి।
యేమహాత్మునితండ్రి-యిందుచందనకుంద,
బృందనిర్మలకీర్తి భీమమంత్రి।
యేధన్యతల్లిధా-త్రీధరాధిపసుతా,
కలితసౌభాగ్యవి-ఖ్యాతసీత।

గీ. యేమహాత్మునిసోదరుం-డీశ్వరాంఘ్రి।
పూజనాసక్తిమతిసింగ-రాజుశౌరి।
యతఁడుశ్రీభద్రిరాజువం-శాధికుండు।
మహితగుణశాలిమల్లన-మంత్రిశౌరి॥ ౨౦॥

వ. ఒక్కనాఁడువివిధ విద్వజ్జనపరివృతుండై నిజాస్థాన భవనంబునం గొలువుదీర్చి కూర్చుండి సప్తసంతానప్రముఖనిఖిల ధర్మరహస్యసమాకర్ణనసముదీర్ణసకుతూహలాయత్తచిత్తంబున. ౨౧॥

సీ. శోభితాపస్తంబ-సూత్రువాధూలస,
గోత్రుసమస్తస-ద్గుణసమేతు।
నేనుగలచ్చక-వీందునిపౌత్రుని,
శ్రీమాచిరాజునృ-సింహమంత్రి।
దౌహిత్రుభూవరా-స్థానపూజితుఁడుతి,
మ్మనమంత్రికినిఁ జేర-మకుఁదనూజు।
ధన్యననంతప్ర-ధానసోదరువీర,
మంత్రికగ్రజురాజ-మాన్యచరితు।

గీ. నన్ను మతిమంతులక్ష్మణ-నామధేయు।
నమరఁ బిలిపించియుచితా స-నమునను నిచి।

సకలవిద్యావిశారదు-సత్కవిత్వ।
పట్టభద్రునిశ్రీనాథుఁ-బ్రస్తుతింతు॥ ౧౩॥

క. భీమకవి రామభద్రుని।
సోముని భాస్కరకవీంద్రు-సూరనసుకవిన్।
భూమిస్థలి నెన్నికగల।
శ్రీమంతులనాంధ్రకవివ-రేణ్యులఁదలఁతున్॥ ౧౪॥

మ. సరసప్రౌఢవచోవిలాసవిబుధా-చార్యున్స్వవర్ణాత్మజున్।
ధరధీరున్వివిధప్రబంధరచనా-దక్షున్నివధ్యానత।
త్పరచిత్తుం బ్రణమత్సమస్తధరణీ-పాలున్సుభద్రామనో।
హరునింగొల్చెదమస్మత్పితామహునిల-చ్చామాత్యచూడామణిన్॥

గీ. మద్గురుస్వామినఖిలాగ-మస్వభూమి।
సద్వినుతకీర్తిపాండిత్య-చక్రవర్తి।
భక్తిభజియింతు నాకర-పల్లికులసు।
ధాపయోనిధిసోముకో-దండరాము॥ ౧౬॥

గీ. అతిమధురకోకిలధ్వను-లాలకించి।
వాయసములోర్వఁజాలక-వనరుభంగి।
సుకవిసూక్తులకులికియ-నూయఁజెంది।
కుకవులరచినయంతన-కొదువగాదు॥ ౧౭॥

ఆ. కవులమనుచు లేని-కాని పేరూరక।
పూనితమ్ముదారు-పొగడుకొనుచు।
సిగ్గువిడిచితిరుగు-చెడుసులుసర్వజ్ఞ।
నృపసభాస్థలమున-నిలువఁగలరె॥ ౧౮॥

వ అని యిష్టదేవతానమస్కారంబును బురాతనాధునాతన సుకవిపురస్కారంబునుం గుకవితిరస్కారంబునుం గావించి యొక్క మహాప్రబంధంబుసేయం దలంచియున్న సమయంబున॥ ౧౯॥

వించుండగు శ్రీగురుజానపల్లి చెన్నమల్లేశ్వరస్వామినిం గృతికినధీశ్వరుంగావించి రామేశ్వరమాహాత్మ్యంబను మహాప్రబంధంబు నిర్మింపం దొడంగితి నమ్మహాదేవునకు. ౧౬॥

షష్ఠ్యంతములు.

క. శంభునకు గిరిసుతాకుచ।
కుంభస్థలకలితలలిత-కుంకుమచర్చా।
శుంభత్సౌరభవిభవవి।
జృంభితవక్షునకు సవన-జితదక్షునకున్ ॥ ౧॥

క. కుండలికుండలమండిత।
గండద్వితయునకుఁ బాండు-కరడిండీరా।
ఖండలవేదండశర।
త్కాండపాండురమనోజ్ఞ-గాత్రద్యుతికిన్ ॥ ౨॥

క. ఇందీవరసందోహక।
ళిందసుతేందిందిరావ-ళీసుందరరుక్।
స్పందీకరణచణశ్రీ।
తుందిలకంఠునకు కుంత-దోర్దండునకున్ ॥ ౩॥

క. సురవర్ణితతుల్యాసా।
గరసంగసమీపభూమి-కమనీయగుణా।
భరణగురుజానపల్లీ।
పురవిహరణశీలునకు వి-బుధపాలునకున్ ॥ ౪॥

క. చరణానతశతముఖముఖ।
సురపరివారునకుఁ గోటి-సూర్యవిభాధి।
కరణప్రవీణతేజః।
పరిపూర్ణాకారునకుఁ గృ-పాచారునకున్ ॥ ౫॥

కవితసత్కారమొప్పఁగ-గారవించి।
పలికెగంభీరభాషణ-ప్రౌఢిమెరయ॥ ౨౨॥

క. నిర్మలకీర్తివిసత్కృతి।
నిర్మాణవిశారదుఁడవు-నిర్మలఛందో।
మర్మజ్ఞుఁడవుశివార్చన।
ధర్మపరుండవునుతింపఁ-దరమేనిన్నున్॥ ౨౩॥

వ. మదీయవిజ్ఞాపనం బవధరింపుము సపాదలక్షగ్రంథ సంఖ్యాసమేతంబును పంచాశత్ఖండ మండితంబును, బహుసంహితో సమాకీర్ణంబునునై యొప్పు స్కాందంబను నాదిమపురాణంబునందు సేతుఖండంబు శ్రీరఘుపతి ప్రతిష్ఠిత రామేశ్వరస్వామి మాహాత్మ్య సంయుక్తంబగుటంజేసి రామేశ్వరపురాణం బనంబరగునది యాంధ్రదేశభాషచేతం బ్రబంధంబుగావించి మదీయకులదైవతం బగు శ్రీగురుజానపల్లి మల్లేశ్వరస్వామిపేర నంకితంబుసేయుము. దీనివలనమాకును మీకును శాశ్వతకీర్తియు సకలాభ్యుదయంబులు సిద్ధించునని బహుప్రకారంబులం బ్రార్థించెనయ్యవసరంబున ౨౪॥

ఉ. రాజమహేంద్రదుర్గరుచి-రంబుగదేశమునంబ్రసిద్ధిచే।
భ్రాజిలుగాకినాడశల-పాకమహాళ్ళకురెంటికిన్ మహా।
తేజమెలర్పనాస్థలప-తిత్వముఁగాంచినదిట్టశాశ్వత।
శ్రీజయశాలివైరిగజ-సింహమునండురికామమంత్రియున్॥ ౨౫॥

వ. నన్నుంజూచి లక్ష్మణకవీంద్రా మల్లనమంత్రి విన్నవించిన వచనంబులాదరించి ప్రబంధంబు రచింపుమని వినయపూర్వకంబుగా భాషించిన నంగీకరించితి నంతట బహుమానంబుగాఁ గర్పూరతాంబూల జాంబూనదాంబర మణిమయాభరణ హిరణ్య ధరణ్యాది మహాపదార్థంబులిచ్చి మల్లనమంత్రి నన్నుం బూజించి వీడుకొల్పి నంజనుదెంచి విరించిముఖ నిఖిలబృందారకబృంద మహనీయ హాటకకోటీర సంఘటిత మణిగణ ప్రభాంకూర నీరాజిత చరణార

మునిరాజకన్యకా-జనకృతోద్వాహమై,
భవసుశోభితలతా-పాదపంబు।

గీ. వేదశాస్త్రేతిహాసప్ర-వీణకీర।
శారికాకేకికోకిల-భూరివాద।
నాదమేదురమూర్ఛితా-నందబోధ।
కారణమువొల్చునైమిశ-కాననంబు॥ ౨॥

వ. అందు. ౩॥

సీ. అష్టాంగయోగవి-ద్యాసమాసక్తులు,
బ్రహ్మవిజ్ఞానత-త్పరులులోక।
పావనుల్ నిశ్చల-బ్రహ్మవాదులుమహా,
త్ములుముక్తికాములు-దురితహరులు।
ధర్మవేదులుసూనృ-తవ్రతులనసూయు,
లపగతక్రోధులు-విపులమతులు।
విజితేంద్రియులుజగ-ద్వినుతశీలురుసర్వ,
భూతదయాపరు-ల్భువనహితులు।

గీ. శౌనకాదిమునీశ్వరుల్-జలజనాభుఁ।
బరమపురుషుసనాతను-భక్తితోడఁ।
బూజసేయుచుసలిపిర-ద్భుతతపంబు।
పుణ్యతమమగునైమిశా-రణ్యమునను॥ ౪॥

ఆ. భావితాత్ముఁడైన-బ్రహ్మర్షికుంజరు।
లరువదాఱువేవు-రెంచిచూడ।
వారిశిష్యజనుల-వారిశిష్యులనెల్ల।
సంఖ్యఁజేసిపలుక-శక్యమగునె॥ ౫॥

క. వారొక్కనాఁడుగమియై,
భూరిగతిన్భోగమోక్ష-మూలకుసుపాయం।
బౌరాణి నెఱుఁగఁదలఁచియు।
దారకళాగోష్ఠిజేసి-రన్యోన్యంబున్॥ ౬॥

క. కరిచర్మాంబరునకువర
సరసిజధృతశరంబునకు-సజ్జనరక్షా
వరకరుణాపాంగునకు
న్నరకభయధ్వాంతభంజ-నపతంగునకున్ ॥ ౬॥
క. సోమునకు భక్తనిహిత
ప్రేమునకున్ భద్రిరాజు భీమయసుతము
ల్లామాత్యమానసాంబుజ
ధామునకు నునిరుపమాన-తతధామునకున్ ॥ ౭॥
క. ద్రుహిణాదివిబుధనుతునకు
దుహినాంశుకళావిభూషి-తునకున్ లక్ష్మీ
సహితగురుజానపల్లీ
మహితనివేశునకుఁ జెన్న-మల్లేశునకున్ ॥ ౮॥
వ. సభక్తిసమర్పితంబుగా నాయొనర్పం బూనిన రామేశ్వర మాహా
త్మ్యంబునకుఁ గథావిధం బెట్టిదనిన.

కథాప్రారంభము.

శా. శ్రీమత్కాంచనగర్భసన్నిభమహా-ర్షిస్తోమధామంబును
త్రామస్తుత్యవిచిత్రవైభవగుణా-ధారంబు సద్గోమతీ
నామద్వీపవతీసమంచితమమం-దజ్ఞానలక్ష్మీమయ
క్షేమోద్దామము నైమిశంబనవన-శ్రేష్ఠంబు వొల్చున్ ధరన్ ॥ ౧॥
సీ. శాంతమానసముక్త-జాతిమత్సరబద్ధ,
సఖ్యనానాసత్త్వ-సంకులంబు
సంయమిదత్తఘా-సగ్రాసమాంసల,
చారుసారంగికి-శోరకంబు
తాపసేశ్వరనిరం-తరయాగహోమధూ,
మస్తోమవృతనభో-మండలంబు

చిత్తనిగ్రహంబుఁ-జేసినిశ్చలభక్తి।
పూర్వకముగవినుఁడు-పుణ్యులార॥ ౧౩॥

సీ. కడఁగి సేతువుఁ జేరఁ- గానెముక్తిలభించు,
భవకేశవులయందు-భక్తివుట్టుఁ।
త్రివిధకర్మంబుసి-దించుసచ్చోటన,
నించుకంతయుసంశ-యించవలదు।
మనుజుఁడెవ్వఁడుజన్మ-మధ్యంబుననుసేతు,
బంధంబుఁజూడగాంచు-భక్తితోడ।
ధన్యతనతఁడుమా-తాపితృవంశకో,
టివ్వయో పేతుఁడై కీవిమెఱయు।

గీ. బ్రహ్మపదముననొకక-కల్పముపసించు।
ముక్తుఁడగుఁదారలుపరాగ-ములుగణింప।
శక్యమగుసేతుదర్శన-జనితపుణ్య।
మహీపతికినైన లెక్కించ నలవిగాదు॥ ౧౪॥

వ సేతుబంధంబు సకలదేవతాస్వరూపంబు గావున దానింజూచిన వానిపుణ్యంబు లెక్కింప నెవ్వనివశంబు సేతుదర్శనంబు జేసిన నరుండు సర్వయోగకరుండు, సర్వతీర్థస్నాతయు, సర్వతపంబులుం జేసినవాఁడు సేతువునకుం జనుమని పలికిన పురుషుండు సేతువునకుంజనిన పుణ్యఫలంబునొందు. ౧౫॥

క ధరసేతుస్నానముగల।
గురుపుణ్యుఁడుసప్తకోటి-కులములతోడన్।
హరిభవనంబునకుంజని।
సురుచిరగతిముక్తిఁబొందు-సువ్రతులారా॥ ౧౬॥

గీ. మానవుఁడు సేతువునుగంధ-మాదనంబుఁ।
శ్రీతరామేశుఁదలఁచుమఁ-బిత్రుకులములు।
లక్షకోటులుగూడికల్ప-త్రయంబు।
శంభుపదముననుండిమో-క్షంబుఁగాంచు॥ ౧౭॥

క. ఆసమయంబున వేద
వ్యాసుని శిష్యుండు మాని-వర్యుఁడు నిత్యో
ల్లాసుఁడు సూతుఁడు కధికా
గ్రేసరుఁ డచ్చటికి వచ్చెఁ-గీతిజాతభంగిన్ ॥ ౭॥

చ. అనలునిభంగిఁ దేజరిలు-నమ్మునినమ్మునినాథులాదరం
బునఁగనియర్ఘ్యపాద్యములఁ బూజనముల్దగఁ జేసియున్నతా
సనమిడిచాలభక్తినిఁ బ్ర-సన్నునిఁ జేసిజగద్ధితార్థమిం
పెనయఁగ వారలిట్లడిగి-రిమ్ములనొక్క మహారహస్యముల్ ॥ ౮॥

క. సూతా వింటివి సత్యవ
తీతనయునివలన సకల-దివ్యపురాణ
వ్రాతంబులు జగదేక
ఖ్యాతగుణా నీవుఁ దెలియు-నఖిలార్థములున్ ॥ ౯॥

క. ఎయ్యది పుణ్యక్షేత్రము
లెయ్యది తీర్థోత్తమంబు-లివ్వసుమతిలో
నెయ్యెడ లభించు మోక్షము
చయ్యన జనులకు భవోగ్ర-జలనిధివలనన్ ॥ ౧౦॥

గీ. ఎవ్విధమున నుమేశర-మేశభక్తి
గలుగు నరులకు నెద్దాని-వలన దొరకుఁ
ద్రివిధకర్మఫలం బది-తెలియఁ బలుకు
మాదరంబున మాకు మ-హామునీంద్ర ॥ ౧౧॥

క. మునివరులిట్లడిగిన వ్యా
సునకుం బ్రణమిల్లి పలికె-సూతుండు తపో
ధనులారమంచి ప్రశ్నం
బొనర్చితిరి లోకహితము-యోజించి మదిన్ ॥ ౧౨॥

ఆ. ఈరహస్యతత్త్వ-మిపుడేను చెప్పెద
చింతు మీకు మునుపు-చెప్పలేదు

ష్ఠాపంబు సేవనంబును, నేత్ర ఘనసంధిసూచిప్రక్షేపంబును, నంటస
హిత శిశ్నంబున నయోభారబంధనంబును. వృక్షాగ్రంబువలనం
గఁ పోపక కూపంబునం బడం ద్రోఁచుటయును, తీక్ష్ణఖడ్గధారాశ
యనంబును, మొదలగు మహాఘోరనరకంబులు విలోకింపక సేతు
స్నాత సుఖించు సేతుయాత్రగావింతునని తలంచి యెవ్వండేని
నూఱడుగులు నడచునతండు పంచమహాపాతకంబులు విడనాడి
యీచెప్పిననరకంబులు గనుంగొనక కైవల్యంబునొందు. ౨౧॥

గీ. మానవుఁడు సేతుసైకత-మధ్యభూమిఁ
పొరిఁబొరలుచు నెవ్వాఁడు-పవ్వళించు
నతని మెయి నెన్నిరేణువు-లంటినిలుచు
నన్ని ద్విజహత్యలునడంచు-నాక్షణంబ॥ ౨౨॥

క. తీరమ్మున సేతుమధ్యస
మీరాంకురసముపయయములు-మేనుల పైనిం
పారఁగ సోకినజనులకు
పారమహాఘోరపంచ-పాపములడఁగున్॥ ౨౩॥

సీ. మార్గభేదియును బ్రా-హ్మణదూషకుండును,
స్వార్థపాకియు నన-త్యాగియుండు
వేదవిక్రేతయు-పితృవైరియు బ్రహ్మ,
ఘాతకుం డృత్తివిప్ర-గణముఁ బెకుచు
ధనముఖ్యవస్తువుల్-తగనిత్తునని పిల్చి,
యంతలేదని పల్కు-నట్టివాఁడు
ధర్మరహస్యంబు-తనకు బోధించిన,
గురునితో వైరంబు-గూర్చువాఁడు

గీ. చెఱువునకు నీరుదారి వంగఁ-జేయునట్టి
గోగణంబుల మఱలించు-కుత్సితుండు
బ్రహ్మఘాతుకులని చెప్పఁ-బడిన వీర
లనఘులగుదురు సేతుమ-జ్జనమువలన॥ ౨౪॥

వ. మఱియు మహావస్థయు, వసాకూపంబును, వైతరణీనదియు, శ్వభక్షణంబును, మూత్రపానంబును, తప్తశూలంబును, తప్తశిలయును, పురీషహ్రదంబును, శోణితకూపంబును, క్రిమిభోజనంబును, స్వమాంసభక్షణంబును, వహ్నిజ్వాలాప్రవేశంబును, శిలావృష్టియు, కాలసూత్రంబును, క్షారోదకంబు, నుష్ణతోయంబునను నరకంబులు సేతుస్నాతవిలోకింపండిది నిక్కంబు ౧౮॥

గీ. సేతువునవగాహంబు - సేయువాఁడు।
పంచపాతకముక్తుఁడై - పద్మనాభు।
వీటఁబిత్రుమాతృకులరల - కోటితోడ।
మూఁడుకల్పంబులువసించి - ముక్తిఁగాంచు॥ ౧౯॥

సీ. క్షారసేచనము పా - షాణయంత్రము మరు,
త్తతంబుకరపత్ర - ధారణంబు।
సంధిదాహంబును - రస్త్రిశేదనమును,
కాష్ఠనిర్మితయంత్ర - కర్షణంబు।
పాశబంధంబునా - నాశూలపీడనం,
బాస్యనాసాలవ - ణాంబుసేక।
మంగారపుంజశ - య్యాశ్రవణంబును,
దశనమర్దనమహి - దంశనంబు।

గీ. తప్తపాషాణభుక్తియుఁ - దప్తసూచి।
భక్షణముఁదప్తశిలతైల - పానఘోరము।
పానములు మొదలైనయ - పారనార।
కములుచూడఁడు సేతువుఁ - గాంచునరుఁడు॥ ౨౦॥

వ. మఱియు సధశ్శిరశ్శోషణంబును, గజదంతహననంబును, క్షారాంబుపానంబును, క్షారోదక బిలప్రవేశంబును, మేహభోజనంబును, స్నాయుచ్ఛేదనంబును, స్నాయు [illegible] బును, అస్థిచ్ఛేదనంబును, శ్లేష్మాదనంబును, పిత్తపా [illegible] క్తిన్షేవణంబును, నుష్ణసైకతాస్నానంబును, దష్ట్రాయుత్ప్రయుపంబును, సంత

గీ. సేతుతీర్థాభిషేకంబు-సేయవలయు।
సేతుమజ్జనమునను(-జిత్తశుద్ధి।
యనఘమతులార జపతపో-యజ్ఞహోమ।
దానములు సేతువున మోక్ష-దాయకములు॥ 30॥

క. పాతకవిమోచనార్థము।
సేతువున మునింగినరు(డు-జితపాపు(డగున్।
భూతికి నైసు శ్రీకిన వా(।
దాతత సామ్రాజ్యవైభ-వాన్వితు(డగున్॥ 31॥

చ. అమరవధూమణీప్రకరు-చాగ్రతటీమకరీవిలేఖన।
క్రమసువినోదవాంఛమది(-గల్గినభోగులు భక్తియుక్తులై।
యమలమనోజ్ఞ సేతుసలి-లాప్లుతదేహులు గావలెన్ జనా।
భిమతము లెల్లనొప్పగల-భిం మను సేతునిమజ్జనంబునన్॥ 32॥

శా. కైవల్యంబులభించుదోషమడ(గుం-గన్పట్టు(గళ్యాణముల్।
ధీవిస్తారము సంభవించు నభివృ-ద్ధిం బొందు ధర్మార్థముల్।
శ్రీవైకుంఠకపర్దిలోకసుఖముల్-చేకూరు వేదాదివి।
ద్యావైదుష్యము గల్గు సేతుసలిలాం-తర్మగ్నులౌ వారికిన్॥ 33॥

క. ఆరోగ్యము రూపంబును।
దారిద్ర్యవిమోచనంబు-ధనవృద్ధియునుం।
గోరిమది సేతుజలముల।
నారూఢిమునుంగు వారి-కవిసిదించున్॥ 34॥

శ్రద్ధచేనైన మనుజు(డ-శ్రద్ధనైన।
సేతుసలిలావగాహంబు-సేయువా(డు।
ఘనతదీపింపనుభయలో-కంబులందు।
బాధలెఱుంగక సౌఖ్యసం-పదలు గాంచు॥ 35॥

సేతుస్నానంబున సర్వజనులకుం బాపసంచయంబు నశించు, ధర్మంబు శుక్లపక్షశశాంకుండునుంబోలె వృద్ధిం బొంద, రత్నంబులు సాగరంబునం బెఱుఁగు నైవధి పుణ్యంబులంతకంతకుం బెఱుఁగు, నా

క. సురఁద్రాగుమనుపఁగలసిన
పురుషుఁడుగణదేవలాన్న-భోజియుఁబతితా
న్నరతుఁడుగణకాన్నాశియుఁ
బరిహృతహోముఁడును మద్య-పాయిసమానుల్॥ ౨౫॥

క. ఫలకందమూలదుగ్ధం
బులు మృగమదచందనస్రక్-ముకకర్పూరం
బులు రుద్రాక్షములును మఱి
చ్చేలవారు సువర్ణహరులు-సిద్ధము దలఁపన్॥ ౨౬॥

క. వీరికిమఱియుందక్కున
చోరులకును సేతుతీర్థ-సుస్నానమునన్!
ఘోరాఘములు నశించువి
చారంబియ్యెడలవలదు-సన్మునులారా॥ ౨౭॥

ఆ. భ్రాతృభార్యఁ బుత్త్రి-భార్య రజస్వల,
భగినిహీనవనితఁ-బశువిహీనఁ
గల్లుఁద్రావు వెలఁదిఁ-గలయువాఁడిలను
తల్పగతసముండు-తపసులార॥ ౨౮॥

వ. వీరనుం దక్కినగురుతల్పగసమానులుం దత్సంయోగులును మహా
సేతునిమజ్జనులై ముక్తిం బొందుదురు. ౨౯॥

సీ. యాగంబు సేయక-యమరలోకాంగనా,
సంగమసుఖవాంఛ-సలుపువారు
జ్వలనాద్యనుదేవ-తలనుపాసింపక,
కుశలంబు మదిలోనఁ-గోరువారుఁ
దిలమహీహేమతం-డులధాన్యదానంబు,
సేయక స్వర్గేచ్ఛ-సేయువారు
సతతోపవాసని-ష్ఠలఁ దాపమొందక,
బలభేదిపురినుండఁ-దలఁచువారు

వ. అనివివరించిన రౌమహర్షణితో శౌనకాదిమునీంద్రులిట్లనిరి. ౪౧

గీ. సూతగంభీరజలధిపై-సేతుబంధ।
మెట్లుగావించెరఘుకులా-ధీశ్వరుండు।
సేతుగతగంధమాదన-క్షితిధరమున।
నెన్నఁదగుపుణ్యతీర్థంబు-లెన్నిగలవు॥ ౪౨॥

గీ. కలితరామేశశంభులిం-గప్రతిష్ఠ।
రాముఁడొనరించెనేప్రకా-రమునమున్న।
తేటపడమాకునీకథ-తెలియఁబలికి।
మముఁగృతార్థులఁజేయుము-మానితిలక॥ ౪౩॥

వ. అనిప్రార్థించియడిగిన శౌనకాదిమహర్షులకు సూతుండిట్లని చెప్పం దొడంగె. ౪౪॥

చ. దశరథునాజ్ఞచేతగుణ-ధాముఁడు రాముఁడరణ్యభూమికిం।
గుశలమతింబ్రియాంగనయుఁ-గూరిమితమ్ముఁడుఁదన్నుఁగొల్చిరా।
వశజనమానసప్రియుఁడు-వచ్చిచరింపుచుదండకాటవిన్।
విశదగతిన్వసించెనతి-విశ్రుతపంచవటీతటంబునన్॥ ౪౫॥

గీ. అంతమారీచవిరచిత-వ్యాజయుక్తి।
రాజసుతులనువంచించి-రావణుండు।
తపసివేషంబుఁగైకొని-ధర్మమెడలి।
జానకీదేవినిహరించె-సాహసమున॥ ౪౬॥

మ. అనఘుండంతటరాఘవేశ్వరుఁడర-ణ్యక్షోణులన్ మేదినీ।
తనయాన్వేషణమాచరించుచుసము-ద్యల్లీలఁగాంచెన్ మహా।
స్వనదంభోజవసద్విరేఫబకహం-సక్రౌంచవంద్యుక్తిగుం।
ఘనశుంభజ్జలరాట్ప్రభాభవనముం-బంపాసరోరాజమున్॥ ౪౭॥

వ. మఱియు నాసరోవరంబున సభరిత బిసఖండంబులు భుజించుతరి నెడనెడం బొడము పిపాసవలన శతపత్రపాత్రనిక్షిప్తమకరంద పానీయంబులు గ్రోలుచు నుద్వేలానురాగంబునం దద్బిందుకణం

మధేనువు చందంబునం, గల్పవృక్షంబువడువున, చింతామణి తెరంగున, సేతుస్నానంబు సకలపురుష మనోవాంఛితార్థంబులొసంగు. తేమింజేసి సేతుయాత్రం గావించ సమర్థుండుగానివాండు, శిష్టులగువిప్రుల ధనంబు యాచింపునది వారలియ్యకేని క్షత్రియవైశ్యశూద్రులనైనంయాచించియెవ్విధంబునైన ధనంబువడసి సేతుస్నానంబాచరింపవలయు ఎవ్వండేని సేతుయాత్రాపరునకుధనధాన్యవస్త్రాదికంబులిచ్చి ప్రవర్తింపంజేయునతనికి నశ్వమేధాదియజ్ఞఫలంబునుం జతుర్వేదపారాయణ పుణ్యఫలంబునుం, దులాపురుషముఖ్య మహాదానఫలంబును సిద్ధించు బ్రహ్మహత్యాది పాతకంబులు దొలంగు సర్వకామంబులుఫలించు. పరిగ్రహించువాండునుం బ్రతిగ్రహదోషంబులేక తత్తుల్య ఫలంబు వడయును.

గీ. సేతుయాత్రార్థమరమా-ర్జించిపిదపఁ।
జననిలోభికిఁ దత్సేతు-వునకు నేగు।
వానికిచ్చెదననియియ్య-లేనిలోభి।
కరయభూసురహత్యయా-నండ్రుబుధులు। ౩౨॥

క. ధనవంతుండయ్యుదరి।
ద్రునిగతినెవ్వాఁడు వేఁడఁ-దొడఁగున్ లోభం।
బున సేతుయాత్రకొఱకున।
తనినిన్ ద్విజహంతయండ్రు-తత్వవిధిజ్ఞుల్ ॥ ౩౩॥

క. మానకనరుఁడే వెరవుల।
చేనైన స్సేతుయాత్ర-సేయందగుధా।
త్రీనిర్జరవకశక్తుల।
నూనధనంబిచ్చిపంప-నుచితముధరణిన్ ॥ ౩౪॥

ఉత్సాహము. కృతయుగమునముక్తిదొరకు-నెఱుకచేజనాళికిం।
గ్రతువులొసఁగుముక్తిత్రేత-కడమరెండుయుగముల।
స్వ్రతతదానములలభించు-విమలసేతుతీరమం।
చితవిధమునముక్తిగలుగఁ-జేయునాల్గుయుగములన్ ।

చుట్టంబులంగలసి ప్రమదంబున సుఖక్రీడలం బొదలు పోతువుల వలనను, నభిరామంబై నీలకంఠకాళిమచ్ఛాయాదాయాదమేదుర దళ విసర విలసిత నవకువలయ సమాజసౌరభ్య సంఘటితంబును; పథికజననాసాపుటస్ఫుటతరానందసంధాయక పరిమళమిళితత్పరాగ పుంజమంజుల కంజాత సంజాత మధురమధూళీమాధుర్య రసికమధుకర నిరంకుశ ఝంకార కోలాహలసంకులంబును, సరస సంగీత సమాకర్ణన సమ్మోదమాన జలదేవతాప్రసాదలబ్ధ మధుకరాధీన తప్తకాంచన పానపక తరోర్చిత కోకనద విరాజమానంబును, పాశపాణిపరివృఢ పర్యటత్పాండురాఖండ యశోమండల సంభావనాస్పద కుముదసముదయ ప్రభాపరిపూర్ణంబును, తీరభూరమణీయ కుసుమిత లతానికేతన మకరకేతన కేళీరసానుషక్త శబరకాంతాపరిశ్రాంతిహరణ ప్రవీణ విమలజలశీకరకిర త్సరసిజరజస్సుగంధిగంధవాహంబును, జలవిలోకిత ప్రతిబింబ శాఖిశాఖాగ్ర ప్రత్యగ్రపల్లవగ్రహణార్థ పతిత పరిభ్రాంత పరభృత నిర్వాహక పంచబాణప్రేరిత మారుతప్రయుక్త నిశ్రేణీకృతకూలపాదప విశాలశాఖావళిచ్ఛన్నంబును, దావపావకదహ్యమాన కాలాగరు ధూమమాలికాళికాళీకాలోకన పరిహృష్యన్మద మయూర నటనానురూప భృంగాంగనాసంగీతభంగిసంగత సముత్తుంగతరంగ మృదంగనాదగుంభనకదంబితంబును, మత్తవేదండ శుండాదండ చుళికితప్రోజ్ఝిత పుష్కరచ్ఛటానిర్వాపిత వనవాతోద్ధూత నభశ్చుంబినీ బిడాంబుజరాజి పరాగంబును, కోమలశ్యామల బాల తృణాంకుర చర్వణ సంజనిత పిపాసాపరవశ సమాయాత పీత విశ్రాంత వాతాయుయూథ సమాశ్రిత సవిధవివిధ పాదపచ్ఛాయాతలంబును, సుందరారవింద మందిరవిహారదిందిరాసత్కాకారి వనదేవతా విశ్రాణిత మహోపాయనాస్తరణ రాంకవపట శంకాకరజలోపరి పరివ్యాప్తాను తటప్రరూఢకదంబమంజరీకుసు

బులు వరటీసముదాయంబులకుఁ జంచచ్చంచూపుటంబుల నొసం
గిన నదియు వాత్సల్యంబునం గిశోరనికురంబవదనంబులకు మంద
ప్రకారంబున నందించుచున్నం గనుంగొని పరమహర్షవికస్వర
కంఠంబులై కలకలనాదంబులు గావింపుచుం గాంచనచ్ఛాయాపం
చకగరుదంచలక్షేపంబు సేయుచు, మనోహరమందగమనంబులం
బుండరీకషండంబులం గ్రీడగావించు రాజహంసంబులవలనను,
కంఠదఘ్న నీరపూరంబున నపారకౌతుకంబున నోలలాడుచుం జెంచు
గుబ్బెతల కవుంగిళ్ల డాఁగిలిమూతలాడు బెడంగు సిబ్బెంపు గ
బ్బిగుబ్బలు గనుంగొని స్వబంధుచక్రమిథునంబులు వారిచేతం
బట్టువడెననితలంచి తమ్ముంబట్టుకొందురోయను శంకపుట్టి కోకిల
నికాయంబులతోడ నెగసి పెరచోటులకుం జని యచ్చటి భయం
బుదక్కి చక్కెరవిలుకాని కేళిం దేలుచుం దమబాంధవుండగు మా
ర్తాండునిం బొగడు పదువున రుతంబులు సేయుచుఁ దోయంబుల
మునింగి తేలుచు నభిమతగతుల వర్తించు చక్రవాకంబుల వల
నను, నికటవిపినతరువుల కుశాసనాసీనమౌనిరాజులం జూచినే
ర్చిన యవియుంబోలె మునివృత్తివహించి వనవాసులై స్వచ్ఛత
గలిగి ధ్యానపరాయణంబులై హారాన్నిరసముత్పతన్మత్తమీనం
బులు రభసంబున నతిదీర్ఘత్రోటిపుట నికటంబులవ్రాలిన వానిం
బట్టి కబళించి యదృచ్ఛాలాభసంతుష్టాంతరంగంబుల సుఖించి
మెలంగుచున్న బకంబులవలనను, పునఃపునఃకృతసురత సముదిత
క్లమంబునం దిర్యగావర్తితకంఠంబులై శిరంబులు గరుత్పరంపర
లం గప్పి యేకపాదస్థితిం జెంది తీరభూముల నిదురబోవుచున్న
తతిం గేళీరత సంయమి కన్యకాజనంబులు ఫేనపుంజభ్రాంతిం
దమ్ముంబట్టికొని చన నుద్యోగించునంతలోనం దదీయ కరకమల
సంస్పర్శంబునం బ్రబోధంబునొంది, బెదరి బెదరి చూచి యుల్లం
ఘించి తొంటి తమ విహారస్థలంబుల వ్రాలి జాలింబడు తమ

గనుఁగొని వెసనగ్ని సాక్షి-కంబుగ సఖ్యం
బొనరించి వాలిఁ జంపుదు
నని విభుఁడు ప్రతిజ్ఞఁ జేసె నర్క-సుతుండున్ ॥ ౫౦॥

వ. సీతాదేవిం దోడితెచ్చెదనని ప్రతిజ్ఞ పలికి నిట్లన్న కేశ్వరవానరేశ్వరులు సమయంబుఁ గావించి పరస్పరంబు విశ్వసించి నితాంతసంతోష సమన్వితులై ఋష్యమూక గిరిశిఖరంబునఁ గూర్చుండి రంత.

క. గిరినిభ దుందుభికాయము
బరువడి రాఘవుఁడు జిమ్మె-బహుయోజనముల్
చరణాంగుష్ఠనఖంబున
హరిసూను నిమదికిఁ బ్రత్య-యము పుట్టుటయున్ ॥ ౫౧॥

గీ. మఱియు నతనికి నమ్మిక-మదిజనింపఁ
గడఁకతో వింటనొకతూఁపు-దొడిగి సప్త
సాలములు నేలఁగూలంగ-లీల నేసె
రాఘవుఁడ మోఘతరబాణ లా-ఘవుండు ॥ ౫౩॥

ఉ. ఆపటువిక్రమంబుఁ గని-యద్భుతమందిదినేంద్రసూతి సీ
తాపతితో డనిట్లనియె-దక్షుఁడ వీవు సఖుండవౌటన
న్నా పురుహూతముఖ్యసుర-లైన జయింపఁగ లేరు చిత్తసం
తాపము దీరెఁ బఙ్క్తిముఖు-దైత్యునిఁ ద్రుంచెద సీతఁ దెచ్చెదన్ ॥ ౫౪॥

క. అనవుడు రఘునాథుఁడు నె
మ్మనమున ముదముప్పతిల్ల-మార్తాండతనూ
జనిజానుజసహితుండై
చనియెం గిష్కింధకపుడు-సరభసవృత్తిన్ ॥ ౫౫॥

సీ. అంతఁ గిష్కింధాగు-హాముఖంబున నిల్చి,
రవిపుత్త్రుఁడగ్రజు-రాకఁ గోరి
ప్రళయజీమూతంబు-పగిది గర్జిల్లెనా,
ధ్వనియాలకించియ-వ్వాలి గినిసి

మకేసర విసరంబును, వరుణరాజానుచర మకరనికర మత్స్య కచ్ఛపకుళీర ప్రభృతి సకలజలజంతుసంతాన సంతతసంచార సంకులంబును నగుచు, గగనంబుభంగి రాజహంసభరితంబై, విష్ణుజఠరంబుగతి భువనపరిపూర్ణంబై, అలకానగరంబు తెఱంగున శంఖ మకరకచ్ఛప పద్మమండితంబై, క్షీరసాగరంబుమాడ్కి మధురామృతస్థానంబై, ఛందశ్శాస్త్రంబువోలె విచిత్రవృత్తశోభితంబై, [illegible]క్రియాలఘుజీవనంబై, సాధుజనచరితంబుకరణిపంకరహితంబై, [illegible]ంబువిధంబున చక్రసహితంబై, స్వర్గంబుభాతివాసవ సమృద్ధిసంపన్నంబై, సుందరీగళంబురీతి జలజభాసురంబై, ధనికభవనంబు ప్రకారంబునం గమలాభిరామంబై రాజాస్థానంబుకైవడి కవివాగ్గుంభితంబై, సముద్రంబువోలెఁ గువలయాభరణంబై, కోణపదిగ్భాగంబులాగునంగుముదాశ్రితంబై, యొప్పు పంపాసరోవరంబు గనుంగొని తత్తీరంబున. ౪౭॥

సీ. జానకీపతియొక్క-వానరుం గాంచెన,
కపియును రాముని-గాంచి మ్రొక్కి।
యయ్య మీరెవ్వరం-చడుగ వానికిఁదన,
వృత్తాంతమంతయు-విస్తరించి।
యనఘునీ వెవ్వండ-వనిఁ గౌసల్యాత్మ,
జునకునిట్లనియెన-వ్వనచరుండు।
దేవరయేను సు-గ్రీవుని సచివుఁడ,
హనుమంతుఁడను వాఁడ-ననిలసుతుఁడఁ।

గీ. జెలిమి మీతోడ సేయంగఁ-దలఁచి భాను।
సుతుఁడు పుత్తెంచెనన్ను మీ-రితనికడకు।
వేగ విచ్చేయుఁడని నభూ-విభుఁడు లెస్స।
యనుచు సౌమిత్రియును దాను-నచటికరిగె॥ ౪౮॥

క. ఇనపుత్త్రునిఁ జుచ మొప్పం।

బునమరలివచ్చెయాసతి।
పనిచినమాణిక్యము రామ-భద్రునకిచ్చెన్॥ ౬౦॥

వ. ఇట్లు హనుమంతుండిచ్చిన యామాణిక్యంబుం గనుంగొని హర్ష శోకపరవశుండై యప్పశుపతిచాపభంజనుండు సౌమిత్రిసుగ్రీవాంజనేయ నలనీలజాంబవత్ప్రముఖ కపివీరులతోడంగూడి యభిజిన్ముహూర్తంబునం బ్రయాణంబువెడలి వివిధగిరి సరిదరణ్యంబులు గడచిచనిముందట ౬౧॥

చ. కనియెరఘూద్వహుండుకట-కస్థలగాఢచరత్కరీంద్రసం।
జనితమదప్రవాహపరి-సర్పదమందసుగంధసాంద్రమున్।
ఘనమణిశృంగగానకల-నారతదేవవధూనినాదని।
స్వనరచనాక్రమశ్రవణ-చండమృగేంద్రమునమ్మహేంద్రమున్॥

గీ. అమ్మహేంద్రధరిత్రీధ-రమ్ముగడచి।
చక్రతీర్థంబునకునేగి-జనవిభుండు।
పొసఁగనచటవసించెన-ప్పుడుదశాస్యు।
ననుజుఁడైనవిభీషణుం-డటకువచ్చె॥ ౬౨॥

వ. నలుగురు మంత్రులతో నటకువచ్చిన యమ్మహాత్మునిఁజూచి సుగ్రీవునకు గూఢచారుండను శంకవొడమి రఘువీరుండతని హితసముచితచేష్టలరసి దుష్టుండుగాఁడని తెలిసి సంభావించియవ్విభీషణునకు సకలరాజ్యపట్టాభిషేకంబు సేయించి రవిపుత్త్రునట్లమంత్రిప్రవరుంజేసి చక్రతీర్థంబుఁడాసి. ౬౩॥

క. చింతింపుచు రామమహీ।
కాంతుఁడుసుగ్రీవుఁడాది-గాఁగలకపిసా।
మంతులకుననియెనీదు।
ర్దాంతపయోరాశియెట్లు-దాఁటుదమింకన్॥ ౬౪॥

క. జలనిధిదుస్తరమికకపి।
బలములసంఖ్యమ్ములేయు-పాయముమనకుం।

రయమునసంతతః పు-రంబు వెల్వడి వచ్చి,
యనుజునితోడఁగ-య్యంబొనర్చె।
బెట్టిదంబుగ వాలి-పిడికిట సుగ్రీవుఁ,
బొడిచినఁగడునొచ్చి-బడలి తొలఁగి।

గీ. చనియె దశరథరాజనం-దనునికడకు।
నమ్మహీజాని సుగ్రీవు-నరుత నొక్క।
కుసుమమాలిక గదియించి-గుఱుతుచేసి।
యపుడు పురికొల్పె వెండియు-వాలమునకు॥ ౫౬॥

వ. ఇట్లు పురికొల్పుటయు సుగ్రీవుండు కిష్కింధా ద్వారంబుఁ జేరి భూరిగర్జితంబున వాలిం బిల్చి యతనితోడ బాహుయుద్ధంబు సేయుచుండె నంత ౫౭॥

క. చాపమున శరముఁ దొడగి మ।
హీపతి నిండారఁ దిగిచి-హెచ్చిన వీర్యా।
టోపమునఁ గూలనేసె ప్రభు।
జాపటువిక్రమవినోద-శాలిన్ వాలిన్॥ ౫౮॥

ఆ. అట్లు వాలి నిహతుఁ-డైన కిష్కింధకు।
నరిగి సకలవాన-రాధిరాజ్య।
పట్టబద్ధుఁడగుచుఁ-బద్మాప్తసూనుఁడు।
ద్వేలహర్షజలధి-నోలలాడె॥ ౫౯॥

శా. అంతన్ భాస్కరనందనుండు కపిసే-నాన్వీతుఁడై రామభూ।
కాంతాగ్రేసరుపాదసన్నిధికి వే-డ్కన్ వచ్చి ధీరున్నమా।
మంతుం బిల్చి ధరాత్మజాన్వెదుకస-న్నాహంబుతోఁ బంపెన।
త్యంతాటోపసమగ్రుఁడై యతఁడు శ-క్రాదుల్ నుతుల్సేయఁగ ౬౦॥

క. వనరాశి దాటి లంకకుఁ।
జని సీతం జూచి పవన-సంభవుఁ డురయం।

తరల. అనిపురాంతకచాపభంజనుఁ-డానతిచ్చినవాక్యముల్ ।
వినికృతాంజలులై వలీముఖ-వీరులర్కసుతాదులు ।
య్యనఘశైలునితోడనిట్లని-రయ్యనావలు దెచ్చినాం ।
పెనయఁ దెప్పలుగట్టి దాఁటెద-మిమ్మహాలవణాంబుధిన్ ॥ ౨౪॥

వ. అప్పుడు కపిసేనలనడుమ నిలచి విభీషణుండిట్లనియె. ౨౫॥

క. శరధిన్ దశరథసూనుఁడు ।
శరణొందుటసముచితంబు-సగరకృతంబీ ।
కరుణాలయంబు తత్కుల ।
పరిపాలకుఁడగుటఁదోడు-పడు రామునకున్ ॥ ౨౬॥

సీ. అనవుడు రఘురాముఁ-డగచరవీరుల,
నాదరింపుచుఁ బల్కె-ననఘుఁడార ।
తెప్పలచేఁగపు-లిప్పయోనిధినూరు,
యోజనంబులు దాఁట-నోపువారె ।
పెక్కునావలుగల్గ-విక్కపిసేనకు,
వైశ్యులగతిమన-వంటివారు ।
కలములచేనబ్ధి-గడతురెగడచునో,
నెడచేసి పగవార-లిడుము సేతు ।

గీ. రట్లుగావున మీయుపా-యంబు నాకు ।
సమ్మతము గాదు మతి విభీ-షణుని పలుకు ।
మదికి నింపగుచున్నది-మార్గసిది ।
కర్థితో నిప్పయోధిను-పాస్తి సేతు ॥ ౨౭॥

గీ. పెంపుతో నిట్లుతోవఁజూ-పింపకున్న ।
ననలగంధవహాత్యుజ్వ-లాస్మదీయ ।
భాసురామోఘదివ్యాస్త్ర-పటలమునకు ।
నిమ్మహోదధి గురిజేసి యేపడంతు ॥ ౨౮॥

గలదియ్యెడమర్కటసే।
నలతోఁడంగూడియివ్వ-నధిదాఁటించన్॥ ౧౭॥

మ. అతిగంభీరపయఃపరిపూరముసము-ద్యన్మత్స్యసంచారము।
ద్ధతనక్రగ్రహచక్రఘోరముమహా-ధావత్కుళీరంబనా।
రతవాతాహృతనీలనీరధరవా-రంబియ్యకూపారమే।
గతిచేనిప్పుడుదాఁటువారమువనౌ-కస్సైన్యముల్ గోల్వఁగాన్॥

మ. ప్రళయాంభోధరగర్జితప్రతిభటప్రస్ఫీతనిర్ఘోషదో।
హలమైదుస్సహబాడబజ్వలనగా-ధార్చిచ్ఛటాక్రాంతమై।
విలుఠద్వీచిఘటాపటుప్రహరణో-ద్వృత్తాభ్రమై యున్నయి।
జ్జలధిందాఁటనుపాయమెద్దివగునీ-శాఖామృగశ్రేణికిన్॥ ౧౯॥

క. శతయోజనవిస్తారం।
బతిఘోరముతిమితిమింగి-లాకరమంతే।
ర్గతనగమగునీసరితాం।
పతిఁగడువఁగవశమెమనకు-మతిచేనైనన్॥ ౨౦॥

గీ. తలఁచిచూడంగవిఘ్నముల్-తరచుగలవు।
పుడమికన్నియవేరీతిఁ-బడయువాఁడ।
నధికసంకటమిచటసం-ప్రాప్తమయ్యెఁ।
గార్యసిద్ధికుపాయంబు-గానరాదు॥ ౨౧॥

గీ. అకటరాజ్యంబుగోల్పోయి-యడవిఁజేరి।
తండ్రిపోకకువగచిభూ-తనయఁబాసి।
యెంతయునుగాసిఁబొందితి-నంతకన్నఁ।
గడుఁబ్రయాసంబుమున్నిరుఁ-గడచుతెరఁగు॥ ౨౨॥

గీ. నీవురావణుదెగటార్చి-నిఖిలదోష।
శాంతికైగంధమాదన-శైలమునకు।
నరుగుమనిమున్నుగుంభజుం-డానతిచ్చె।
నమ్మహామునిభాషణం-బనృతమగునె॥ ౨౩॥

మొనసియున్న యీస-ముద్రినినడఁగింతు।
బాణవహ్ని శిఖల-పాలుజేసి॥ ౭౫॥

క. భూభారకరసురారిగ।
ణాభీలంబైనయీమ-హాంభోనిధిసం।
క్షోభితమొనరించెదఁగీ।
లాభీకరసాయకాన-లస్ఫురణమునన్॥ ౭౬॥

వ. ఇట్లుపలికి కోదండపాణియుం గ్రోధపర్యాకులేక్షణుండునై రఘుకులాధ్యక్షుండు త్రిపురసంహరణోద్యుక్తుండగు రుద్రుండువో లెఁగనుపట్టి చాపాకర్షణంబుఁజేసి శరంబులువిసడించి జగంబులుగంపింప నతినిశితోగ్రవిశిఖంబులు మఱియును సముద్రంబునం బ్రయోగించిన నవియును బ్రజ్వలింపుచు ఘోరంబులై దశదిశలు వెలింగింపుచు మహాదానవసంకులంబగు సాగరంబుప్రవేశించెనం తసముద్రుండు భీతచిత్తుండై కంపింపుచు నక్క—లేకపాతాళంబు వలన వెడలివచ్చి కృతాంజలియై రాఘవునిశరణంబుఁజొచ్చి యిట్లనుతించె. ౭౭॥

క. సురబృందసేవ్యములుసుఖ।
కరములహల్యోగ్రశాప-ఖండనరేణూ।
త్కరకలితములగునీపద।
సరసిజములుగొలుతురామ-చంద్రమహాత్మా॥ ౭౮॥

సీ. దండంబుతాటకా-తనువిదారణనీకు,
ప్రణతికౌశికయాగ-రక్షనీకు।
శంకరచాపభం-జనసమున్నతినీకు,
నభివాదనంబుమ-హాత్మనీకు।
జమదగ్నిసుతగర్వ-శమనజేజేనీకు,
నంజలిదైత్యసం-హారనీకు।

క. అనిపలికి సానుజుండై।
జనకసుతావల్లభుండు-శాస్త్రోక్తవిధిన్।
వనధికి నెదురుగ నయ్యెడ।
ఘనకుశతల్పమున ననుచిత-గతిశయనించెన్॥ ౨౯॥

క. మేదురదర్భాస్తీర్ణమ।
హోదధితీరమున రాఘ-వోర్వీనాథుం।
డాదరమున శయనించెన్।
వేదిపయిన్ వెలుఁగుజాత-వేదుఁడుబోలెన్॥ ౩౦॥

చ. సురుచిర శేషభోగనిభ-శోభితసవ్యభుజోపధానుఁడై।
నరపతి నవ్యదర్భశయ-నంబున నొప్పఁగఁ బవ్వళించి తత్।
త్వరమతితోడ సాగరును-పాస్తియొనర్చుచునుండెఁగా విభా।
వరులు మూఁడు సూర్యకుల-వర్యనకుం గడచెం గ్రమంబునన్॥

వ. ఇట్లు త్రిరాత్రోషితుఁడై నయమార్గంబున దలక మార్గలాభంబుగోరి వారాశి నుపాసించిన నతండు మూఢభావంబున నంబొడజూపకున్నం గోపరక్తాంతలోచనుండై రఘువీరుండు లక్ష్మణునితో నిట్లనియె.

క. పాయకయమోఘతరమ।
త్సాయకనిర్భిన్నమకర-సముదయములచేఁ।
దోయధి నిరుద్ధసలిలం।
బైయుండఁగఁ జేతు నిప్పు-డతివేగమునన్॥ ౩౩॥

మ. అనుజా నన్ను సమర్థుఁగాఁ దలఁచెనీ-యంభోనిధానంబు దు।
ర్జనుచోటన్ సహనంబు యుక్తమగునే-సామంబుచే నాత్మద।
ర్పనమీనోపఁడు సాగరుండు వెసన-స్మత్తూణీరబాణాగ్ని నీ।
తని శోషింపఁగఁ జేతుఁ గోతులకుఁ బా-దన్యాసముల్గల్గఁగాన్॥ ౩౪॥

ఆ. మేరమీఱి నిక్కి-మిన్నందితరగలు।
నలమి యెల్లదిక్కు-లాక్రమించి।

గలితభవద్గుణవర్ణన।
మలవిరోమావంటిజడులు-కాదినుపురుషా॥ ౯౩॥

గీ. భూజలాదికమగు పంచ-భూతతతికి।
నెద్ది నైజంబుగా రచి-యించె ధాత।
యట్టికట్టడి విడువక-యనియునిలుదు।
మత్స్వభావము గాధత్వ-మహిమసుమ్ము॥ ౯౪॥

క. రాగమున లోభమున భయ।
యోగంబున నైన నన్యయోచిత ధర్మ।
త్యాగము కర్తవ్యము గుణ।
సాగర యీ భాషణంబు-సత్యము గాదే॥ ౯౫॥

క. వనచర సేనలు లంకకుఁ।
జనుటకు నేనాచరింతు-సాహాయ్యము నీ।
కని విన్నపంబుఁ జేసిన।
జనపతి యిటులానతిచ్చె-జలనిధితోడన్॥ ౯౬॥

సీ. తరుచర వాహినీ-పరివారములతోడ,
జనియెద లంకక-శంకవృత్తి।
నిప్పుడె జనపూర-మింకించి తెరువిమ్ము,
నావుడిట్లనియెను-దీవిభుండు।
సావధానుండ వై-యవధరింపుము దేవ,
విని సేయవలసిన-పనియొకర్చి।
మయ్యనీయాజ్ఞని-ట్లాచరించితి నేని,
కార్ముకవిద్యాప్ర-గల్భులైన।

గీ. ఘనులునిటువలె నియమింపఁ-గలరునన్ను।
గానఁ దరణార్థ మొక్కటి-గలదు పాయ
మదివచించెద విశ్వకర్మా-త్మజుండు।
వానరుండొండు నలుఁడను-వాఁడు గలఁడు॥ ౯౭॥

కేలుమోడ్చి కృపాల-వాలమానసనీకు,
వందనంబు మునీంద్ర-వరదనీకు।

గీ. రాక్షసఖరదూషణత్రిశి-రోనిశాట।
గహనదహనాయమానభీ-కరశరాస।
ముక్తదివ్యాస్త్రసముదాయ-మ్రొక్కు నీకు।
శరణు రఘురామ నిఖిలదు-ర్జనవిరామ॥ ౮౯॥

గీ. రఘుకులంబున దేవకా-ర్యంబు సేయ।
నవతరించిన శౌరికి నా-రాయణునకు।
బుండరీకాక్షునకు జగ-న్మూలమునకు।
భక్తిచే మ్రొక్కెదను రామ-భద్ర నీకు॥ ౯౦॥

క. కోపంబు సంహరింపుము।
నీపదకమలములు గొలిచి-నిలిచిననన్నున్।
జేపట్టుము మ్రొక్కెద నా।
చాపలము సహింపు రామ-సద్గుణధామా॥ ౯౧॥

వ. దేవా మహానుభావా! భావజజనక, జనకసుతా మనోహర, హరవిరించి పురందరాది సురపూజిత, జితదానవ, నవజలధరనీల, నీలకంఠచాపభంజన, జననాదివికారరహిత, హితమితసత్యమృదుమధురభాషాధురంధర, ధరణీభారహరణార్థకృతావతార, తారకబ్రహ్మస్వరూప, రూపలావణ్యవిలాసవినిర్జితకోటికందర్ప, దర్పాంధబంధకంధసింధురమృగరాజ, రాజశేఖర, ఖరదూషణాదిరాక్షససంహార, హారకేయూరకిరీటకుండల కంకణాద్యలంకారశోభిత దివ్యమంగళవిగ్రహ, గ్రహరాజవంశాభిరామ, రామ, నా విన్నపంబుఁ జిత్తగింపుము, నా నేరములు సహింపుము. నా ప్రార్థనంబుఁ గైకొనుము, నన్ను రక్షింపుమని మఱియు నిట్లనియె. ౯౨॥

క. చలువదొర వేయుమోములు।
కలిగియు నీగుణము లెన్నఁగా లేఁడఁటఁగాఁ।

పంచామృతస్నాన-భవ్యకృత్యముదీర్చి,
గంధంబలందియ-క్షతములొసఁగి।

గీ. లలితదూర్వాంకురంబులు-నలినకుముద।
చంపకాశోకపున్నాగ-జాతివకుల।
పాటలాదిప్రసూనము-ల్భక్తినొసఁగి।
ధూపములదీపములనుసం-తుష్టిసలిపి॥ ౧౦౩॥

వ. అనంతరంబ జంబూ రంభా కపిత్థ ఖర్జూర పనస నారికేళ బదరీ
చూతఫలపుండ్రేక్షుగోక్షీరద్రాక్షారసక్షౌద్రఘృతపాయసమోదు
కాపూప బహువిధభక్ష్యసమన్విత మహోపహారంబులు సమర్పిం
చి సకలోపచారంబుల సపర్యగావించి యనేక ప్రాకారంబులం
గైవారంబులొనర్చి గణపతిం బ్రసన్నునింజేసి. ౧౦౪॥

గీ. అంతమిథిలేశకన్యకా-ప్రాణనాథుఁ।
డచటనున్నమహాదేవి-నాదిశక్తి।
మహిషదానవమర్దని-మహితచరిత।
నధికభక్తినిఁగొల్చిత-దాజ్ఞవడసి॥ ౧౦౫॥

క. వాణీపతిముఖసురసం।
త్రాణైకధురీణమైన-తనహస్తమునన్।
క్షోణీనాథుఁడునవపా।
షాణస్థాపనముఁజేసె-జలనిధిలోనన్॥ ౧౦౬॥

క. ఈరీతిసేతుబంధ।
ప్రారంభముఁజేసిరామ-భద్రుఁడుదన్వ।
త్తీరంబుననలరచితమ।
హారమ్యసుభద్రపీఠి-కాసీనుండై॥ ౧౦౭॥

సీ. బలవంతులైనట్టి-ప్లవగవీరులఁజూచి,
సేతునిర్మాణంబు-సేయుఁడనిన।

గీ. శిల్పిసమ్మతుఁడధికుఁడ-నల్పబలుఁడు।
హరికులశ్రేష్ఠుఁడతఁడు నా-యందు వైచు।
తృణశిలాదారుబృందము-ద్దికధరింతు।
నదియుదృఢముగ సేతువై-యమరియుండు॥ ౯౮॥

క. ఆసేతుమార్గమున సే।
నాసహితుఁడవై నిశాట-నాథుని పురిక।
బ్జాసనవందితచరణా మని।
యా సాగరుఁడరిగెనంత-నంతర్హితుఁడై॥ ౯౯॥

ఉ. అంతట జానకీరమణుఁ-డంచిత బాహుబలున్ నలున్ దృఢ।
స్వాంతుని జూచి రమ్ముకపి-వర్య రచింపుము సేతుబంధము।
ల్యంతదృఢంబుగా జనకు-నంతటివాఁడవు శిల్పశక్తి।
శ్రాంతవినిర్మలోన్నతయ-శంబులు జేకురు నీకు నీక్రియన్॥ ౧౦౦॥

చ. అనవిని జానకీపతికిఁ-బ్రాంజలియై పలికెన్నలుండు మ।
జ్జనకుఁడు విశ్వకర్మకడు-జక్కని మందిరశైలసీమము।
జ్జననికి ముందు దావరము-సంగెను మత్సమవీర్యుఁడై నన।
దనుఁడు జనించె నీకనుచుఁ-దామరసప్రియవంశదీపకా॥ ౧౦౧॥

క. ధీరుఁడగు విశ్వకర్మకు।
నారసపుత్త్రుఁడనశక్తి-నతనికిసముఁడన్।
వారక నేనర్తించెద।
పారావారమున సేతు-బంధనమధిపా॥ ౧౦౨॥

సీ. అనివిన్నవించిన-వినియన్నరేంద్రుండు,
శుభవాసరంబున-శుభముహూర్త।
సమయంబునందుఁగుం-జరరాజవచనులం,
బోడరుహారంబు-వేనవేద్య।
నావాహనముఁజేసి హరిమాణిక్యపీఠ,
హాసనంబుననుంచి-యర్ఘ్యపాద్య।

గీ. రూఢిరఘుపతిచేతనా-రూఢమైన।
నలవినిర్మితసింహాస-నంబుఁ గాంచి।
మ్రొక్కునెవ్వాఁడు పులకిత-మూర్తియగుచు।
నతనికిలభించు మోక్షసిం-హాసనంబు॥ ౧౧౩॥

గీ. తనరుఁబడమటికోణంబు-దర్భశయ్య।
తూర్పుకోణంబు మెఱుఁగు సు-దుర్గపురము।
సేతుమూలంబులని రెండుఁ-బాతకాళి।
భంజనసమర్థములు మహా-పావనములు॥ ౧౧౪॥

క. సీతారామునిఁబరమ।
జ్యోతిర్మయునాత్మఁదలచు-చున్నన్నగవి।
ఖ్యాతశుభహేతువునకుఁ।
సేతువునకు నరులు బ్రణుతి- సేయఁగవలయుఁ॥ ౧౧౫॥

శ్లో॥ రఘువీరపదన్యాస పవిత్రీకృతపాంసవే।
దశకంఠశిరచ్ఛేద హేతవే సేతవే నమః॥ ౧౧౬॥

శ్లో॥ సేతవే రామచంద్రస్య మోక్షమార్గైకహేతవే।
సీతాయామానసాంభోజ భానవే సేతవే నమః॥ ౧౧౭॥

క. అనుమంత్రములు పఠించుచు।
మునుపుగఁ దైర్థికులు సేతు-మూలంబుఁ గనుం।
గొని సాష్టాంగనమస్కృతు।
లొనరింపఁగవలయు భక్తి-యోగము పేర్మిన్॥ ౧౧౮॥

వ. ఈప్రకారంబున శ్రీరాముని చేత నిర్మితంబగు సేతుబంధంబున ననేకకోటి తీర్థంబులుగలవు. వానినామంబులు, సంఖ్యయును వాక్రుచ్చివర్ణింప శేషుండును సమర్థుండుగాడు. చతుర్వింశతి తీర్థంబులు ప్రధానంబులైయుండు. చక్రతీర్థంబును, బేతాళవరదంబును, పాపవినాశనంబును, సీతాసరంబును, మంగళతీర్థంబును, అమృతవాపియు, బ్రహ్మకుండంబును, హనూమత్కుండంబును, అగ

నట్టివాయునగరు-డానిల వేగులై.
నలుగడనున్న కా-నలకు నేఁగి।
గిరులునుదరులును-గిరిశృంగములుఁ దరు,
శాఖలు దారుపా-షాణతతులుఁ।
దృణభారములుసారె-దెచ్చినవానినిఁ,
గైకొనియలవిశ్వ-కర్మసుతుఁడు।

గీ. నలుఁడుమున్నిటిపైఁ జేర్చి-నిలిపి శిల్ప।
సమయపదతిదశయోజ-నములు పరుపు।
నెమ్మిశతయోజనంబులు-నిడుపునమర।
సేతువొనరించెనధిక సు-స్థిరముగాఁగ॥ ౧౦౮॥

క. బుధులునుతింపఁగలవణాం।
బుధిపైఁగట్టించెఁ బదిల-ముగ రాఘవుఁడీ।
విధమున సేతువులంకా।
పథిగానలముఖ్యకీశ-వర్యులచేతన్॥ ౧౦౯॥

గీ. ఇట్టి సేతువునకుఁ జని-యెట్టిపాప।
కర్ములునుముక్తదోషులై-ధర్మయుక్తి।
నఖిల వాంఛితభోగంబు-లనుభవించి।
ముక్తిఁ గాంతురు తాపస-ముఖ్యులార॥ ౧౧౦॥

క. దానతపోవ్రతహోమవి।
ధానంబులచేఁ బ్రసన్న-తం జెందఁడుగౌ।
రీనాయకుండు సేతు।
స్నానంబునఁ జెందుకరణి-సన్మునులారా॥ ౧౧౧॥

క. భానుని తేజముతోడస।
మానంబగు తేజమొకటి-మఱిలేనిగతిన్।
జ్ఞానప్రదమగు సేతు।
స్నానమునకు సాటి పుణ్య-చయమున్నదియే॥ ౧౧౨॥

బులనశింపఁజేయుటఁ బాపవినాశంబన నొప్పె. రాఘవప్రత్యయా
సంబు సీతామహాదేవి వహ్నిప్రవేశంబుఁ జేసి వెడలి వేల్పులు వొగ
డ నొక్క తీర్థంబు నిర్మించి యందు స్నానంబుఁ గావించె దానివలన
నా తీర్థంబునకు సీతాసరంబను నామంబు గల్గె నందుఁ గృతాభిషే
కుండై పాకశాసనుండు బ్రహ్మహత్యావిముక్తుండయ్యె నిది సీతాస
రోమహిమంబు. మనోజవుండను రాజు పాపకర్మవశంబున రాజ్య
భ్రష్టుండై యడవులంబడి యిడుమలపాలై పరాశరమహితోపదేశం
బున సేతువుఁ జేరి మంగళతీర్థంబున మాసత్రయంబు గ్రుంకి, మహా
నుభావుండై రిపులఁ ద్రుంచి యిష్టభోగంబులు భుజించి శరీరాంతం
బునం గైవల్యంబుఁ గాంచె నందు సీతారాములు లోకరక్షార్థంబు స
న్నిహితులై యుందురు సర్వమంగళకారణంబగుట నిది మంగళతీ
ర్థంబయ్యె హిమవత్పార్శ్వంబున నగస్త్యభ్రాతభూతేశుం గూర్చి
తపంబుఁ జేసినం బ్రత్యక్షంబై విరూపాక్షుండు ముముక్షుండగు
నమ్మునిం జూచి సేతుమధ్యంబున మంగళతీర్థంబు సన్నిధి నొక్క మ
హాతీర్థంబుఁ గలదు దానియందు స్నానంబు సేయుము ముక్తిం బొం
దెదవని బోధించె నతం డట్లయేఁగి మూఁడేండ్లు స్నానంబుఁ గావిం
చి యంతను ముక్తిం జెందె. అగస్త్యభ్రాత యమృతుండైన కారణం
బున నదియమృతవాపి యయ్యె. తొల్లి బ్రహ్మవిష్ణువులకుఁ గలహం
బు జనించె నయ్యెడ నయ్యిద్దఱి నడుమ నొక్క జ్యోతిర్మయలింగం
బుద్భవించె దాని యాద్యంతంబులు చూచినవాఁడె జగత్కర్తయ
గునని సమయంబుఁ గావించి హంసవరాహ రూపంబులు ధరించి
వారు చనిరందు గోవిందుండు మరలివచ్చి చూడనైతినని సత్యంబ ప
లికె. నలువ వచ్చి లింగంబు తుదఁ జూచితినని యనృతంబు వలికె న
ది సహింపక యపూజ్యుండవు గమ్మని విధికి శాపం బిచ్చె నంత బ్రహ్మ
దేవుండు శివుఁ బ్రార్థించినం బ్రసన్నుండై గంధమాదన పర్వతమం
దు యాగంబు సేయుము దీనికి మిథ్యావాదదోషంబు నశించు

స్త్యతీర్థంబును, రామతీర్థంబును, లక్ష్మణతీర్థంబును, జటాతీర్థం
బును, లక్ష్మీసరంబును, అగ్నితీర్థంబును, చక్రతీర్థంబును, శివతీ
ర్థంబును, శంఖతీర్థంబును, యామునతీర్థంబును, గంగాతీర్థంబును,
గయాతీర్థంబును, కోటితీర్థంబును, సాధ్యామృతంబును, మాన
సంబును, ధనుష్కోటితీర్థంబును సేతుమధ్యగతంబులై ప్రకా
శించు. వీనిలక్షణంబులు వివరించెద. గాలవుండను మునీశ్వరుఁ
డు విష్ణుపూజాపరుండై దక్షిణతీర సముద్రతీరంబున దపంబుసే
యుచు నొక్కనాఁడొక్కరక్కసునిచేతం జిక్కువడి కావవే
యని హరిం బ్రార్థించిన హరిప్రేరితంబై సుదర్శనచక్రంబారక్క
సుందునిమి యమ్మునికోనియాడ నేతీర్థంబున సన్నిహితంబైయుం
డెనది చక్రతీర్థంబనంబరగె. దానిం దలంచినవారికి గర్భవాసంబు
గలుగనేరదు. సుదర్శనుండను విద్యాధరసుతుండు గాలవముని
కన్యకం గాంతిమతియనుదానింజూచి కామమోహితుండై కేశాక
ర్షణంబుఁ జేసిన నమ్మునియలిగి బేతాళత్వంబుఁ జెందుమని శపించె
నతండట్లు బేతాళుండై కొంతకాలంబు పరిభ్రమించి పుణ్యవశం
బున సేతువునకుంజని చక్రతీర్థసమీపమునంగల యొక్కతీర్థంబు
తటంబునవనిల్చి తజ్జలశీకరస్పృష్టగాత్రుండై శాపమోక్షంబునొంది
దివంబునకుంజనియె నది బేతాళవరదంబయ్యె. తొల్లి దృఢమతి
యనుశూద్రునకు వైదికకర్మోపదేశంబునం జేసి సుమతియనువిప్రుం
డు చిరకాలంబు నరకంబులనుభవించి నీచయోనులంబుట్టి క్ర
మంబున బ్రాహ్మణుండై జనించి బ్రహ్మరక్షోబదుండయ్యె తద్భే
దంబు సహించక యతనితండ్రి యగస్త్యునిశరణొంది యమ్ముని
చెప్పినచొప్పున సేతువునకుంబోయి తనపుత్త్రుని నొక్కతీర్థంబున
ముంచె నందువలన నతండు రక్షోముక్తుండయ్యె నాశూద్రుండు
ను బెద్దకాలంబు నరకంబులనుభవించి గృధ్రంబైపాపమియొక్క
నాడు తత్తీర్థజలపానంబుఁ జేసి పాపముక్తుండయ్యె నిట్లు పాపం

బ్రహ్మహత్యనశింపఁజేసె నాతీర్థంబు రోగదారిద్ర్య మహాపాతకనాశనంబిది లక్ష్మణతీర్థమాహాత్మ్యంబు. రావణుంద్రుంచి రాఘవుం డేతీర్థతోయంబున జటామోక్షణంబుఁ జేసె నది జటాతీర్థంబయ్యె నందవగాహంబు సేయువారికిఁ జిత్తశుద్ధిసిద్ధించునని రాఘవుండువరంబిచ్చె వరుణపుత్త్రుండు భృగుండును, వ్యాససుతుండు శుకుండును, గురూపదేశంబునం జేసి వచ్చి తజ్జలంబులం దోఁగి చిత్తశుద్ధివడసిరి. తజ్జలావగాహమాత్రంబున మనశ్శుద్ధి సంభవించునది జటాతీర్థాతిశయంబు తొల్లి కుబేరుం డేతీర్థంబు సేవించి నిధీశ్వరుండయ్యె నది లక్ష్మీప్రదంబగుట లక్ష్మీతీర్థంబన విఖ్యాతి నొందె నందుఁ గృతస్నానుండై నలకూబరుండు రంభాసంభోగంబుఁ గాంచె. ధర్మజుండునుఁ గృష్ణోపదేశంబున నిమజ్జనం బాచరించి పుణ్యవైభవంబున దిగంతంబులు గెల్చి రాజసూయం బనుష్ఠించి చక్రవర్తియయ్యె నిది లక్ష్మీతీర్థసముత్కర్షంబు రావణవధానంతరంబున రాఘవుండు సురముని వానర సమేతంబుగా సేతుమార్గంబున గంధమాదనంబునకువచ్చి సీతాశోధనార్థంబెచ్చోట నగ్ని దేవునారాధనంబుఁ జేసె నాప్రదేశం బగ్నితీర్థంబయ్యె నది మహాపాతకశోధనంబును బిశాచత్వాది మోచనంబును మహాతీర్థంబనునిది యగ్నితీర్థప్రశంస. పూర్వకాలంబున గంధమాదనశైలంబున సుదర్శనచక్రంబుఁ గూర్చి యహిర్బుధ్న్యుండను మహర్షి తపంబుఁ జేసెనది సహించక రాక్షసులతని బాధించినఁ దచ్చక్రంబు వారిం ద్రుంచి మునిరక్షకొఱకు నిరంతరంబు నేతీర్థంబున నిల్చె నదిచక్రతీర్థనామంబుఁ బూనె నందుఁ గ్రుంకినవారికిఁ గోర్కులులభించు అంధ మూక బధిరత్వాది వైకల్యంబు దొలంగు నిది చక్రతీర్థఘనత్వంబు. జగత్కర్తృత్వాహంకారదూషితుండగు నజుని పంచమముఖంబు ఛేదించి శివాంశభవుండు భైరవుండు హత్యాదోషనివృత్తికై సర్వతీర్థంబులు సేవించి కాశికిం బోయియో

శ్రౌతస్మార్తకర్మంబులుఁ బూజలుఁగలుగునని చెప్పినట్లు బహుయజ్ఞంబులనుష్ఠించి పరమేష్ఠి కృతార్థుండయ్యె నయ్యాగస్థలంబు బ్రహ్మకుండంబనం బరఁగె. అందు నఘమర్షణంబొనరించువారును, విభూతిధారణంబు ధరించువారును, ముక్తిం బొందుదు రిది బ్రహ్మకుండమహిమంబు. ధర్మసఖుండను రాజపుత్త్రికుండై గురూపదేశంబున సేతువునకుంజని హనూమత్కుండంబుఁ జేరి తీరంబునం బుత్త్రకామేష్టి యాచరించి శతభార్యలయందు శతపుత్త్రులం బడసి చిరకాలంబు రాజ్యంబు పాలించి పుత్త్రులకు రాజ్యంబు విభజించి హనూమత్కుండంబుఁ జేరి సభార్యుండై తపంబుఁ జేసి శివసాయుజ్యంబుఁ గాంచె నిది హనూమత్కుండ ప్రభావంబు. కక్షీవంతుండను తాపసుండు తొల్లి యుదంకుసన్నిధి సాంగవేదాధ్యయనంబుఁ జేసి తదుపదిష్టప్రకారంబున గంధమాదనంబున కేగి అగస్త్యతీర్థంబునం బ్రత్యహంబు స్నానంబుసేయుచు మూఁడేండ్లుండి యంతం బత్తీర్థజలవినిర్గతంబైన చతుర్దంతగజంబులెక్కి యమ్మునికుమారుండు మధురాపతియైన స్వనయభూపతిం గాంచి, యతనిచేత నభినందితుండై యా రాజకన్యక మనోరమ యనుదానిం బెండ్లియై గార్హస్థ్యంబు లనుష్ఠించె నిది యగస్త్యతీర్థవైభవంబు. కుంభసంభవుని శిష్యుండు సుతీక్ష్ణుండు రామమంత్రోపాసకాగ్రేసరుండయ్యెఁ నత్తీర్థతటంబున రామచంద్రుండు శివలింగంబు నిల్పి లోకానుగ్రహార్థంబుఁ బూజించె నా సరోవరంబునం గృతమజ్జనుండై ధర్మజుం డసత్యవచనదోషనిర్ముక్తుండై రాజ్యంబుఁ బాలించె నిది రామతీర్థప్రభావంబు. బలభద్రుండు నైమిశారణ్యంబునకుం జని మునులకు నిఖిలపురాణకథలు వచింపుచున్న సూతుం బ్రమాదంబున వధించి యోగబలంబునం బునరుజ్జీవితుం జేసి దోషనివృత్తికై గంధమాదనంబునకుం జని లక్ష్మణవినిర్మితంబగు తీర్థంబున మునింగి లక్ష్మణేశ్వరలింగంబు దర్శించి

ప్లావించిన నట్లు శంకరుండు సర్వతీర్థంబుల నాహ్వానంబుఁ జేసి స్నానంబు సేయుమని యాజ్ఞాపించె నామునియు నట్లు కృతాభిషేకుండై మహాసుందరమూర్తియై తత్తీర్థంబుఁ గీర్తించె నందు స్నానమాత్రంబునం గైవల్యంబు లభించు శివుండు తన మానసంబుచేతం దీర్థంబుల నెల్ల నాకర్షించెఁ గావున మానసతీర్థాభిధానంబునుం గలిగె నిది మానసతీర్థమాహాత్మ్యం బింక ధనుష్కోటితీర్థవైభవంబు వివరించెదఁ దదీయస్మరణమాత్రంబున బ్రహ్మసాయుజ్యంబు గలుగునని యిట్లనియె. ౧౧౯॥

సీ. అంధతామిస్రమ-హారౌరవాదిదు,
ర్గమజాతయాతనా-ఖండనంబు।
మహితాశ్వమేధాది-బహుధాధ్వరక్రియా,
తతపుణ్యవిభవసం-ధాయకంబు।
భువనాభిసురతులా-పురుషప్రభృతిమహా,
దానఫలోత్కర్ష-దాయకంబు।
బ్రహ్మహత్యాసురా-పానహేమస్తేయ,
గురుతల్పగమనాఘ-కోటిహరము।
గీ. బ్రహ్మచర్యోపవాసాది-పరమనియమ।
గమ్యబహువిధపుణ్యలో-కప్రదంబు।
కామితార్థైకవితరణ-కల్పతరువు।
ధీరులార ధనుష్కోటి తీర్థవరము॥ ౧౨౦॥

ఉ. రావణునాజిఁ ద్రుంచిరఘు-రాముఁడు లంకకు నవ్విభీషణున్।
శ్రీవిలసిల్లఁ గా నధిపుఁ-జేసి సురాసురసిద్ధసాధ్యసం।
ఘావృతుఁడై వెసన్ మరలి-యంచితభూతిని గంధమాదన।
గ్రావముఁ జేరె లోకములు-రంజిల సేతుమహాపదంబునన్॥ ౧౨౧॥

సీ. అంత రామునిఁ గాంచి-ప్రాంజలియై సత్య,
భాషణుండైన వి-భీషణుండు।

కభాగావశిష్టంబగు హత్యాపాపంబుతోడ గంధమాదనంబునకుం జని శివతీర్థసేవఁ జేసి నిశ్శేషనష్టపాతకుండయ్యెనిది శివతీర్థప్రభావంబు. శంఖుండనుముని మున్ను గంధమాదనంబునం దపంబు సేయుచు స్నానార్థంబచ్చోటనొక తీర్థంబుఁ గల్పించె నది యతనిపేర శంఖతీర్థంబనందగె. తల్లిదండ్రుల నవమానించువారును గృతఘ్నులును నందొకమారు స్నానంబుఁ జేసి ముక్తుల గుదురిది శంఖతీర్థమహిమ. రైక్వుండు సంయుగ్వంతుండు, రైక్వుండు నను పర్యాయనామంబుల నెగడిన మునివరుండు గంధమాదన గిరియందుఁ దపంబు సేయుచుం దనమంత్రబలంబునన చ్చోటికి గంగాయమునాగయా తీర్థంబుల నాకర్షించి యందు నభిషవంబొనర్చె నమ్మహాయోగి ప్రసాదంబున జానశ్రుతియను రాజు తత్తీర్థత్రయాభిషేకంబుఁ జేసి శుద్ధచిత్తుండై ముక్తిం జెందెనిది యమునాగంగాగయాతీర్థ వైభవంబు. రాఘవుండు గంధమాదనంబున శివలింగంబు నిల్పి ధనుష్కోటిచేత భూతలంబు భేదించి తద్వివరనిర్గత గంగాతోయంబుల రామేశ్వరు నభిషేకించె దానివలనఁ గోటితీర్థం బయ్యె నందు స్నానంబుఁ గావించి గంధమాదనంబు నిల్వక తైర్థికుండు మగుడవలయు నది సకల తీర్థరాజంబిది కోటితీర్థమాహాత్మ్యంబు. పురూరవుండను చక్రవర్తి సాధ్యామృతసేవఁ గాంచి యూర్వశీసంభోగసుఖంబుల ననుభవించె నందు నఘమర్షణమాత్రంబున యజ్ఞదాన తపోబ్రహ్మచర్యాదులవలనం గలుగు సుగతిలంభించు దాని మహిమంబు తొల్లి సనకాదులకుఁ జతుర్ముఖుండు వివరించెనిది సాధ్యామృతవైభవంబు. భృగువంశజుండైన సుచరితుండను ముని జాత్యంధుండు గావునఁ దీర్థయాత్ర సేయ శక్తుండు గాక గంధమాదనంబున శంకరు నుద్దేశించి తపంబుఁ జేసెనంత నమ్మునికిఁ బ్రత్యక్షంబై శివుండు వరంబు వేఁడుమనిన సర్వతీర్థస్నానంబు సేయుట నాకభిమతంబని వి

తాసితసరిత్తోయంబుల నేమిప్రయోజనంబు ధనుష్కోటి దర్శిం చిన ధన్యులకుఁ గాయక్లేశకరంబులగు తపోయాగాధ్యయనతీర్థా టనంబుల నేమిలాభంబు. ధనుష్కోటితీర్థంబుతోడ సమానంబగు తీర్థంబు లోకత్రయంబునం గలుగదు. సత్యంబుచెప్పితి నిది ధనుష్కోటితీర్థవైభవం బీతెరంగున సేతుబంధ నిబంధనప్రకారం బును. చతుర్వింశతితీర్థవైభవంబును సంగ్రహప్రకారంబున మీకు వివరించితి. సవిస్తరంబుగా వచింప ననేకయుగంబులకైన శక్యం బుగాకయుండు. నీయుపాఖ్యానంబు సుచిత్తంబుగా విన్నవారికిఁ జతుర్విధ పురుషార్థంబులు సిద్ధించునని సూతుండు చెప్పిన శౌన కాదిమహామునులు శ్రీరామేశ్వరశివలింగవైభవంబు వచింపుమని ప్రార్థించిన.

మ. కనకక్ష్మాధరచాపపాపభయహృ-త్కల్యాణచారిత్రమి।
త్రనిశాధీశకృశానులోచనయుగం-తప్రస్ఫుటానందచం।
దనకుందేందుసితాంగమంగళకరో-దంచత్కృపాపాంగభృం।
గనవేందీవరనీలకంధరనిరా-ఘాటప్రభావోన్నతా॥ ౧౨౫॥

క. తరుణతరశశిశిరకరశే।
ఖరసరసిజభవశతార-కరముఖనిఖిలా।
మరమకుటఘుటితమణిఘృణి।
పరిష్కృత-చిరుచిర-చరణ-పంకజయుగళా॥ ౧౨౬॥

మాలిని. శ్రితకమలపతంగా-శ్రీశివాసంయుతాంగా।
ధృతతరుణకురంగా-దివ్యగోరాట్తురంగా।
రతిపతిమదభంగా-రాజభాస్వద్రథాంగా।
క్షితిరచితశతాంగా-చెన్నమల్లేశలింగా॥ ౧౨౭॥

పలికెనో దేవనీ-భక్తుని విన్నప,
మవధరింపుము మీరు-లైన యయ్య।
మను జేశులును సేతు-మార్గంబు వలనలం,
కకు వచ్చి పీడింపఁ-గలరు గానఁ।
జెలఁగి ధనుష్కోటి-చేసెదు ఛేదనం,
బాచరింపుము కరు-ణార్ద్రచిత్త॥

గీ. అనుచుఁ బ్రార్థింపఁ గాకుత్స్థుఁ-డట్లు చేసె।
నందువలన ధనుష్కోటి-యయ్యె దాని।
దర్శనంబున జంతుసం-తతికి ముక్తి।
గలుగు నవగాహఫలమేమొ-తెలియరాదు॥ ౧౨౨॥

గీ. రామకర చాపకోటిని-ర్దళిత సేతు।
రేఖ కైలాసమునకు వి-రించిలోక।
మునకు వైకుంఠపట్టణం-బునకు స్వర్గ।
మునకుఁ దెలుపది తాపస-ముఖ్యులారా॥ ౧౨౩॥

వ. మఱియు బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరులును, వాణీలక్ష్మీపార్వతులును, వసురుద్రాదిత్యవిశ్వమరుదశ్వ గంధర్వకిన్నరకింపురుషాదులును, పితృదేవతలును, దశకోటి తీర్థగణంబులతోడ ధనుష్కోటి తీర్థంబున సన్నిహితులై వసింతురు, దేవముని గంధర్వాదు లందుఁ దపంబుఁ గావించి మహాసిద్ధిం జెందిరి. తజ్జలంబులం బితృదేవతాతర్పణంబు సేయువారు సర్వపాపముక్తులై సత్యలోకంబునం బూజ నొందుదురు. భక్తిపూర్వకంబుగా నచ్చోట నొక్క భోజనం బిడినవారికి ననంతఫలంబు సంభవించు. రేవాతీరంబునం దపంబును, గంగాతటంబున మరణంబును, కురుక్షేత్రంబున దానంబును, మహాపాతకంబుల నశింపఁజేయు. ఏతత్త్రయంబును ధనుష్కోటియందుఁ బ్రాప్తంబయ్యెనేని ముక్తి నొసంగు. సకలాభీష్టంబులు సిద్ధించు. ధనుష్కోటిస్నానం బేకవారంబైన నాచరించినవారికి సి

క. రామస్థాపితలింగం।
ధీమానవుఁ డేకవార-మీక్షించునతం।
డో మునులార శశాంకశి।
ఖామణిసాయుజ్యమొందు-గతకల్మషుఁడై॥ ౩॥

సీ. మునులార కృతయుగం-బున దశవత్సరం,
బుల చేతనగునట్టి-పుణ్యఫలము।
సాధించఁబడు మహా-జనులచే నొకవత్స,
రంబునఁ ద్రేతాయు-గంబునందు।
మాసంబుచేతన-మ్మహిత పుణ్యము సంభ,
వించు ద్వాపరయుగ-వేళయందు।
నొక వాసరముననె-యున్నత సుకృతంబు,
కలికాలమున శీఘ్ర-గతి లభించు।

గీ. ప్రతినిమేషంబుఁ దత్పుణ్య-ఫలము కోటి।
గుణితమగు మనిరూఢి చె-కురను రామ।
నాథశివలింగ సందర్శ-నంబు సేయు।
వారలకు సంశయము సేయ-వలదు వలదు॥ ౪॥

క. రామేశ్వరలింగంబున।
ధీమన్నుత సకలపుణ్య-తీర్థములు సమ।
స్తామర పితృ దేవముని।
స్తోమములు వసించు నెప్డు-సువ్రతులారా॥ ౫॥

గీ. అరితో మూఁడు వేళల-నైన రెండు।
వేళలం దైన మతియొక-వేళనైన।
రామలింగంబుఁ దలఁచు వా-రలకు ఘోర।
పాపము నశించు నిర్వాణ-పదము గలుగు॥ ౬॥

గీ. రామచంద్ర సమర్చిత-రామలింగ।
నామసంస్మరణంబున-నరుల కెల్లఁ।

గద్య:— ఇది శ్రీమదుమామహేశ్వర కరుణాకటాక్షవీక్షాపాత్ర,
యేనుగ లచ్చయామాత్యపౌత్ర, తిమ్మనామాత్యపుత్త్ర,
వివిధ విద్వజ్జనవిధేయు, లక్ష్మణకవినామధేయప్రణీ
తంబయిన రామేశ్వరమాహాత్మ్యంబను
మహా ప్రబంధము నందుఁ
బ్రథమాశ్వాసము.
శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ.

శ్రీరస్తు.

రామేశ్వరమాహాత్మ్యము.

ద్వితీయాశ్వాసము.

శ్రీమత్సమస్తసుజన।
ప్రేమాస్పదభద్రిరాజు-భీమయసుతమ।
ల్లామాత్యనిత్యవైభవ।
క్షేమప్రదపార్వతీశ-శ్రీమల్లేశా॥ ౧॥

వ. అవధరింపుము శౌనకాదిమహర్షులకు సూతుండిట్లు శ్రీరామేశ్వర లింగవైభవంబు వచింపందొడంగె. ౨॥

గీ. అవని రామేశశివభక్తు-లైననరుల।
యందునెవ్వారలకుభక్తి-యమరియుండు।
వారుచూడరుభేదమే-వంకనైనఁ।
జనరుదారుణసమవర్తి-సదనమునకు॥ ౧౪॥

గీ. విప్రహత్యాసహస్రంబు-విలయమొందు।
మద్యపానాయుతంబులు-మడిసిపోవుఁ।
కాంచనస్తేయగురుతల్ప-గమనదోష।
లక్షలునశించురామేశు-వీక్షణమున॥ ౧౫॥

మత్తకోకిల.

భూరిసంతతభోగలాభముఁ-బూజ్యనిర్జరరాజ్యముల్।
గోరుధీరులుచంద్రశేఖరు-గూఢపాద్గుణకార్ముకుల్।
హీరవర్ణునిరామనాథమ-హేశ్వరుల్జగదీశునోం।
కారమూర్జితనమస్కరింతురు-గాఢనిశ్చలచిత్తులై॥ ౧౬॥

సీ. ఉభయలోకములన-తూర్జితానందంబు,
సతతరామేశ్వర-స్మృతినిఁగల్గు।
గోటిజన్మార్జిత-ఘోరపాతకనివ,
ర్తనము రామేశు-దర్శనమున।
నఖిలమానవవాంఛి-తార్థసంసిద్ధులు,
గ్రాల సేయు రామేశ-కీర్తనంబు।
శాశ్వతంబగురుద్ర-సాయుజ్యవిభవంబుఁ,
బొందించురామేశు-పూజనంబు।

గీ. దావవహ్నివిజృంభించి-దారుతతులఁ।
గాల్చిపాడిసేయుకైవడి-ఘనతరోగ్ర।
కలుషవిసరమశేషంబుఁ-గడఁగిద్రుంచు।
శ్రీరామేశశివలింగ-సేవనంబు॥ ౧౭॥

ప్రబలమైనట్టియమదూత-భయముదొలఁగు।
నక్షీణతీర్థాభిషేకపు-ణ్యములభించు॥ ౭॥

క. శ్రీరామేశ్వరలింగస।
మారాధనమాచరించు-మనుజులుమనుజుల్।
గారుమహేశ్వరమూర్తులు।
వారకనుడిసంశయంబు-వలదిద్విజులకన్॥ ౮॥

ఆ. [illegible]రాను రామలిం-గార్చనంబు।
సేయఁ దివ్యుఁడు దుర్మార్గ-శీలుఁడగుచు।
వాఁడు పెక్కేండ్లుపరిలేని-వనటఁజెందు।
ఘోరగంభీరసంసార-కూపమునను। ౯॥

ఉ. పూనికరామచంద్రపరి-పూజితునవ్యయురామనాథునీ।
శానునిఁజూచునెవ్వఁడొక-సారెతపోనిధులారవానికిన్।
దానతపోధ్వరవ్రతవి-ధానములేటికిదన్యదేవతా।
ధ్యానములేటికిన్ వివిధ-ధర్మములేటికికర్మమేటికిన్॥ ౧౦॥

చ. శ్రుతిమయురామనాథుఁదన-చూడ్కులకింపుగఁజూడఁజేనరుం।
డతఁడుజడుండుమూఢుఁడత-డంధుఁడతండుకరాంఘ్రివర్జితుం।
డతఁడుదరిద్రుఁడాతఁడురు-జార్తుఁడతండుఖిలుండతండుతా।
త్సుతధనధాన్యమందిరప-శుప్రకరంబునశించునెంతయున్॥ ౧౧॥

ఉ. మానుగదుర్లభంబయిన-మానుషజన్మముఁబూనిభూమిలోన్।
మానవులెవ్వరేనిఫణి-మండనమండితురామనాథుఁబం।
చాననుగాంచిమ్రొక్కివిన-యంబునఁబూజలొనర్తురాజనుల్।
మానివరేణ్యులారమతి-మత్పరిసరుల్కృతకృత్యులిద్ధరన్॥ ౧౨॥

గీ. రామనాథునిఁద్రిభువన-స్వామిఁదలఁచు।
వారలకుఁబూజనముసేయు-వారలకును।
బద్మలోచనపద్మసం-భవపురంద।
రాదిసురపూజనంబుని-రర్థకంబు॥ ౧౩॥

సొంపుదీపింప రామేశుఁ-జూచిరేని।
యెల్లజనులును సములని-యెఱిఁగికొనుఁడు॥ ౨౨

గీ. కన్నులారంగ రామేశు-గరళకంఠుఁ।
గాంచమనెవ్వాఁడు సద్భక్తి-కలితుఁడగుచుఁ।
జర్చ చేసిననతనికి-సాటిగాడు।
విప్రకులవర్యుఁడగుచతు-ర్వేదియైన॥ ౨౩.

ఉత్సాహము. హాళిమెరయ రామనాధు-నందుభక్తిగలుగుచం।
డాలునకును దానముంగ-డంకతోడసీదగున్।
మేలుగాదు భక్తిలేని-నిఖిల వేదశాస్త్రవి।
న్నాళికిడిన ఫలము లేశ-మాత్రమైనఁగల్గునే॥ ౨౪।

గీ. నెమ్మి రామేశ్వరక్షేత్ర-నిలయులైన।
వారుశశిశేఖరులు పంచ-వదనులురగ।
భూపణులు ఫాలనేత్రులు-భూతికలిత।
దేహులు మహేశులగుదురు-ధీరులార॥ ౨౫॥

క. కడు వేడ్క డెందములసం।
దడిగొన శ్రీమంతు రామ-నా జూడన్।
బడిబడి నేగెదు సుజనుల।
కడుగడుగున నశ్వమేధ-యాగఫలముగన్॥ ౨౬॥

గీ. రామసేతువునకుఁ జని-రామనాధ।
శంకరునకుఁ బ్రియంబుగ-సద్విజునకు।
గ్రామ మొకటిని నొసఁగిన-భూమిపతికి।
నఖిలభూచక్రదానపు-ణ్యములభించు॥ ౨౭॥

క. దళమును కుసుమము ఫలమును!
జలమును శ్రీరామనాధ-శంకరునకుని।
శ్చలభక్తి నొసఁగుజనముల।
నలరామేశ్వరుఁడు బ్రోచు-ననవరతంబున్॥ ౨౮॥

సీ. మునులార వివరింతు - వినుఁడష్టవిధములఁ,
జెన్నొందు రామేశ - శివుని భక్తి।
తద్భక్తులందు వా - త్సల్యంబు గలుగుట,
పూజావిధానము - ప్రాంగికనుట।
తాఁబూజ సేయుట - తత్పూజనారంబు,
దేహ మెచ్చుట నైనఁ - ద్రిప్పికొనుట।
కరమర్థిఁ దత్పుణ్య - కథ లాలకించుట,
స్వరదృగంగవికార - శాలియగుట।
గీ. యెలమి నెప్పుడు రామేశుఁ - గొలిచి మనుట।
విత్తము తదర్పితంబుగా - వించిమనుట।
యిట్టి శివభక్తి గలుగువాఁ - డెవ్వఁడైన।
బ్రహ్మసాయుజ్యపదవికిఁ - బాత్రమఁతఁడు।॥ ౧౮॥
శా. వేదాంతశ్రవణైకసంభవమహా - విజ్ఞానలక్ష్మీయుతుల్।
ఖేదామోదవివర్జితుల్ యతులు ము - క్తింబొందు చందంబునన్।
వేదాత్మున్శివు రామనాథునభవు - న్వీక్షించు ధన్యుల్ జనుల్।
ఖేదాపాయకరాపవర్గము మభ - క్తింగాంతురెప్పట్టునన్॥ ౧౯.
శా. వైరాగ్యంబు యతిత్వముల్ శ్రుతిశిరో - వాక్యార్థవిజ్ఞానముం।
గోరంగాఁబని లేదు మానవులక - క్షోభంబుగా నేరికిన్।
శ్రీరామేశ్వరలింగదర్శనమునన్ - సిద్ధించు మోక్షంబుదా।
తాఁ గారుణ్యాతిశయంబ సాధనమగుం - గైవల్యసంప్రాప్తికిన్॥ ౨౦.
గీ. క్రిమికులంబు శకుంతముల్ - కీటములును।
జనులు బృందారకులు తపో - ధనులు మునులు।
పుణ్యరామేశ్వరక్షేత్ర - భూమియందు।
సములు రామేశ్వరుని సుప్ర - సాదకలన॥ ౨౧.
గీ. పుణ్యుఁడనటంచు గర్వంబు - బూనవలదు।
పాతకినటంచు మనమున - భయము వలదు।

శ్వరుఁడుండఁజెంద నేటికి।
నరకాలయఘోరయాతనా-సంప్రాప్తుల్॥ ౩౪॥

గీ. విశ్వలోకకుటుంబిరా-మేశ్వరుండు।
సాంద్రకరుణాపయోధిప్ర-సన్నుఁడైన।
వివిధదుర్వారయాతనల్-విలయమొందు।
మంచుతపనోదయమునన-శించుకరణి॥ ౩౫॥

గీ. అవనినెవ్వాఁడుప్రాణని-ర్యాణవేళ।
రామనాథునిగిరిసుతా-రమణుఁబలఁచు।
నతఁడుగ్రమ్మరమాతృగ-ర్భాంతరమున।
నధివసింపకశంకరుఁ-డైవెలుంగు॥ ౩౬॥

గీ. రామనాథమహాదేవ-రాజమకుట।
బర్గరక్షించుమనన్నుఁ గృ-పానిధాన।
యనుచునెవ్వాఁడుబలుకున-హర్నిశంబుఁ।
గలుగదతనికినేమియుఁ-గలిభయంబు॥ ౩౭॥

సీ. నందివాహనరామ-నాథజగన్నాథ,
నీలలోహితరుద్ర-నిర్మలాంగ।
శితికంఠహరసదా-శివమహాదేవరా,
మేశశంకరవ్యోమ-కేశయభవ।
అంతకాంతకత్రిపు-రాంతకరామేశ,
శర్వమహేశప-శ్వల్లలాట।
కాలకూటాశన-గౌరీమనోహర,
భర్గరామేశ్వర-భవగిరీశ।
గీ. యనుచుసంతతమనురాగ-మునవచించు।
నరుఁడుమాయకుఁజిక్కక-దురితములకు।
బట్టుపడఁబోకకాముని-బారిఁబడక।
క్రోధహితుఁడునుగాక చే-కొనుసుఖంబు॥ ౩౮॥

క. కరుణానిధియగు రామే।
శ్వరుభజనము పూజనంబు-స్తవము ను నామ।
స్మరణము నుమానవులకున్।
ధరణింగడు దుర్లభములు-తాపసులారా॥ ౨౯॥

గీ. భక్తితోడ మహాదేవు-భవుని రామ।
నాథుశరణంబు వేడిన-నరుల కెల్ల।
శాంతమతులార లాభంబు-జయము గల్గు।
నరయ నిహపరలోకద్వ-యంబునందు॥ ౩౦॥

గీ. పరమకారుణ్యరసపూర-భరితహృదయుఁ।
డైన రామేశునందు నె-వ్వాని బుద్ధి।
పగలు రేయును గలక-దగిలి నిలుచు।
ధాత్రిలోపల నాతండు-ధన్యతరుఁడు॥ ౩౧॥

క. శ్రీవిశ్రుత రామేశ్వర।
సేవావైభవము వలన-సిద్ధించని చే।
తోవాంఛిత శుభఫలములు।
వావిరి బ్రాపింపుమసితర-వరధర్మములన్॥ ౩౨॥

ఉ. పంకజగర్భవంద్యపద-పంకజు నాగమ వేద్యగాఢపా।
త్కంకణు రామనాథు శితి-కంధరు నంధకవైరి నిందురే।
ఖాంకురమాళి నీశ్వరు నొ-కప్పుడుఁ జూడని దుర్జనుండిలన్।
సంకరజాతి గాక పితృ-సంభవుఁడే మది నెంచి చూచినన్॥ ౩౩॥

క. రామేశ్వర రామేశ్వ।
రామేశ్వరయనుచు జనులు-ప్రత్యూషమునన్।
నేమంబుతోఁ బఠించిన।
నామేటికిఁ బూర్వదినకృ-తాఘము వాయున్॥ ౩౪॥

క. నరులార ముజ్జగములకు।
దొరభక్తత్రాణదీక్షి-తుఁడు శ్రీరామే।

మాధుండు బ్రహ్మహత్యాయుతంబు గాంచిన పాతకంబుఁ జెందు. తత్సంభాషణమాత్రంబున నరుండు నరకంబునం బడు. వేదంబులు యజ్ఞంబులు, ధర్మంబులు, రామనాథపరంబులై వర్తించు. తదన్యంబగు పదార్థంబెద్దియుం గలుగనేరదు. కావున సర్వంబు విడనాడి రామనాథేశ్వరునీశ్వరు నాశ్రయించునది. ఆమ్మహాదేవు శరణుఁ జెందిన జనుండు నరకంబుఁ గనుంగొనక శివలోకంబునకుం జను. సకల యజ్ఞతపోదానతీర్థస్నానంబుల వలనం గలుగు ఫలంబు కోటిగుణితంబై రామేశ్వరుసేవావైభవంబునం గలుగు॥ ౭౭॥

సీ. నాగభూషణు రామ-నాథేశ్వరుని రెండు,
 గడియలు చింతించు-ఘనుఁడు వేవు-
నేకవింశతికులో-పేతుఁడై శివలోక,
 మునకేగి సంతోష-మున వసించు।
బత్తిమీఱఁగ నొకప్పు-పగలు చూచినవాఁడు,
 పాపవిముక్తుఁడై-ఫలము నొందు।
కడఁక వేకువ లేచి-గౌరీశు రామేశుఁ.
 దలఁచు నరుండు ప్ర-త్యక్షశివుఁడు।
గీ. రామనాథునిఁ బొడగాంచు-నేమహాత్ముఁ।
డతనిఁ జూచినయంతన-యఖిలజంతు।
సంతతికి రౌరవాదిదు-రంతనరక।
యాతనాహితదురితసం-ఘాతమడఁగు॥ ౭౮।

క. మధ్యాహ్నవేళ మునిహృద।
యధ్యేయుని రామనాథు-నభవుని జగదా।
రాధ్యునిఁ గనుఁగొను జనులక।
సాధ్యసురాపానదోష-శయనాశమగుఁ॥ ౭౯

మాలిని నతజనహితు గౌరీ-నాథు శ్రీరామనాథుఁ।
 జితమదను గృపారా-శిం బ్రదోషంబునం దుఁ।

సీ. రామనాథునిమందిరము దారువులఁ జేయు,
మనుజుండు సురలోక-మునఁ ద్రికోటి।
కులయుతుఁడై నిల్చు-కుదురుగా నిటుకఁగ,
ట్టినవాఁడు వైకుంఠ-మున వసించు।
శిలలచేఁ గట్టించు-నలఘుపుణ్యుఁడు బ్రహ్మ,
పట్టణంబున నెప్డు-బాయకుండు।
స్ఫటికాదిబహువిధో-పలముల రామేశు,
భవనంబు నిర్మించు-పావనుండు।
గీ. భానుమండలతులితవి-మానమెక్కి।
సురవధూకరచారుచా-మరమనోజ్ఞ।
మారుతాంకూరసంవీజ్య-మానుఁడగుచు।
హరునిలోకంబునకుఁ జను-సురలువొగడ॥ ౪౦॥
గీ. ధీరుఁడై వాఁడు రామేశు-దేవళంబు।
వెండిపలకల రచియించు-వేడ్కమీఱ।
భవ్యశంకరసారూప్య-పదవిఁ గాంచు।
నతఁడు శివుమాడ్కి నానంద-మనుభవించు॥ ౪౧॥
గీ. మట్టుమీఱంగ రామేశు-మందిరంబుఁ।
గలిమిగలవాఁడు గట్టించుఁ-గాంచనమున।
పూనిమట్టినిఁ గట్టించు-లేనివాఁడు।
తెలియ నిరువాగునకుఁ బుణ్య-ఫలము సమము॥ ౪౨॥
గీ. శక్తికొలఁదిని వివిధోప-చారములను।
పూని రామేశ్వరునిఁ గొల్వఁ-డేనరుండు।
భుక్తికిని ముక్తికిని రాజ్య-మునకు నతఁడు।
భాజనము గాఁడు పరమని-ర్భాగ్యుఁ డతఁడు॥ ౪౩॥
వ. మఱియు భక్తితాత్పర్యంబుల రామనాథేశ్వరుం బూజించువాఁడు భుక్తిముక్తిరాజ్యభాజనంబగు రామనాథార్చనసమంబునుం, దదధికంబును నగు పుణ్యంబు లేదు. రామనాథేశ్వర లింగద్వేషియగు

మొనసితైలాభ్యంగ-మొనరించుఘునునకు,
షణ్ముఖలోకవా-సంబుదొరకు।
రామేశ్వరుననిత్తు-రసపూరమునముంచు,
నతఁడుచందురునింట-నమరిమెలఁగు।

గీ. రామనాథునిఁద్రిభువన-స్వామినభవుఁ।
బాకవిదళితపరిమళ-భరితచూత।
ఫలరసాసాలకలనజో-బ్బిలఁగఁజేయు।
పుణ్యశీలుండుపితృలోక-మునవసించు॥ ౫౨॥

శా. సంతోషంబుననారికేళసలిల-స్నానోపచారంబుమా।
కాంతాభర్తకురామనాథునకుఁజ-క్కంజేయుమర్త్యుండుదు।
ర్దాంతబ్రహ్మవధాదిభూరికలుష-వ్రాతంబులన్నిర్మల।
స్వాంతుండైపరిమార్చిభోగపరుఁడై-వర్తించునెప్పట్టునన్॥ ౫౩॥

క. లలితపచేళిమరంభా।
ఫలరసములరామనాథ-ధవలింగముజో।
బ్బిలఁజేయుభాగ్యవంతుఁడు।
పాలుపుగసామీకలోక-మునవసియించున్॥ ౫౪॥

ఆ. వస్త్రపూతవిమల-వారినిరామనా।
ధాభిషేకకృత్య-మాచరించి।
నరుఁడువరుణలోక-పరమసౌఖ్యమునొందు।
వానివంటివాఁడు-వసుధఁగలఁడె॥ ౫౫॥

గీ. ఎలమినెవ్వాఁడురామనా-థేశ్వరునకుఁ।
జందనోదకధారల-జలకమార్చు।
నతఁడుగాంధర్వలోకవి-ఖ్యాతమత్త।
కాశినీదివ్యసంభోగ-కలనఁగాంచు॥ ౫౬॥

సీ. పుష్పవాసితతోయ-ములరామనాథున,
కభిషేకమొనరించి-యమరసాధు।

శ్రుతివినుతచరిత్రుం-జూచుసద్భక్తిసెవ్వం।
డతనికిఁగురుతల్పా-వాప్తిదోషంబడంగున్॥ ౪౭॥

క. సాయంకాలంబునశుభ।
దాయకు రామేశు బహువి-ధంబుల స్తవముల్।
సేయునరుండుసువర్ణ।
స్తేయసహస్రంబునడఁగు-దేవునికరుణన్॥ ౪౮॥

గీ. మానులారధనుష్కోటి-మజ్జనమునఁ।
దారకంబగురామేశు-దర్శనమున।
శివునియర్ధాసనమునన-శించునరుఁడు।
ముదితుఁడైశివసాయుజ్య-పదముగాంచు॥ ౪౯॥

వ. రామేశ్వమహాదేవుని మజ్జనశాలాంగణంబునఁద్రిసంధ్యంబును నృత్యగీతఘంటాకాహళి భేరీమృదంగశంఖవేణువీణాపటహపణవగోముఖమడ్డుడిండిమఝర్ఝరాదిమహావాద్యఘోషంబుల మహోత్సవంబుగావించువాఁడు మహాపాతకవిముక్తుండై రుద్రలోకంబునసుఖంబుండు. రామేశ్వరునభిషేక సమయంబున రుద్రాధ్యాయంబును, చమకంబును, బురుషసూక్తంబును, త్రిసుపర్ణంబును, బంచశాంతులును, బావమానసూక్తంబులును, జపించువారును, పంచగవ్యంబుల నభిషేకంబుసేయువారును నరకంబుఁజూడరిది సత్యంబు॥ ౫౦॥

చ. కృపగలరామనాథునకుఁ-గేవలభక్తిదలిర్పగోఘృత।
స్నపనముసేయువాఁడుబహు-జన్మశతార్జితపాపముక్తుఁడై।
విపులసుఖంబుఁజెందుఁగడు-వేడుకఁబాలనొనర్చువాఁడుశీ।
లపరతనేకవింశతికు-లంబులతోహరుఁజేరునొప్పుగన్॥ ౫౧॥

సీ. దధినిరామేశ్వరుఁ-దడుపుమానవునకుఁ,
గమనీయవిష్ణులో-కంబుగలుగు।
మధువునభిషేక-విధియొనర్చినవాఁడు,
నలినగర్భునిపట్ట-ణముననిలుచు।

గీ. పాసగ రామేశునభిషేక-మునకుభక్తి।
బొదలఁబాలిచ్చు పెనుసాధు-మొదవునిడిన।
భాగ్యశాలికిహయమేధ-ఫలముదొరకు।
నభవుసారూప్యమమరదే-హాత్యయమున॥ ౬౨॥

క. సేతువునధనుష్కోటి।
ప్రీతినిరామేశునీశుఁ-బేర్కొనిపురుషుం।
డేతోయమునమునింగిన।
సేతునిమజ్జనఫలంబు-శివకృపఁగలుఁగున్॥ ౬౩॥

వ. మఱియు రామనాథలింగంబు సుధాలిప్తంబుగావించినవాని పుణ్యఫలంబు వక్కాణింప శతసంవత్సరంబులకైన సమర్థుఁడఁగాను. రామేశుమందిరంబు శిధిలంబగునేని వెండియునూతనంబుగానమర్చినపురుషునకుఁ బూర్వకర్తకన్న శతగుణంబగు మహాపుణ్యంబుఁ జెందు పదివేలబ్రహ్మహత్యలు నశించు నాస్వామి యగ్రభాగంబున, దీపంబులిడిన జనులవిద్యాపటలంబు భేదించి పరబ్రహ్మ సాయుజ్యంబుఁ జెందుదురు. ఘృతతైలముద్గతండులగుడశర్కరాదిపదార్థంబులు సమర్పించువారు దేవేంద్రస్థానంబున వసింతురు. రామేశ్వరమహా దేవలింగంబు దర్శించినఁ బూజించిన స్మరించిన స్పృశించిన నెల్లవారికి సకలపాపంబులును దొలంగు.

గీ. కంచుగంటయునద్దంబు-కాన్కగాఁగ।
నెలమితో రామనాథున-కిడినప్రోడ।
భాసురవిమానశతభోగ-పరతనొంది।
శ్రీమహాదేవుపురినివ-సించుఁదడవు॥ ౬౪॥

సీ. డమరుకడిండిమ-ఢక్కాకాదుందుభి,
పణవగోముఖశంక-పటహాలటహా।
వంశకాంస్యాదిక-వాదిత్రములునవ్య,
వాద్యవిశేషము-ల్వలనుమీఱ।

వరాసనం బెక్కి-యతిసౌఖ్యముననుండు,
పాటలపున్నాగ-పంకజాత।
కువలయకల్హార-కుసుమవాసితవారి,
ధారావగాహనో-త్సవముఁ జేసి।
కలుషవిముక్తుఁడై-కనుపట్టుమానవుం,
డితరవిచిత్రవి-శ్రుతసుగంధి।
గీ. సుమచయామోదసమ్మిళి-త్సురభిసలిల।
పూరమున రామనాథునా-ప్లుతునిఁ జేసి।
సకలభువనమహోన్నత-శంభులోక।
శాశ్వతసుఖాంబునిధి గేళి-సలుపుచుండు॥ ౫౭॥

క. ఏలాలామజ్జకహిమ।
వాలుకలం బరిమళించు-వారిని స్నానం।
బోలిన్ రామేశ్వరునకు।
లోలతఁ గావించవహ్ని-లోకముగలుగున్॥ ౫౮॥
చ. చెలువగు రామనాథునభి-షేక మొనర్చుటకై మనోజ్ఞమౌ।
త్కలశము లిచ్చినట్టిశుభ-కర్ముఁడు గాంచుఁ జిరాయురున్నతుల్।
విలసితతామ్రకుంభములు-వేడ్కనొసంగినవాఁడు నిర్జరాం।
జలిపుటలాలితోన్నతవి-శాలపదంబుననుండు నెప్పుడున్॥ ౫౯॥

గీ. చేరి రామేశ్వరుని యభి-షేకవిధికి।
దివ్యతీర్థజలంబులు-దెచ్చుకొఱకు।
వెండికుండలు నెమ్మది-నిండు వేడ్క।
నిడెడువాఁడు వసించు వా-ణీశుపురిని॥ ౬౦॥
క. బంగారు బిందె లిడియు।
ప్పొంగుచు ముక్కంటిపీటఁ-బొలుచు నురతనం।
పుంగడవలు గడు వేడ్కనొ।
సంగిన నెలదారిచెంతఁ-జక్కఁగ నిలుచున్॥ ౬౧॥

డైమేలుఁ జెందితుదిహిమ।
ధామకళాధారియైతు-దంబునసుండుఁ ॥ ౨౧॥

క. పాత్రములలోన నుత్తమ।
పాత్రము రామేశ్వరుండు-పరమార్థముతో।
తత్పాత్రసమర్పితమగు నణు।
మాత్రమును విశేషఫలస-మగ్రతఁ జేయుఁ ॥ ౨౨॥

గీ. నందివాహనుఁ గౌరీశ-నాథు రాము।
నాథుఁ బొడఁగను నంతకు-నరుని వెంట।
నంటితిరుగును విప్రహ-త్యాదులయిన।
కలుషపుంజంబులంతట-విలయమొందు॥ 23॥

చ. గొడుగులు తాళవృంతములు-కుంచియలుఁ సితచామరంబులుం।
బడగలు తామ్రకాంస్యమయ-పాత్రచయంబును వెండిగిన్నెలుం।
గడుబెడఁగైనచిత్రమణి-కాంచనకుంభములున్ సభక్తిచే।
నిడియెడివాఁడఖండితమ-హీతలమేలుభవాంతరంబునన్ ॥ 24॥

వ. మఱియు రామేశ్వరస్వామికి వివిధసురభికుసుమ మాలంబులు గల్పించిన పుణ్యహృదయులకు హయమేధయజ్ఞఫలంబుగలుగు. చందనాగరుకుంకుమ కర్పూర కస్తూరి గుగ్గులు దేవదారు ద్రవ్యంబులును, పునుగుచాదుజవ్వాది పన్నీరు మొదలయిన సుగంధంబులును, నానావిచిత్రదుకూల వస్త్రంబులును, కిరీటకుండల కేయూర హార కంకణాది మణి భూషణంబులును సమర్పించువారు ధనాఢ్యులగు. వేదపారగులునై జన్మింతురమ్మహాదేవుని కణమాత్రంబును నిచ్చువాఁడును, చక్రవర్తియైపుట్టు నద్దేవుని పూజానమస్కార స్మరణశ్రవణదర్శనంబుల దుర్లభంబగునది యెద్దియుం గలుగదు. గంగాతోయంబులు దెచ్చి యభిషేకంబుఁ జేసిన భాగ్యవంతుఁడు సాంబశివుని చేతం బూజవడయు నమ్మహాలింగమూర్తిని సేవించం బోవువానిం గనుంగొని తత్పాపంబులన్నియు భయంబునం బరుగు

సమకూర్చి రామేశ-శంకరు సేవించు,
ఘనులు మహాభోగ-కలితులగుచు।
వాద్యఘోషాన్విత-వర విమానము లెక్కి,
శివుని లోకమునకుఁ-జేరి తడవు।
గీ. సలుపు రెవ్వాఁడు ప్రేమచే-నఖిలభర్త।
రామనాథేశు నద్రిజా-రమణు గురిచి।
కొంచెమేనియొసంగు నా-గుణపయోధి।
కమిత ఫలమగునది సంశ-యంబు వలదు॥ ౬౬॥

క. రామేశ క్షేత్రంబున।
రామేశుని చెంగటన్ని-రంతరము మహా।
ప్రేమమున నుండు జనునిక।
నామయ మోక్షంబు కరత-లామలకమగున్॥ ౬౭॥
చ. సిరులును జవ్వనంబు మతి-జీవనముల్ సుతదార వర్గముల్।
పెరవరి యేగు క్షేత్రపశు-విత్తగృహాదులు రాజతస్కరా।
ద్యురుతర బాధచేనణఁగు-నూర్జిత మెద్దియుఁ గాదు గానఁద।
త్పరిచితమానిమానవుఁడు-భవ్యవిరాగముఁ బూని ధీరుఁడై॥ ౬౮॥

క. కరుణానిధియగు రామే।
శ్వరు బిరబిర నేగి కాంచి-శరణొందవలెన్।
వరదుండగు నద్దేవుని।
స్మరణంబును గీర్తనంబు-సలుపఁగవలయున్॥ ౬౯॥
క. అపన్నార్తినివృత్తి।
వ్యాపారధురీణుదీన-వత్సలునగరా।
ట్చాపుని రామేశ్వరుఁగరు।
ణాపరుఁ గొల్చినను గర్భ-నరకము దప్పన్॥ ౭౦॥
క. రామేశ్వర దేవునకున్।
గ్రామములిడు వాఁడు పుణ్య-గౌరవకలితుం।

స్వైరవకసీతనీయకయ-నీతికిఁ జొచ్చెదశాస్యుఁడంచు నే।
డ్డైరరుషఁబూనెనో యనఁగఁ-దిగ్మకరుండు వహించె రక్తిమన్॥ ౯॥

సీ. మహనీయ త్రిభువన-మధ్యస్థశాఖితా,
పసమస్తకములకుఁ-బల్లజడలు।
తారకాపథభద్ర-దంతావళమునకు,
నవనవరక్తరాం-కవపటములు।
యాదోధిరాజమ-హారణ్యరేఖకు,
లసమానకోమల-కిసలయములు।
నిఖిలహరిత్పురం-ధ్రిలలాటములకు,
సింధూరధాతువి-శేషకంబు।

గీ. లగుచుఁ గింశుకముకుళర-క్తాబ్జబంధు।
జీవకంకేళికుసుమరు-చిప్రబంధ।
బాంధవములైనవృద్ధప్ర-భాకరారు।
ణాతపములు దనర్చెన-య్యవసరమున॥ ౧౦॥

శా. ఘోరాపారగభీరమైనజలధిం-గోదండముక్తోజ్వల।
క్రూరాస్త్రంబులనింకఁ జేసియిదె కా-కుత్స్థుండులంకేశసం।
హారేచ్ఛం జనుదెంచె మీకునిఁక సౌ-ఖ్యంబెంచు లోకాళికిం।
బారం జెప్పఁగ నేగెనాఁ జనియెఛా-యానాథుఁడస్తాద్రికిన్॥ ౧౧॥

గీ. జరఠదినకరపశ్చిమ-జలధిపతన।
సమయతద్దీప్తిహరణార్ధ-జలవినిర్గ।
తోరదుర్వారకీలంబు-లనఁగనంబ।
రమునఁ గనుపట్టెనవసాంధ్య-రాగరుచులు॥ ౧౨॥

చ. అగణితవీరవానరబ-లావృతుఁడై విజిగీషరాముఁడో।
ప్పుగఁ జనిలంక పైగవిసె-భూరిరణంబగుఁదోడుగావలెం।
దగినగతిం దశాస్యునకుఁ-దారనియెల్లెడనున్నరక్కసుల్।
బిగువుగఁ గూడి వచ్చిరన-భీషణవృత్తినిఁ గ్రమ్మెఁ జీఁకటుల్॥ ౧౩॥

లిడుంగావున నింద్రియంబులు వికలంబులుగానిముంద, ముదిమి రా నిముంద, మతిచలింపనిముంద, ముముక్షు లగువారు వందనార్చన ధ్యాన స్మరణకీర్తనస్తుతి శ్రవణదర్శనంబు లాచరించి రామేశ్వరు నారాధింపవలయు తత్పూజాసమానం బయిన ధర్మంబు సకలపురాణ ధర్మశాస్త్రంబులయందు లేదు. నిత్యంబును భక్తి తాత్పర్య విశ్వాసంబులనతని సేవించు పుణ్యశీలురు భూలోకంబునం బుత్త్ర దారధనధాన్యసంపన్నులై పెద్దకాలంబు సకలశుభంబు లనుభవించి శరీరాంతంబున శివసాయుజ్యముక్తిం బొందుదురిది రామేశ్వరు వైభవంబు దీనివిని నంజదివిన నెల్లవారికి రామేశ్వర సేవాఫలంబును, ధనుష్కోటితీర్థస్నానపుణ్యంబును సిద్ధించునని సూతుండు శౌనకాది మహామునులకు వివరించిన నమ్మహానుభావులు శ్రీరామచంద్రుం డెటువలె శివలింగప్రతిష్ఠంబు గావించెఁ దత్ప్రకారంబును, నమ్మహాలింగమూర్తి మహిమంబును సవిస్తరంబుగా నుపదేశించి మమ్ముఁ గృతార్థులం గావింపుఁడని ప్రార్థించిననతం డిట్లనియె. ౭౫॥

ఉ. రాముఁడులోకరక్షకుఁడు-రాక్షసమాయలఁజిక్కి-కానలో।
భూమితనూజఁబాసిరవి-పుత్త్రుఁగనుంగొనిమైత్రిచేసిశా।
ఖామృగసేనఁగూర్చిదశ-కంఠజయార్థమొనర్చెవిక్రమ।
శ్రీమెరయన్ సముద్రమున-సేతువుమోక్షసుఖైకహేతువున్ ॥౭౬॥

గీ. ఇట్లగాధపయోధిపై-నెలమిగదుర।
సేతువుఘటించిరాముఁడా-సేతుసరణి।
పూర్ణిమాతిథిరావణు-పురికినేగె।
బహుళకపివీరపరివార-సహితుఁడగుచు॥ ౭౭॥

వ ఇట్లు లంకకుఁజనిసువేలశైలం బెక్కి నిలిచెననంతరంబ. ౭౮॥

చ. కరుకుదరంబుమీఱఁగజ-గజ్జనయిత్రినిధాత్రిపుత్త్రికం।
జెరగొనితెచ్చిపట్టణము-చెంతకురాముఁడువచ్చినప్పుడు।

దనరెమనోజ్ఞలాంఛనము-తత్తనుకాంతులనందగెన్నర।
ఘనఘనసారహారగుళి-కాపటసోదరసాంద్రచంద్రికల్॥ ౮౮॥

శా. కాసారంబులు పెల్లుగాఁగురిసెనీ-హారాంశుపాషాణముల్।
కాసారంబులఁ గుందెఁగోకవితతుల్-గన్నీరుమున్నీరుగా।
కాసారంబులఁ బాంథబృందములసం-ఖ్యాతవ్యథం జెందెరా।
కాసారంగధరప్రకాశములువీ కంబైపయింబర్వఁగాన్॥ ౮౯॥

క. పారావారము గర్వము।
పారముగావిరహితతికి-భారముగానం।
భోరుహములకువికాసము।
దూరముగావలుముకొనివి-ధుప్రభలమరెన్॥ ౯౦॥

సీ. పసస్థాణుమతినైనఁ-బల్లవింపఁగఁ జేయఁ,
జాలుపుష్పాస్త్రుని య-శంబనంగ।
లోకంబులెటువంటి-వోకాంతుననువేడ్క,
వచ్చిత్రిమ్మరుదుగ్ధ-వార్ధియనఁగ।
వరచకోరులుపిండి-వంటకైయారించు,
శాలితండులచూర్ణ-పాళియనఁగ।
వైరియిట్లనిక్రోధ-వహ్నిమారుఁడుగాంచఁ,
గరగినీరగువెండి-గట్టనంగ।
గీ. నిఖిలభువనాంతరసిత-నీలవస్తు।
ధవళిమాపాదనప్రౌఢ-తరనిరూఢ।
పాండురాఖండచంద్రికా-మండలంబు।
పుండరీకభవాండంబు-నిండి మెరసె॥ ౯౧॥

వ. అయ్యెడ. ౯౨॥

ఉ. పెన్నిధిసన్నిధింగనిన-బీదలభంగిఁ జెలంగియాడుచుం।
బున్నమవెన్నెలల్ చెలుల-పొత్తునఁ గుత్తుకబంటిగ్రోలుచుం।

సీ. అస్తోకశోకప్రి-యావియోగాగ్నిసం,
భూతోగ్రధూమసం-ఘాతమనఁగ।
విరహిసంహారణత-త్పరపంచశరనవో,
త్పలశిలీముఖకాంతి-పటలియనఁగ।
రమణీయదశదిశా-రమణీమణీకపో,
ద్దీపితమృగమదా-లేపమనఁగఁ।
గమనీయరోదసీ-కాసారశైవాల,
మంజులమంజరీ-పుంజమనఁగఁ।
గీ. బతిసమాగమకుతుకసం-భృతమనోజ్ఞ।
యామినీకామినీమఘ-నాశ్మనిచయ।
ఖచితసముచితభూషణ-రుచిరకుచివి।
తానమనంధకారంబు-దనరెఁ దెసల॥ ౨౮౪॥
గీ. రాజురాకకుఁ గగనమా-ర్గమునమృగమ।
దమునఁ గలయంపి వెట్టిది-గ్రమణులాణి।
ముత్తియఁపుముగ్గులిడిరన-మొనసితిమిర।
కలితఘనవీధినక్షత్ర-గణములమరె॥ ౨౮౫॥
చ. ఆనయముదూరదేశగతుఁ-డైననిజేశునిమేలురాకకై।
గొనకొనియిష్టదేవతలఁ-గొల్వఁగఁబూనిమిళన్మధువ్రతాం।
జననిజదృగ్విమూలనము-సల్పికరంబునుధ్యాననిష్ఠఁగై।
కొనెనలినీకులంబరని-గూఢరుచిన్ముకుళించెనబ్జముల్॥ ౨౮౬॥
చ. అమరెదుసాంధ్యరాగకిస-లాంచితనిర్జరమార్గశాఖికిం।
దిమిరతతుల్పికంబులన-నిండినఖండితకాంతితారకల్।
సుమములనంగనెంతయును-శోభిలెఁబండినపండనంగను।
త్తమనవరాగసంపదసు-ధాకరబింబముదోఁచెనత్తరిన్॥ ౨౮౭॥
చ. మొనయుచునిండిపారెడుద-మోయమునన్విదళించిదాటుచూ।
ఘనబలుఁడోయనంగశశి-చెంపెసఁగెన్దివివానివల్వనాఁ।

న్నెలవగు వాఁడు జక్కవల-నెచ్చెలి పచ్చగుఱాలజోదుగా।
ములయొకిమీఁదుఁ దోఁచె జగ-ముల్ గడు వేడుకఁ జెందనత్తరిన్॥౧౦౦॥

గీ. వ్యూహరచన ఘటించి రఘూద్వహుండు।
బలము నందందఁ దగుభంగిఁ-బదిలపరచి।
కడఁక నిగుడంగ రావణుఁ-గదిసి పోరెఁ।
గలహమ పుడయ్యె నా రెండు-బలములకును॥ ౧౦౧॥

గీ. మేఘనాదుండు పోరె సౌ-మిత్రితోడ।
రవిసుతుండు విరూపాక్షుఁ-గవిసి తాఁకె।
నంగదునితోడ ఖర్వటుం-డనియొనర్చెఁ।
బాండ్రకుఁడు సేసె నలునితో-భండనంబు॥ ౧౦౨॥

క. పుటశుఁడను దనుజవీరుఁడు।
పటుశక్తిం దురముఁ జేసెఁ-బనసునితోన।
చ్చట దనుజభటులకును మ।
ర్కటులకు నందఱకి ద్వంద్వ-కలహంబయ్యెన్॥ ౧౦౩॥

వ. అయ్యిరు దెరంగుల జోదులు మచ్చరంబునం గచ్చుకొని పెచ్చుపెరిగి విచ్చలవిడి నిట్లు ప్రేట్లాడుచున్నం బోరు ఘోరం బయ్యె ననంతరంబ. ౧౦౪॥

క. ఘోరపరాక్రములగు హరి।
వీరశిఖామణులు బిట్టు-విదళించిననిం।
ద్రారాతిచమూనాథులు।
శూరత చెడి తిరిగి లంకఁ-జొచ్చిరి భీతిన్॥ ౧౦౫॥

ఉ. ఈగతి నాజిలోన బల-మెల్ల వినాశముఁ జెందనంతటన్।
వేగ దశాననుం డనుప-విక్రమధుర్యుఁడు మేఘనాదుఁడా।
భ్యాగతుఁడై వలీముఖుల-నందఱి నొంచె మహావిషోజ్జ్వల।
న్నాగశరంబు వేసి నర-నాథుల బద్ధులఁ జేసె నీసునన్॥ ౧౦౬॥

క్రొన్ననవిల్తుకేళి నెల-కొన్న సుఖాంబుధి నోలలాడుచున్।
ఉన్నతలీల వేడ్కఁ గొన-సాఁగ జరించెఁ జకోరదంపతుల్॥ ౯౩॥

వ. ఇట్టిసాంద్రచంద్రికా వికాసనికామ భాసురనిశాసమయంబున.

ఉ. పంచినవేడ్కతోఁ దనకు-పట్టుహిరణ్మయశృంగతుంగసౌ।
ధంబున నున్న రావణునిఁ-దప్పక కన్గొని భానుసూనుఁడు।
ర్వ్యంబడఁ ద్రోచె దన్మణికి-రీటము వాఁడును బన్నమందిరో।
షంబున నందు నిల్వక వె-సం జని యెన్న దనంబులోనికిన్॥ ౯౪॥

గీ. అంత సుగ్రీవుతోఁ గూర్మి-యనుజుతోడ।
సేనతోఁ గూడి రఘువంశ-శేఖరుండు।
కడఁగ నగ్గిరి డిగ్గిలం-కాపురంబు।
చెంగటానీకములు విడి-యంగఁ జేసె॥ ౯౫॥

వ. అంత జతనంబుగ విడిసిన యవ్వానరవీరులం గవిసిన, ఆయుధపాణులును, మహాకాయులును, సైనికసమేతులునగు రావణానుచరులు పర్వణుండును, పూతనుండును, జృంభుండును, ఖరుండును, క్రోధవశుండును, హరియును, ప్రరుజుండును, అరుజుండును, ప్రహస్తుండును మఱియుం బెక్కురక్కసులుక్కు మీఱి యదృశ్యులయి పోరుచున్న విభీషణుం డంతర్ధానవధంబుఁ గావించె. బలవంతులగు హరియూథపులు దూరపాతులయి విజృంభించిన రాత్రించరులు నిహతులయి పుడమిం బడిరవ్వార్తవిని సహింపక రావణుండు.

క. కరమలిగి దనుజసేనా।
పరివృతుఁడై బయలు వెడలి-పటుదోర్గర్వ।
స్ఫురణంబు మెరయ నతిశిత।
శరములనొప్పించె వృక్ష-చరులం బెలుచన్॥ ౯౬॥

వ. అంత. ౯౭॥

చ. కలువలదాయ ముజ్జగము-కన్నువెలుంగుల నిండుప్రోసుచు।
కల్వలదొరజోడు తమ్మిచెలి-కాఁడు కడానిపసిండిఛాయకు।

సీ. వజ్రదంష్ట్రుండను-వానిపీచమడంచెఁ,
ప్లవగోత్తముఁడుమహా-బలుఁడునలుఁడు।
బహువిధసమరలం-పటునకంపనుబట్టి-
కుముదుండురణభూమిఁ-గూల్చియార్చె।
నతికాయబలమ -దతుఁడైనత్రిశిరుని,
సౌమిత్రిదురమున-సమయఁజేసె।
మనుపుగవేవా -కునిద్రుంచిపదపడి,
యినసుతుండునరాంత-కునివధించెఁ।

గీ. కుంభకర్ణాత్మజులగాఢ్పు-కొడుకుదునిమె।
ఖరునికొమరునిమకరాక్షుఁ-గడఁగిపొడిచి।
పేరణంగించెగరలివి-భీషణుండు।
దురమునకువంతనింద్రజి-త్తుండువచ్చె॥ ౧౧౫॥

క. ఆయింద్రజిత్తుదారుణ।
సాయకములువరపిరామ-సౌమిత్రులస।
ద్గేయచరిత్రులవీరులఁ।
బాయకమోహితులఁజేసె-భండనభూమిన్॥ ౧౧౬॥

ఆ. వాయుపుత్త్రునివాత-వాజియైయమ్మేటి।
నింగికెగసినిలిచి-నిశితకనక।
పుంఖమానమైన-భూరిశిలీముఖా।
సారములనుగపుల-బీరమడఁచె॥ ౧౧౭॥

క. వ్యోవీధినున్నయారణ।
కోవిదుశరవృష్టినిగిడెఁ-గుముదాంగదసు।
గ్రీవనలజాంబవంతుల।
తో వానరులెల్లఁద్రెళ్ళి-మూర్ఛనొందన్॥ ౧౧౮॥

క. చేసినయాపిమ్మటవిన।
తాసుతుఁడచ్చోటికతిము-దంబలరఁగ వేం।
చేసెనుపాశవిముక్తులఁ।
జేసెనురాసుతులఁగడువి-శేషప్రీతిన్॥ ౧౦౮॥

ఉ. అందువిభీషణుంగనిప్ర-హస్తుఁడుగొబ్బునడాసియార్చివా।
సిందనరారుఘోరగద-చేఁబ్రహరించినఁగంప మేమియుం।
జెందకనిల్చెనద్దనుజ-సింహముశీతనగంబుమాఁ —నా।
చందముఁజూచిడెందముల-జానుగనచ్చెరువొందిరందఱున్॥

వ. అంత విభీషణుండు. ౧౦౯॥

గీ. అష్టఘంటమహాశక్తి-నడరిపూని।
యలప్రహస్తునిశిరముల-క్ష్యముగ నేసె।
వాఁడునుహృతోత్తమాంగుఁడై-వజ్రపాత।
భగ్నభూజమువలెఁజూడఁ-బడియెనపుడు॥ ౧౧౦॥

చ. అనిమొననట్లుగూలినప్ర-హస్తుఁగన్గొనిధూమ్రలోచనుం।
డనుబలురక్కసుండతిర-యంబునఁగోతులఁబాఱఁద్రోలినం।
గినిసిమహీరుహంబుననొ-గిన్హనుమంతుఁడువానిఁద్రుంచెనా।
జనిహతువానిఁజూచిహత-శేషులులంకకునేగిరత్తఱిన్॥ ౧౧౧॥

వ. చని వారు సమరవృత్తాంతంబంతయు రావణునితో విన్నవించిన.

మ. అసురాధీశుఁడుకుంభకర్ణునతిని-ద్రాసక్తుమేల్కొల్పిశ।
త్రుసమూహంబువధించఁబంచెనతఁడున్-దోర్గర్వమేపారయు।
ద్దసముత్సాహముమీఱవచ్చికపులం-దాకెంగృతాంతాకృతిన్।
వెసబ్రహ్మాస్త్రమునన్సుమిత్రకొడుకు-ర్వింగూల్చెనద్దానవున్ ౧౧౩॥

గీ. దూషణునితమ్ములరిభయ-దూరమతులు।
వజ్రదేహప్రమాదుల-న్వారుగాడ్పు।
కొడుకుచేనీలుచేఁద్రుంచఁ-బడిరిపత్తి।
వననుమదిలోనఁగలుగుదు-ర్దముదొలఁగ॥ ౧౧౪॥

కోపమే పారదుర్వార-ఘోరబహుళ।
కాండములఁ జెండెనట లక్ష్మ-ణుండు వాని॥ ౧౨౫॥

క. మనుజక్రికి బ్రహ్మాముస।
కనువో లెమహావిచిత్ర-ఘోరతరాయో।
ధనువయ్యె సుమిత్రాత్రిజ।
దనుజకునమ్మేఘనాదు-నకునచ్చోటన్॥ ౧౨౬॥

ఉ. అంతనిసర్గదుర్గమభు-జార్గళదక్షుఁడు లక్ష్మణుండుక।
ల్పాంతకృతాంతభీషణదు-రంతమహోగ్రతఁ జేర్చి ఖేచరుల్।
సంతసిలం దృతీయదివ-సంబున సంగరభూమిఁ గూల్చె దు।
ర్దాంతపరాక్రమక్రమవి-ధానవినోదుని మేఘనాదునిన్॥ ౧౨౭॥

వ అంత ఖరాంతకుండు మూలబలంబులం బొలియించె నిట్లు లక్ష్మణునిచేత నింద్రజిత్తు బొలియుట హతశేషదోషాచరులవలన విని రావణుండు కోపంబుతోడఁ బుడమికన్నియం ద్రుంచ నుద్యోగించి పెద్దలచే నివారించంబడి మగుడి నిబిడసమరసన్నాహసాహస సముత్సాహదోహలుండై వెవలి మణిగణప్రచురవైజయంతికా విరాజమానంబును, తప్తచామీకర మాలికా జాలకావృతంబును, తరుణారుణప్రభారమణీయంబును, సకలశాస్త్రశోభితంబును, మహాజవ బహుతురంగసమేతంబును, రత్నకింకిణీనాదమేదురంబును, మహోదారసారథికంబును నగు నొక్క దివ్యరథంబెక్కి సముద్దండకాంచనకోదండధరుండై ప్రచండమండలాగ్ర ముసల ముద్గర పరశు పట్టిస పరిఘ గదాశూల భిండివాల ప్రాస శరశరాసన చక్రాది ప్రహరణప్రాణులును, శతాంగ మాతంగ తురంగ సింహ శార్దూల శరభ వరాహాది మృగవాహనారూఢులును, ప్రళయసమయ సమారంభ సంరంభ సముజ్జృంభణ కుంభ దంభోధర గంభీర నిర్ఘోష ప్రతిభటచటుల వికటాట్టహాస భాసుర కఠోర కంఠహుంకారులును నగు ననంఖ్యాతయాతు

వ. ఇత్తెరంగుననింద్రజిత్తుండు తత్తరంబునంగోపమొనగాని మొత్తం
బులతోడ నయ్యుత్తమపురుల నత్తరివిపత్తినొందించి వియత్తలంబు
ననంతర్హితుండయ్యె నంత. ౧౧౯॥

చ. ఎలమివిభీషణుండుమిథి-లేశసుతాపతికిం బ్రణామముల్।
బలిమినొనాచరించితగఁ-బ్రాంజలియైపలికెన్మహాత్మజ।
హ్నులయొకిమానియానతిని-గుహ్యకుఁడిచ్చెడుమంత్రపూతమౌ।
సలిలమునీదుపజ్జకువె-సంగొనివచ్చినవాఁడుభూవరా॥ ౧౨౦॥

క. హితవృత్తిమెఱయనంత।
ర్హితభూతవిలోకనార్థ-మిజ్జలమెసఁగెన్।
ధృతినీకుధనేశ్వరుఁడా।
శ్రితరక్షకనేత్రశుద్ధి-సేయుముదీనన్ ౧౨౧॥

వ. ఇట్లుగావించిననంతరిక్షంబున నంతర్హితంబులైన భూతంబులునీ
కుదృష్టిగోచరంబులగు నెవ్వారికెవ్వారిం గృపసేయుదు రవ్వార
లును గగనంబున నంతర్హితంబులగు భూతంబులంజూతురని విభీ
షణుండువిన్నవించిన ౧౨౨॥

శా. ఆతోయంబుఁబరిగ్రహించిరఘువం-శాధీశుఁడెంతేనియుం।
జేతఃప్రీతినినేత్రశుద్ధియొనరిం-చెన్లక్ష్మణుండున్సగో।
జాతాప్తప్రియపుత్త్రుఁడాదియగుకీశశ్రేష్ఠులున్హాళిమై।
సీతావల్లభదత్తమంత్రజలసం-స్పృష్టాక్షులైరందఱున్॥ ౧౨౩॥

క. రవిసంభవహనుమజ్జాం।
బవదంగదనీలగంధ-మాదనమైంద।
ద్వివిదాదికపులుగాంచిరి।
దివినణఁగినయింద్రజిత్తు ధీరోదాత్తున్॥ ౧౨౪॥

గీ. అంతటనభోంతరంబున-నణఁగియున్న।
యింద్రజిత్తునుబాఢగాంచి-యదరిపాడి।

వ. అట్లు పురందరస్యందనారూఢుండై దశరథనందనుండు దశముఖు
నకభిముఖుండైనడచె నట్లెదురుకొనియద్దనుజేంద్ర మనుజేంద్రులి
ద్దఱుం బరస్పరవిజయాభిలాషంబుల నశేషదివ్యాస్త్రశస్త్రంబుల
నతివిచిత్రప్రకారంబునం బోరిరంతయుగాంత భీషణుండు యు
గాంతకుపితకృతాంతభీషణుండును నిదాఘసమయ మధ్యాహ్న
మార్తాండ దుర్నిరీక్ష్యుండును త్రిపురసంహరణ ప్రచండఖండ
పరశుమహారౌద్రుండునునై రామభద్రుండు గిరిభేదనంబు సరి
చ్ఛోషకంబు నరణ్యదాహకంబు నశనిజనకంబు గ్రహభుజనంబు
జ్యోతిర్మయంబు, మహానిష్ఠురంబు నప్రతిహతంబు దూరపాతి
యు, దుర్విభావ్యంబు, శత్రుసూదనంబు, బలకరంబు, జయదా
యకంబు, సర్వాస్త్రరాజంబు, సత్యోత్తమసాధనంబు, సమంత్ర
కంబునగు, బ్రహ్మాస్త్రసాయకంబు రావణవధార్థంబు చాపంబున
సంధించిన.

మ. క్షితిగంపించె సముద్రముల్గలఁగె మ్రొ-గ్గెన్ దిగ్గజశ్రేణిబ।
ర్వతసంఘంబు వడంకె మిన్నుమొరసె-న్ రాలెన్ మహోల్కాతతుల్
గతిఁదప్పెన్ గ్రహపఙ్క్తి-క్షింబడియెను-గ్రస్ఫీతనిర్ఘాతముల్।
దితిజవ్రాతము నేలఁగూలెఁగవసె-న్ దిగ్గ్రామము ల్వెల్లుగ-న్॥ ౧౩౩

వ. ఇట్లతిరౌద్రరసాదిర్భావ దుర్భరంబుగా బ్రహ్మాస్త్రంబువింటస
ంధించి వారాశిబంధించిన యాధనురగ్రేసరుండు రావణాసురు
ని శిరంబవలీలఁద్రుంచి విజయలక్ష్మీసమేతుండై తేజరిల్లెనంత ది
క్కులువికాసంబునొందె సురభిశీతలమంద పవనంబులొలసెనా
దిత్యాదిగ్రహంబులు ప్రకాశించె. లోకంబులునిర్భీకంబులయ్యె.
పురందరాది బృందారకులమందానందంబు డెందంబులం గ్రందుకొ
నదేవదుందుభిధ్వానపూర్వకంబుగాఁబుష్పవర్షంబుగురిసెగంధర్వ
గానంబు చెలంగెరంభాదిసురాంగనాలాస్యప్రసంగంబు రాణించెసి
ద్ధమునిచారణవిరచితాశీర్వాదనాదంబులుభోరుకలంగె. ఈప్రకారం

ధానసైనికులు బలసి పరివేష్టించి కొలువ, హేషాగంధసింధుర బృంహిత దనుజ వీరభట సింహనాదంబులు భేరీమృదంగ శంఖ కాహళ ప్రణవ గోముఖాది మహావాద్యధ్వానంబులతోడ నేకీభూతంబులై భూనభోంతరంబులు నిండింప నఖండిత త్వరాహంకారపరాభూతమాతరిశ్వ మహాశ్వ నికర ఖురపుట నిర్దళిత ధరాపరాగపటలంబు లంబుజాప్తబింబకబళనంబొనర్ప, సూతమాగధ వందిసందోహ సముచ్చార్యమాణ జయజయశబ్దంబులు చెలంగ నభంగుర సంగరోత్కంఠుండై దశకంఠుండు పురంబునిర్గమించి నడచె నయ్యెడం గడు దుర్నిమిత్తంబులు వొడమె నవి సరకుగొనక కడుకుదనంబున నురువడించి చని రణవేదికా ప్రజ్వలన్మహాజ్వలనంబువోలె నున్న యన్నరేంద్ర సార్వభౌముని జూచి కదియనడిచె నయ్యవసరంబున. ౧౨౮॥

చ. సురమునిసిద్ధసాధ్యబల-సూదనలోకనివాసమేదినీ।
శ్వరవృషభుల్ ప్రభాతరవి-సన్నిభహేమవిమానకాంతి వి।
స్ఫురణమునన్ దిశల్ వెలుఁగ-భోరనవచ్చినభంబునందుని।
ల్చిరిదశకంఠుతోడవని-సేయనజేయునిరాముఁజూడఁగన్ ౧౨౯॥

ఉ. ఆతరిమాతరిశ్వహృద-యాతిగవేగహరిత్తురంగమో।
పేతమరాతిభీమముహి-మేతరభానువిభాప్రభావవి।
ఖ్యాతమునౌరథంబుకడ-కన్ బలశాసనుశాసనంబునన్।
మాతలి దెచ్చె మెచ్చఁగ క్ష-మాతలసాధకులేంద్రుచెంతకున్ ॥౧౩౦॥

ఉ. భూతలభర్త యెక్కె-పరి-భూతసమీరతరస్తురంగమున్।
ద్యోతరథాంగమున్ మణిశి-లోచ్చయభాసురశృంగతుంగమున్।
కేతుపటానిలోద్భవద-కించననాకధునీతరంగమున్।
జాతహితోపమానరుచి-సంగము నిర్జరరాట్ప్రహితాంగమున్ ॥ ౧౩౧॥

ఘోరబాహుసుబాహుసం-హారునకును।
బ్రణతులొనరింతుము నీకుఁ-బరమపురుష॥ ౧౪౦॥

క. గౌతమపాణిగృహీతా।
పాతకమోచనవిధాన-పటుతరపదకం।
జాతస్ఫీతపరాగ।
వ్రాతునకాద్యునకు నీకు-వందనమభవా॥ ౧౪౧॥

గీ. ఖండపరశుశరాసన-ఖండనునకు।
జనకకన్యాకరగ్రహోత్సవకరునకు।
భార్గవవినిర్గళాగ్రహ-భంజనునకు।
నంజలిఘటింతుము సరో-జాక్ష నీకు॥ ౧౪౨॥

గీ. ఎలమిఁ గైకకువరయుగం-బిడినతండ్రి।
పలుకు నిక్కము సాలింప-భార్యతోడ।
ననుఁగుసైదోడుతోడ గా-ననము జేరి।
నిలిచినగుణాంబురాశికి- నీకు శరణు॥ ౧౪౩॥

సీ. భరతసంప్రార్థనా-బలదత్తపాదుకా,
ద్వయునకు శరభంగ-తాపసేంద్ర।
సురలోకసంప్రాప్తి-కరునకు సాధువి,
రోధివిరాధని-రోధకునకు।
ప్రాప్తగృధ్రకులాది-రాజసఖ్యునకును,
మాయావిమారీచమర్దనునకు।
బాహుమదాంధక-బంధభేదనునకు।
శబరిసమర్చిత-చరణునకును।

గీ. వానరాధీశసఖునకు-వాలివధవి।
ధాయికిని గాఢసింధుబం-ధనునకఖిల।
రాక్షసవినాశకరునకు-రావణాంత।
కునకు నభివాదనము నీకు-వనజనాభ॥ ౧౪౪॥

బున రావణసంహారంబు గావించి విభీషణునకు లంకారాజ్యపట్టాభిషే
కంబు సేయించి సురగరుడగంధర్వకిన్నరసిద్ధసాధ్య విద్యాధరత
పోధనసమన్వితుండును సుగ్రీవాదివానరవీరసైనిక పరివృతుండు
ను సీతాలక్ష్మణసహితుండును నై పుష్పకంబెక్కి యక్కౌసల్యాసూ
నుండు సకలజగజ్జేగీయమానపుణ్యశ్లోకమనంధరుండై గంధమాద
నపర్వతంబునకుం జనియెను॥ ౧౩౪॥

క. సురమునిసన్నిధి రాముఁడు।
తిరముగ శోధించినపుడు-త్రిజగన్మాతం।
గరుణోపేతం గోమల।
చరణసరోజాతన వని-జాతన్ సీతన్॥ ౧౩౫॥

వ. అంత॥ ౧౩౬॥

శా. సీతాలక్ష్మణసంయుతున్ వికచరా-జీవాక్షు భాస్వత్తనూ।
జాతాదిప్లవగాన్వితున్ దివిజసం-సత్పూజితుం దాపసో।
పేతున్ రాముని రావణాంతకు గుణా-బ్ధిన్ దండకారణ్యవి।
ఖ్యాతావాసులు చూడవచ్చిరి మునుల్-కౌతూహలంబొప్పఁగన్॥

గీ. వచ్చి మానులు జయజయ-ధ్వనులు చెలఁగ।
రాముని నభిరాము జానకీ-రమణుఁ గాంచి।
యెదుట కుంభంబు నిడుకొని-హృదయవీధి।
నింపు వెలుగొత్త నుతి జేసి-రివ్విధమున। ౧౩౭॥

గీ. జగదనుగ్రహకారికి-శాశ్వతునకు।
జగము రావణమొనరింప-జగతియందు।
నవతరించినవారికి-వారికి రామ-
చంద్రునకు మ్రొక్కెదము నీకు-జలజనాభ॥ ౧౩౮॥

గీ. తాటకాంతకునకు గాధి-తనయయాగ।
పాలునకు దుష్టమారీచ-భంజనునకు।

సీ. అంతరాఘవుఁడు సం-యమిపుంగవులకు సా,
ష్టాంగప్రణామంబు-లాచరించి।
సమధికభక్తినం-జలిపుటంబుఘటించి,
— యిట్లనిపల్కె ము-నీంద్రులార।
సంశుద్ధిక్రై సర్వ-జనసంఘములకేను,
బ్రాప్యుఁడ మద్దృష్టి-పథముఁజేరు।
జంతువు మోక్షభా-జనము సందియము లే,
దైననిచ్చలు నిర-హంకృతులను.

గీ. స్వాత్మలాభసంతుష్టుల-నధికశాంత।
చిత్తులను సర్వభూతసు-హృత్తములను।
దాంతులను విప్రులను సర్వ-దా భజింతుఁ।
బ్రేమమిగురో త్తబ్రాహ్మణ-ప్రియులునగుట॥ ౧౫౧॥

క. మిమ్మొక్కటియడిగెదఁజి।
త్తములఁజింతించినిశ్చి-తముజేసిగతా।
హమ్మతులారవచింపుఁడు।
సమ్మదమున నాకుమీరు-సౌహార్ద్రమునన్॥ ౧౫౨॥

గీ. పక్షికంధరవధమునఁ-బాపమెద్ది।
గలిగెనాయందునమ్మహా-కలుషమునకు।
నిష్కృతివచింపుఁడెద్దాని-నేనొనర్చి।
పాపముక్తుఁడనగుమనో-భవ్యులార॥ ౧౫౩॥

వ. అనియడిగిన నమ్మహాత్మునకమ్మహాములులిట్లనిరి. ౧౫౪॥

గీ. నిత్యసత్యవ్రతాచార-నిగమవినుత।
లోకరక్షాధురంధర-లోకనాథ।
కలుషసంహారలోకోప-కారముగశి।
వార్చనముసేయుమంబుజా-తాయతాక్ష॥ ౧౫౫॥

ఉ. ఏపునగంధమాదనమ-హీధరశృంగమునందులింగసం।
స్థాపనమాచరింపుదురి-తవ్రజశాంతికిలోకసంగ్రహా।

క. దారుణసంసారార్ణవ।
తారకపాదారవింద-దాసవివత్సం।
హరజగదేకరక్షణ।
కారణమొప్పెక్కొ-దమునీకుఁ-గరుణాజలధీ। ౧౪౫॥

గీ. భక్తరక్షణదీక్షితపరమపురుష।
సచ్చిదానందవిగ్రహ-సర్వజనక।
నామరూపకజనదోష-నాశయీశ।
కేశవనిరీశమమ్ముర-క్షించుమభవ॥ ౧౪౬॥

క. రక్షారక్షితదశముఖ।
రాక్షసునివధించిజగము-రక్షించితిసా।
మ్యేక్షణమమురక్షింపుము।
రక్షింపుములోకనాధ-రఘుకులతిలకా॥ ౧౪౭॥

వ. ఇట్లుస్తోత్రంబుచేసిసకలమునులూరకుండిరి. ఈరామస్తోత్రంబు
త్రిసంధ్యంబు భక్తిపూర్వకంబుగాఁ బఠించువాఁడు భుక్తిముక్తు
లఁవడయు. ప్రయాణకాలంబునఁ బఠించువానికి భయంబునివ
ర్తించు. భూతప్రేత భేతాళగ్రహంబులునశించు. సకలలోక
బాధలడంగు॥ ౧౪౮॥

గీ. పుత్త్రకాముఁడుగాంచుస-త్పుత్త్రనుణులు।
కన్యచక్రినిపతిఁబొందు-ఘంత మెఱయ।
మోక్షకాముఁడుగన్గొను-మోక్షమర।
కాముఁడగువాఁడుజెందుఁబు-ష్కలధనంబు॥ ౧౪౯॥

క. ఈరామస్తవరాజం।
బారూఢిఁబఠించునట్టి-యనఘాత్ములకుం।
గోరికలెల్లలభించును।
శ్రీరామస్వామికరుణ-చేననిశంబున్॥ ౧౫౦॥

వ. భుజాస్ఫాలనంబు గావించి సురగరుడగంధర్వకిన్నరసిద్ధసాధ్య విద్యాధర తపోధనపుంగవులు గనుంగొనుచుండ నుద్దండవేసం బైయక్కొండంగ జలింపంజేయుచు నభోమండలంబున కెగసి యా కాశమార్గంబులఘుంప్రచుం జనిచని ముందట. ౧౬౩॥

మ. కనియెం దాలతరంగసంగసుశశిరే-ఖాశేఖరావాసముం।
గగనద్యుచ్చరసద్రథవిభ్రమతిర-స్కారిస్ఫురద్భాసమున్।
ఘనరత్నజ్వలదంతికస్థలపరి-ష్కారత్తుషారాద్రినం।
దనికాలక్రకరక్తకప్రమదవి-న్యాసంబు కైలాసమున్॥ ౧౬౪॥

వ. మఱియు నవ్వెండికొండ చండభానుమండలాతిక్రమణరమణీయతరాగ్రశిఖరనిర్గతముఖరనిర్ఝరశతంబులచేతను పారిజాతమహీజాతసంజాత సమంజస కుసుమమంజరీ పరిచ్యుతమకరందకల్యాకూలకల్పితానల్పచింతామణి వేదికాజాలకేలితత్పర సుందరీబృందంబులచేతను లాస్యప్రసంగతలాసికి విలాసపాదస్పర్శమానసానుగతజీమూతమాలికామేదుర సౌదామినీలతా సహస్రంబులచేతను, రుచిరవిచిత్రమణిమయచికాకందళసంతోషతుందిల సుందరీమందిర రంగత్తురంగవదనకురంగనయనా సముచ్చార్యమాణపంచబాణవిరోధివిజయగాథా ప్రబంధబంధుర మాధురీధురంధరవీణాక్వాణంబులచేతను, స్నానార్థసమాయాత సప్తమాతృకాదరణాచరిత విన్యాసవన్యతరసురతరంగిణీతీర హిరణ్మయవాలుకాప్రదేశంబులచేతను, హిమవన్నగరాజన్యకన్యకాపీనసమున్నతనిస్తులస్తనమండలన్యస్తకస్తూరి పంకిలజలపూర నీరజాకర విశేషంబులచేతను, సకలదిగ్వలయభేదుర్భవనిర్భరారావంతకంఠ నాదమహోత్తుంగపుంగవేంద్ర నిశాత విషాణకోణవికీర్ణశిఖర సంఘాతనితంబమణిఖని ప్రభాభాగధేయంబులచేతను, గంధసింధురవదనశుండాదండోత్క్షిప్తవార్ఝరనిలింపతటినీజలచ్ఛటాపటల పాతనిరుద్ధగగనపదవీదూరవిస్ఫురత్ప్రధిక వైమానిక నికరంబులచేతను, సుధారసవాపికాపాలిత కాంతసంతానపానపవిత్రలచ్ఛాయాయాతల యక్షమృగాక్షీ

వ్యాపృతబుద్ధివైధవళ-వారిజలోచనశంభులింగసం|
స్థాపనజన్యపుణ్యమువి-ధాతకునైనవచింపశక్యమే॥ ౧౪౬॥

గీ. శ్రీలుమెఱయభవత్ప్రతి-ష్ఠితమహేశ|
లింగదర్శనమునజనా-ళికలభించుఁ|
గాశిశివలింగదర్శన-కలనకంటెఁ|
గోటిగుణితఫలంబుసద్గుణపయోధి॥ ౧౪౭॥

క. ఈలింగమునీనామము|
చేలోకమునంబ్రసిద్ధిఁ-జెందుద్విపదా|
భీలాంహోగహనోగ్ర|
జ్వాలానలమునుచుసాధు-జనసులభంబై॥ ౧౪౮॥

క. రామేశ్వరనామంబున|
నీమహినీమహితలింగ-మిమ్ముగవెలయున్|
రామువిలంబముసేయక|
నేమముగశివప్రతిష్ఠ-సేయుమునెమ్మిన్॥ ౧౪౯॥

క. అనివినిపుణ్యకాలము|
జనపతిద్విముహూర్తముగవి-చారించిప్రభుం|
జనతనయునినెనరెనయం|
దనచెంతకుఁడాయఁబిలచి-తగనిట్లనియెన్॥ ౧౫౦॥

గీ. ఆంజనేయహనూమంత-యానిలతనయ|
శంభుపదమగుకైలాస-శైలమునకుఁ|
బోరిమనోవేగశాలివై-పొమ్ముసంప్ర|
తిష్ఠసేయంగలింగంబుఁ-దెమ్మునీవు॥ ౧౫౧॥

క. పతియిట్లాజ్ఞాపించిన|
నతిశయముగఁబుణ్యకాల-మతఁడుముహూర్త|
ద్వితయవ్యవధానముగా|
మతినెఱిఁగిప్రహృష్టమాన-మానసుఁడగుచున్॥ ౧౫౨॥

బయ్యోనికమించిచనునీ!
వియ్యేపఁదడవేల చేసె-దినకులతిలకా॥ ౧౬౬॥

గీ. పావనాచారజానకీ-దేవియొద్ది!
లీలఁగావించెవాలుకా-లింగమిచట!
నిదియనీవుప్రతిష్ఠింపు-మిపుడుదీని!
కలెనుత్తమమైన లిం-గంబుగలదె॥ ౧౬౭॥

క. అనిమునులువిన్నవించిన!
విని జానకితోడరాము-విభుఁడెలమినిన్!
కన్యవనిత్తరిఁగృతమంగళ!
ఘనకౌతుకుఁడగుచుమౌని-గణములతోడన్॥ ౧౬౮॥

వ. జ్యేష్ఠమాససితపక్ష దశమీ సౌమ్యవారంబున హస్తనక్షత్రంబున వ్యతీపాతయోగంబునం, గన్యాయందుఁజంద్రుండు, వృషభంబున సూర్యుండునుండ నిట్టి దశయోగ పుణ్యకాలంబున సేతు మధ్యంబున గంధమాదనపర్వతంబునందు. ౧౬౯॥

ఆ. నిలిపెరాఘవుండు-నీలకంధరునిలోకై!
కైకగురుని వాంఛి-తారకరుని!
చంద్రశేఖరునిన-గేంద్రకన్యామనో!
హరునిలింగమూర్తి-ధరునిహరుని॥ ౧౭౦॥

క. లింగస్థితునీశానున్!
గంగాధరునఖవునీల-కంధరుగౌరీ!
సంగతునిఁబుంగవేంద్రతు!
రంగునిశివుఁబూజచేసె-రఘుపతిభక్తిన్! ౧౭౧॥

ఆ. అంతలింగమూర్తి-యందునిల్చినసాంబ
శంకరుండుకడుఁబ్రస-న్నుఁడగుచు!
రాఘవునకులోక-రక్షకునకువరం!
బిచ్చెఁగరుణవెలయ-నివ్విధమున॥ ౧౭౨॥

కల్పితసురతాంతిమ శ్రమాపనోదక నవకిసలయతల్పంబులచేతను తరుణారుణకిరణసంతతి ప్రతిమల్లపల్లవసముల్లసద్బిల్వ తరువాటికాంతరనిరంతర పురాంతక చింతనామృతరసానుభవపులకితప్రతికయోగిపుంగవాగ్రగణ్యులచేతను నికుంభకుంభోదర భృంగిరిటాది మహాప్రమథపరిచారక నిరంతరసంతాడ్యమానఢక్కాడమరుడిండిమపటహపణవాదివాదిత్ర నాదసంగతమారుతపూరితగుహాఘోషంబులచేతను, పంచబ్రహ్మపంచాక్షరప్రముఖనిఖిలశైవమంత్రరాజజపానుష్ఠాననిష్ఠోత్సుకశుకపికశారికామయూర సమాశ్రితవితతవివిధవాసనానాధసకలర్తుప్రత్యగ్రప్రసూన పరిష్కృతలతావితానపరిరంభసంభోగ సుఖాలసమలయపవనసంచారసముంచితోపవనంబులచేతను, ప్రియాంగనాభుజాలింగితకంధరగంధర్వపాణిపంకజపరిగృహీతయాతాయాతజాతరూపడోలికాపాశపరిణద్ధవిటపవిలసదనిమిషతరువాటికానికామ రమణీయాధిత్యకాభాగంబులచేతను, నభిరామంబై పార్వతీపరమేశ్వరయశోరాశియుంబోలెఁ బ్రకాశించుకైలాసపర్వతరాజంబు దర్శించిరోమాంచకంచుకితశరీరులై అనేకదండప్రణామంబులు గావించియందులింగరూపధరుండైన మహేశ్వరుండువృష్టిగోచరుండుగా కన్నమరుస్పందనుండు పాణిగ్రకుశాసనసమాసీనుండును, ఊర్ధ్వబాహుండునునిరాలంబుఁడును, నియతశ్వాసుండును,జితేంద్రియుండునునై తపంబుగావించి పరమేశ్వరునారాధించి ప్రసన్నునింజేసి లింగంబువసి నంతలోఁదత్త్వవేత్తలగు మహామునులు హనుమంతునాగమనంబు లేమియుంబుణ్యకాలంబు స్వల్పావశిష్టంబగుటయు నెఱింగి రఘుపుంగవునితో నిట్లనిరి. ౧౬౫॥

శ్లో. అయ్యాహనుమంతుఁడురా।
ఉయ్యేనుమతిపుణ్యకాల మతిసన్నిహితం।

నురునిష్ఠావిభవానుషక్తమతులై-యొక్కొక్క లింగంబుని
ల్పిరి సేతుస్థితగంధమాదనమహా-పృథ్వీధ్రశేంద్రంబునన్ ॥ ౧౭౯

గీ. ఇట్లు వివరించితిని మైథిలీశకృతహ
ర ప్రతిష్ఠాపనప్రకా-రంబు మీకు
నిది పఠించిన వినిన రా-మేశలింగ
సేవనఫలంబు మోక్షంబుఁ-జెందు నరుఁడు ॥ ౧౮౦

వ. అని సూతుండు చెప్పిన విని శౌనకాదిమహర్షులు తదనంతర కథావి
ధం బెట్టిదని యడిగిన ॥ ౧౮౧

మ. వనిక్షేపతటాకదేవగృహకా-వ్యాప్తిష్టనోద్వాహనం
దనసంజ్ఞాసముదగ్రసప్తవిధసం-తానస్వతంత్రాఢ్యము
ల్లనమంత్రీశ్వరమానసాంబురుహఖే-లాలోలరోలంబకాం
చనగర్భాదిసుపర్వరక్షణకళా-జాగ్రత్కృపావీక్షణా ॥ ౧౮౨

క. పశ్వల్లలాటదురితా
వశ్యాయసహస్రకిరణ-వర్షాకాలా
భక్తిశ్యామలకంధరదృ
గ్దృశ్యపరిజ్ఞానవేద్య-దివ్యాకారా ॥ ౧౮౩

భుజంగప్రయాతము.

ఫణిస్వామిమంజీర-భాస్వత్పదాబ్జా
రణక్షోణినిర్యాత-రాత్రించరౌఘా
గణేశాదిశైవాగ్ర-గణ్యాభినంద్యా
గుణీభూతదృక్కర్ణ-గోత్రేంద్రచాపా ॥ ౧౮౪

ఉ. భూతలనాథచంద్రరఘు-పుంగవనిశ్చలభక్తినిందు నీ।
చేతఁ బ్రతిష్ఠితంబయిన-శ్రీశివలింగముఁ జూచియీమహా।
పాతకులైనవారికినిఁ-బాపములెల్ల వినాశమొందుఁగా।
జ్ఞాతహితప్రకాశమున-సంతమసంబులణంగుకైవడిన్॥ ౧౭౩॥

గీ. మనుకులేంద్రప్రధనుష్కోటి మజ్జనమున।
రామనాథేశలింగద-ర్శనమువలన।
గావిదుస్తరదురితము-ల్విలయమొందు।
సత్యమీవచనంబుసం-శయము లేదు॥ ౧౭౪॥

క. ఇత్తెఱఁగున నత్తఱినిమ।
హత్తరమునవర మొసంగి-యభవుఁడు హిమభూ।
భృత్తనయేశుఁడురవివం।
శోత్తమునకు రాఘవునకు-నుపతరకరుణన్॥ ౧౭౫॥

క. అందముగ రామనాథుని।
ముందట నందీశుఁ బ్రముఖ-ముఖ్యగణం దా।
సంప్రమునిలిపె నత।
స్వ్యందానందనుఁడు విబుధు-లభినందింపన్॥ ౧౭౬॥

క. ప్రాకటముగ నీశ్వరునభి।
షేకార్థముచాపకోటి-చే నా పుణ్యా।
శ్లోకుఁడు ధర భేదించియు।
హేకుండంబొకటిజేసె నచ్చటనంతన్॥ ౧౭౭॥

క. తజ్జలములఁగొని శివునకు।
మజ్జనవిధిసలిపె రామ-మనుజేంద్రుఁడుఁ దాఁ।
మజ్జనముత్తమతీర్థము।
సజ్జనవరులానకోటి సంజ్ఞ వహించెన్॥ ౧౭౮॥

మ. సురలున్ సిద్ధులుసాధ్యులున్మలుయ-క్షుల్ నాగగంధర్వకి।
న్నరవిద్యాధరులప్సరోగణము నా-నా వానరుల్ హాళితో।

క. ఆవెనుకన్ లక్ష్మణుసు।
గ్రీవులకున్ మ్రొక్కి-యతఁడు-గృతమతిసీతా।
దేవీసైకతలింగము।
ప్రావెలయఁగఁ బూజసేయు-శివభక్తినిధిన్॥ ౪॥

ఆ. మునిసమేతు రాఘ-వునిఁజూచికోపంబు।
గెరలఁబరమఖేద-ఖిన్నుఁడగుచుఁ।
దనపరిశ్రమంబు-పనిలేక చెడుటను।
వగచి ప్రభునకనియె-వాయుసుతుఁడు॥ ౫॥

సీ. కేవలక్లేశభు-క్తికినైజగంబునఁ,
బుట్టినాఁడను నేను-భూతలేంద్ర।
యుక్కుమీఱిన పెక్కు-రక్కసిమూకచే,
ననిలోనఖిన్నుండ-నైతిమిసుల।
జగతినొకానొక-సరసిజాతాక్షియుఁ,
గనదుగానావంటి-కాన్పు నెచట!
భవసాగరంబులో-పలమునింగియనంత,
బాధలకెల్లఁ బా-ల్పడితినహహ!

ఆ. మున్ను సేవజేసి-ఖిన్నుండనైతిని
కలహభూమిఁజాల-కష్టినైతి।
నమితదుఃఖరాశి-నైతినీచేవ,
మానమొందియిపుడు-మనుకులేంద్ర॥ ౬॥

క. సేవించెభార్యకై సు।
గ్రీవుఁడునిను రాజ్యసిద్ధి-కిన్సేవించెన్।
రావణునితమ్ముఁడూరక।
సేవించితి నేనుభక్త-సేవదినిన్నున్॥ ౭॥

క. వానరులనేకులుండఁగ।
నేనాజ్ఞాపించఁబడితి-నే సేశివలిం।

గద్య:-- ఇది శ్రీమదుమామహేశ్వర కరుణాకటాక్షవీక్షాపాత్ర, యేనుగ లచ్చయామాత్యపౌత్ర, తిమ్మనామాత్యపుత్త్ర, వివిధ విద్వజ్జనవిధేయ, లక్ష్మణకవినామధేయ ప్రణీతంబయిన రామేశ్వరమాహాత్మ్యంబను మహాప్రబంధమునందు ద్వితీయాశ్వాసము.

శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ.

శ్రీరస్తు.

రామేశ్వరమాహాత్మ్యము.

తృతీయాశ్వాసము.

శ్రీ రుచిరకలశజలధిగ।
భీరోన్నతభద్రిరాజు-భీమాగ్రతనూ।
జారాధితచరణకృపా।
పూరితగురజానపల్లి-పురమల్లేశా॥ ౧॥

వ. అవధరింపుము శౌనకాదిమహర్షులకు సూతుండిట్లనియె. ౨

మ. ఇటువలె రామచంద్రుఁడుమ-హేశ్వరలింగము నిల్పనంతటం।
బటుజవశాలియైనహను-మంతుఁడు కాశ్యపగంబునుండియు।
త్కటగతి రెండులింగములు-గైకొని వచ్చికుతూహలంబుని।
ప్పటిలఁగఁ జేరి మ్రొక్కె రఘు-వర్యునకుం ధరణీతనూజకుం॥ ౩॥

ఆ. మహిని జాతజాయ - మానవ్యతప్రాణి।
వర్తనంబు నాత్మ - వర్తనంబు।
వింతదంగఁ జీవ - నంతయు నెఱుఁగుదు।
నెల్ల వేళలందు - నిజతేజ॥ ౧౫॥

ఆ. పుట్టువెఱుఁగు మందుఁ - బొలియు నొక్కఁ డెవరు।
కంబుఁ జెందు జనుఁడు - కర్మగతిని।
పరమపుణ్యశీల - పరమాత్ముఁ డెప్పుడు।
నిర్గుణుండు సుమ్ము - నిత్యమహిమ॥ ౧౬॥

సీ. ఇట్టి తత్త్వము నిశ్చ - యించి శోకము మాను,
మగచరవీరని - రంజనంబు।
లింగత్రయ విముక్త - ముం గేవలము నిరా,
శ్రయము ననిర్వికా - రంబు జ్యోతి।
రాత్మకంబును నైన - యాత్మను దర్శింపు,
మాత్మబోధ నిరోధ - మైన శోక।
మేల చేసెదవు నీ - వెల్లకాలముఁ దత్త్వ।
నిష్ఠఁ గైకొనుము ని - ర్నిద్రదృష్టి।

గీ. ఆత్మ చింత యొనర్చు దే - హాదికమున।
మమత విడువుము ధర్మంబు - మట్టుపడదు।
మనఘ మానుము పాపిష్ఠ - జనము సాధు।
జనుని సేవింపుమింద్రియ - జయముఁ గనుము॥ ౧౭॥

క. పరనింద సేయకుము హరి।
హరముఖ్య సమస్త దేవ - తార్చనము నిరం।
తర మొనరింపుము సుగుణా।
కరపలుకుము సూనృతంబుఁ - గలకాలంబున్॥ ౧౮॥

ఆ. తాను బ్రహ్మమగుట - తత్త్వంబెఱుంగమి।
ప్రబలమగు మహామో - హభరము ప్రగమ్మెఁ।

గానయనాథము రౌప్యము।
హానగమునకు రసుమనుచు-నంబుజనయనా॥ ౯॥

శా. కైలాసాద్రికిజానకీరమణశీ-ఘ్రంబేగి లింగాకృతిన్।
శీలగ్రీవుని నందుఁ గానక తపో-నిష్ఠన్మహాదేవునిన్।
బాలేందూజ్జ్వలవకాళిసాంబశివునిన్-ఫాలాక్షు మెప్పించి నే।
హాళిందత్క్రుపలింగముం బడసియ-య్యాపచ్చితిన్ గ్రక్కునన్।

క. ఇతరంబగులింగము నై।
కతమునఁ గావించె దేవ-గంధర్వముని।
ప్రతతులతోడన్ సత్య।
ప్రతియిటు బూజింపుమన్న-వాఁడవ్వుకడఁకన్॥ ౧౦॥

గీ. దేవరజితాద్రినుండినా-తెచ్చినట్టి।
యీమహేశ్వరలింగము-నేటికహహ।
యవనిలోమందభాగ్యుండ-నైననాడు।
తనువుభారంబునకయవ-తారమొండె॥ ౧౧॥

ఆ. ఈదురంతఖేద-మేనుసహింపఁగాఁ।
జాలనయ్య ధరణి-పాలతిలక।
యేమి సేతు నింక-నెచ్చటికేగుదు।
తెలిసి చూడ నాకు-దిక్కులేదు॥ ౧౨॥

క. కావున దేహత్యాగముఁ।
గావించెదనను మునిప్ర-కారంబున నెం।
తేపగ విప్రుడమిఁబడియు।
పావనిగ దురాపశోక-పరవశుఁడయ్యెన్॥ ౧౩॥

ఆ. అతనిఁ జూచిమంద-హాసంబు సేయుచు।
సురలు మునులుఁ గపులుఁ-జూచుచుండ।
మధురభాషణముల-మారుతాత్మజు శోక।
మెల్లఁ దొలఁగ రాముఁ-డిట్టులనియె॥ ౧౪॥

క. మానవుఁడివ్విధమున నా
జ్ఞానంబున వాటఁ జెందు - సంతతమయ్యా
జ్ఞానము దొలఁగించు నుత్తమ
జ్ఞానమహాసుఖముఁ జెందు - ననిలతనూజా ॥ ౨౪ ॥

క. జ్ఞానము వలనం జెడును
జ్ఞానము కర్మమునఁ జెడదు జ్ఞానము నాబ్ర
జ్ఞానిలయ పరబ్రహ్మ
జ్ఞానము వేదాంతవాక్యజనితంబును మీ ॥ ౨౫ ॥

గీ. అట్టియొక విరక్తుఁడౌ - నట్టిమాన
వుఁడు నుదయించుఁగాని యు - న్యుఁడు కాఁడు
జగతి ముఖ్యాధికారికి - సంభవించు
జ్ఞానవిభవంబు గురుని బ్ర - సాదమహిమ ॥ ౨౬ ॥

గీ. అంతరంగ సితములు కా - మాదులెపుడు
విడుము మానవుఁ డాత్మసం - వేదియగును
నపుడు బ్రహ్మస్వరూపుఁడై - యమరు నతఁడు
శాంతమానస వినుము కే - సరికుమార ॥ ౨౭ ॥

క. మేలుకొను నతని నిద్రా
శీలుని భుజియించు నతని - సితుఁడగు వానిం
బాలిశు నుత్తుంగల
కాలముఁ జేకొను మనందుఁ - గాలుఁడు జనులన్ ॥ ౨౮ ॥

గీ. నిశ్చయము సంక్షయాంతముల్ - నిచయములును
ముచ్ఛ్రయంబులు పతనాంత - ములు దలంప
నరయ సంయోగములు వియో - గాంతములగు
జీవితము మరణాంతంబు - సిద్ధమనఘ ॥ ౨౯ ॥

క. పతనమునకింటెఫలసం
తతులకుఁ బెరచోటభయము - దగలనికరణిన్

బొసఁగదానియందుఁ-బొసఁగెను శుభాశుభ।
భ్రాంతినిజములవోలెఁ-బవనతనయ॥ ౧౯॥

గీ. శుభముగానిపదార్థంబు-శుభమువోలెఁ।
గానఁబడుమోహవైభవ-కలనవలని।
భ్రాంతులకురాగముదయించు-రాగపాశ।
బద్ధులై పుణ్యపాపైక-పరతఁజెందెద॥ ౨౦॥

క. సురవిద్యాధరదానవు।
నరిదిగఁబ్రభవింతురుగ్ర-యాతనలకునా।
కరముగనరకముఁజెందుదు।
రరెసూచనమోహవశత-నఖిలప్రాణుల్॥ ౨౧॥

సీ. కర్పూరచందనా-గరుసుగంధంబులె,
దానినంటినమలం-బైనశించు।
భక్ష్యభోజ్యాదిభ-వ్యపదార్థంబులె,
దానిసోకినవశు-చితవహించు।
ధవళదుకూలవ-స్త్రంబులెద్దానిసం,
గమునమాలిన్యంబు-గడుధరించుఁ।
గలితసుగంధశీ-తలజలపూరమె,
దానిసంగతినిమూ-త్రమనఁబరగు॥

గీ. నట్టిదేహంబుసుఖకరం-బగుటయెట్లు।
వినుముచెప్పెదనంజనా-తనయనీకుఁ।
బరమతత్త్వరహస్యంబు-భవమునందు।
జంతువులకునుసౌఖ్యలే-శంబులేదు॥ ౨౨॥

ఆ. మొదటజన్మమొందుఁ-బదపడిబాల్యంబుఁ।
జెందుజవ్వనంబుఁ-జెందుమతియు।
నంతముదిమిఁజెందు-నంతటమరణంబుఁ।
జెందుమరలజనన-మొందునరుఁడు॥ ౨౩॥

పగిదిభార్యాసుత-పరిభృతులకూటమి,
నశ్వరంబగుఁగపి-నాథవినుము।
మేనిపుట్టువుతోడ-మృత్యువుజనియించు,
సందేహమింతయుఁ-జెందవలదు।

గీ. భావిమరణంబుఁదప్పింప-బ్రహ్మకైన।
నలవిగాదుశరీరిదే-హాంతవేళఁ।
గర్మవశుఁడైస్వతంత్రుఁడు-గామినన్య।
తనువుఁగైకొనిమునుపంటి తనువువిడుచు॥ ౩౪॥

క. కేసరిసుతకలకాలము।
వాసంబొకచోటఁబ్రాణి-వర్గంబునకుం।
దాసముకూడనుకర్మము।
చేసన్వజనుల్వియుక్తిఁ-జెందుదురెందున్॥ ౩౫॥

క. ప్రాణంబులుదేహంబులు।
ప్రాణిమిచెడుమనుడఁబరిభవ-ముంజెందుజగ।
త్ప్రాణాత్మజజన్మముని।
త్రాణంబుంగలుగనేర-దాత్మకునెపుడున్॥ ౩౬॥

గీ. కానశోకహరంబువి-జ్ఞానమద్వ।
యంబుసద్రూపమమలంబు-నైనబ్రహ్మ।
మాత్మయోగనభజింపుము-నారతంబు।
విగతశోకుఁడవగుదువి-వేకధుర్య॥

గీ. త్వత్కృతంబగుకార్యంబు-మత్కృతంబు।
మత్కృతంబగుకార్యంబు-త్వత్కృతంబు।
లీలనాయొనరించిన-లింగపూజ।
లీలనీయొనరించిన-లింగపూజ॥ ౩౭॥

వ. కావుననీనామంబున లింగప్రతిష్ఠఁగావించిన ముక్తుండవగుదువు.
హరదత్తంబగు హనుమాత్మక లింగంబు దర్శించి రామనాథేశ్వ

క్షితిఁబొడమినజంతువులను।
మృతికంటె భయంబులేద-మిథ్యావచనా॥ ౩౦॥

సీ. పటుతరస్తంభసం-భారమైనగృహంబు,
కాలంబుచనజీర్ణ-కలనఁజెందె।
నశియించుకరణినా-నాప్రాణినికరంబు,
వాలాయముగమృత్యు-వశతనడఁగు।
దినములురాత్రులు-చనచనసర్వమా,
నరులకాయుష్యంబు-నాశమొందు।
నాత్మకుశోకింప-నగునన్యమునకేల,
శోకించెదవుతెల్పి-శోకనీవు।

గీ. నెరయఁబరువెత్తుచున్న వా-నికిని నిలిచి
యున్నవానికినైనను-నాయువునశించుఁ।
దానిసమవర్తియనుజను-చావనిలము।
దూరమరిగియుమృత్యువు-తోనమరలు॥ ౩౧॥

క. వళులుద్భవించుమేనం।
దలవెండ్రుకలెల్లనెరియు-దంతములూడున్।
బలముడుగుశ్వాసకాసము।
లలముకొనుస్మృతినిదేహ-మలజడినొందున్॥ ౩౨॥

గీ. వరదకట్టియయొకచోట-వారధియందుఁ।
గలసియంతటవిడిపోవు-కరణిదార।
పుత్రబాంధవధనపశు-క్షేత్రవర్గ।
మొకచోఁగూడునెడఁబాయు-నొకవేళ॥ ౩౩॥

సీ. చనుచున్నతెరువరిఁ-గనిత్రోవనొకతెరు,
వరినేనునీతోడ-వచ్చెదనని।
యంతవారిద్దఱుఁ-గొంతకాలముగూడి,
చనివెండియునుభిన్న-సరణిఁజనిన।

ఉ. నేమముతోడ నేనిచట-నిల్పఁగ నీశివలింగమూర్తినీ।
సామి నివీకతోఁడి వియఁ-జాలెదు లావరియున్న వాఁడెసఁ।
గ్రామజయాఖ్యలింగమిటఁ-గైకొని పెల్లగిలంగఁ జేయుము।
ప్రేమత నీదు లింగము ము-దంబున నిల్పుము మామనోకము౯॥ ౯౪॥

చ. అనవుఁడు సంతసంబునను-శాసన వైరికి మ్రొక్కి యాంజనా।
తనయుఁడు గ్రక్కునం బెటికె-దకి సింహాసనము లింగమును ప్రా।
స్థానగమునుండి తెచ్చిన స-మంచిత లింగము నిందు నిల్పెద౯।
వినకరి లింగసైకతవి-శేషము మాంబలి మొతలంపఁగ౯॥ ౯౫॥

సీ. అనివిచారము చేసి-హనుమంతుఁడంతటఁ,
దమకంబు మటని సం-దడిగొనంగ।
సురలును మానులు వా-నరులు దైత్యులు రఘు,
స్వామి సౌమిత్రియు-జానకియును।
గనుఁగొనుచుండ సై-కతలింగమూర్తినిఁ,
గరమునఁ గొనియత్న-గౌరవమున।
లావున నటు నిటు-లాదిచలింపంగఁ,
జేయుచుఁ గదలంగఁ-జేయలేక।

గీ. కిలకిలధ్వని సేయుచుఁ-గేశవతుఁడు।
తోకనిగుడించి రెండుచే-తులను బొదివి।
యూచి పెరికియుఁ బెకలింప-నోపఁడయ్యె।
నవని ఫలయుక్తమగు నెదు-రాగ్రహంబు॥ ౯౬॥

వ. అంత. ౯౭॥

మ. అమితోదారబలుండు వాయుతనయుం-డాలింగము న్వాలపా
శమునం జుట్టిబిగించి తీవ్రముగ హ-స్తంబుల్ భువిన్మోపి వే।
గమునిం డారఁగ నభ్రవీధికెగసె౯-గాఢోద్ధతి౯ భూమిచ।
క్రము శైలంబులతో నరణ్యములతోఁ-గంపంబునొందెం బుచు౯॥

ఆ. ఇట్లు గగనవీధి-కెగసి రాఘవలింగ।
మునకుఁ గ్రోశమాత్ర-మున నరుండు।

రుంజూచిన నరుండు కృతకృత్యుండగు యోజనసహస్రదూరంబు నన్నైన హనుమల్లింగంబు సంస్మరించి రామేశ్వరునిం దలంచి సాయుజ్యంబు వడయుచుండునని రాఘవుండు మఱియు నిట్లనియె.

ఆ. అతఁడు చేసినాఁడు-యజ్ఞంబులన్నియు।
సకలతపములతఁడు-సలిపినాఁడు।
హర్షముప్పతిల్ల-హనుమదీశ్వర రాఘ।
వేశ్వరులను జూచు-నెవ్వఁడైన॥ ౮౦॥

వ. హనుమత్ప్రతిష్ఠితలింగంబును, రామేశ్వరలింగంబును, జానకీలింగంబును, లక్ష్మణేశ్వరలింగంబును, సుగ్రీవకృతలింగంబును, సేతుకర్తయగు నలుండు నిలిపిన లింగంబును, అంగదేశ్వరలింగంబును, నీలస్థాపితలింగంబును, జాంబవదీశ్వరలింగంబును, విభీషణుండు గావించిన రత్నలింగంబును, ఇంద్రాది దేవతాప్రతిష్ఠిత లింగంబును, శేషాది నాగరాజపూజిత లింగంబును, నన ద్వాదశరూపంబుల శివుండు సాక్షాత్కరించి రాజిల్లు సార్వకాలంబు నీలింగంబులందు మహేశ్వరుండు సన్నిహితుండై యుండుఁ గావున పాపక్షయార్థంబు శివలింగస్థాపనంబుఁ గావింపుము. ౮౧॥

క. కావున్న మత్ప్రతిష్ఠిత।
సైకతలింగంబుకడు వె-సందివియుము ధై।
ర్యాకరయంతట నిలిపెదఁ।
జేకొని నీ తెచ్చినట్టి-శివలింగంబున్॥ ౮౨॥

క. లలిఁ బాతాళంబు రసా।
తలమతలము సుతలము నవి-తలలోకతలా।
తలములు భేదించి సము।
జ్జ్వలమై యీలింగమమరె వానరముఖ్యా॥ ౮౩॥

సురగణంబులు మెచ్చ-సురసను నాగమా,
తృకను నాపైఁ గెల్చి-తివిగుణాఢ్య।
ఛాయాభిధాన రా-క్షసి నిశిక్షించితి,
వధిక దోశ్శక్తి నా-కై హరీశ।
ఆ. దినసమాప్తిసమయ-మునను వేలముఁ జేరి।
లంకఁ బొంకమడఁచి-శంక లేక।
పఙ్క్తి-ముఖుని కేళి-భవనంబులోనికి।
నరిగితివి మదర-మనిలతనయ॥ ౫౪॥
క. వెరవెఱిఁగి రేయి లంకా।
పురిలోపల సీత వెదకి-పొడగానక మే।
దురమగు నశోకవనమున।
కరిగి కనుంగొంటివచట-నవనీపుత్త్రిన్॥ ౫౫॥
చ. కనుఁగొని సాగిమ్రొక్కి మణి-కల్పితముద్రిక యానవాలుగా।
విలయుమెలర్ప నిచ్చి ఘన-వేణి యొసంగిన మానికంబుఁ జే।
కొని సుకుమారచారుసుమ-గుచ్ఛవిరాజదశోకకాననా।
వనిరుహభంజనంబు బుధ-వత్సల సేయవె నాకు మేలుగాన్॥ ౫౬॥
వ. అంత. ౫౭॥
ఉ. శంక యొకింత లేక బహు-సైన్యల రావణతుల్యులన్నరా।
తంక బలాఢ్యులన్విజయ-ధాటి కశీతిసహస్రవీరులం।
గింకరనామదైత్యులని-కృత్రిమదైత్యులసంగరక్షితిం।
బొంకమడంచి యంతకుని-ప్రోలికిఁ బంపవె వానరోత్తమా॥ ౫౮॥
చ. అని మొనజంబుమాలినిఁ-బహస్తకుమారుని సప్తమంత్రినం।
దనుల వధించి పంచపృత-నాపతులం బొలియించి దక్షున।
క్షునిఁ బెగడార్చి యంతటన-కుంఠితశక్తినిఁ దార్చిళ్ళఁ గట్టిగ్ర।
కన్గొనఁగొని పోవ రావణుని-కొల్వునకుంజనితీవు పావనీ॥ ౫౯॥
ఉ. ఆసభలోన నిల్చి దను-జాధిపు వాక్కుల ధిక్కరించి దు।
ష్టాసురులెల్లఁ దల్లడిల-నాదట రావణు విడుతంద్రికెం।

పుడమిఁ ద్రెళ్ళి మూర్ఛఁ-బొందె దెవడెంకుచు।
శివవిరోధి కేశులుఁ-జెందువాఁడె॥ ౪౯॥

ఆ. పుడమిఁ బడియె గాఢ-కొడుకు ముక్కున నోటఁ।
గన్నుదోయి వలనఁ-గర్ణరంధ్ర।
ములన పాదమార్గ-ముఁ జాల నెత్తురు।
గురిసి నిండె రక్త-కుండ మయ్యె॥ ౫౦॥

వ. అంత దేవదానవ తపోధన నరవానరులు హాహాకారంబుఁ జేసిరి. రామలక్ష్మణులు సీతాదేవియు నంతరంగంబుల నెంతయుఁ జింతింపుచు శోకవ్యాకులత్వంబు నొందిరంత నంపఱుంజరి ఘూర్ణితగాత్రుండై ధాత్రింబడి రక్తంబుఁ గ్రక్కుచు మూర్ఛిల్లియున్న వాయున్నందనుం జూచి కపులు పుడమింబడిరి. జానకీదేవియు వాత్సల్యంబున గరపల్లవంబులం దదీయ దేహస్పర్శనంబు సేసి తండ్రీ నీకిట్టి దుర్దశ వాటిల్లె నేయని వగచె. రాఘవుండు బాష్పధారాకులలోచనుండై తనతొడమీఁద నతని నిడుకొని కరకమలంబుల నెమ్మేను నిమురుచు నిట్లనియె.

క. వినతాసుతసమముఖబంధా।
కాననముఁ జూచి మేలుఁ-గావించుటకై।
ఘనుఁ జానకితోడ సఖ్యము।
మానుగఁ జేయించితివి స-మంచితవృత్తిన్॥ ౫౧॥

క. అ ఘూర్ణిన్నఁ గనుంగొని।
జానకీజనకుల నుబంధు-జాలములను బే।
రోఁ బనితలఁచు మునియు భక్తి।
గొనకొని యుంతెని వచించు-సుణరత్ననిధీ॥ ౫౨॥

సీ. బహుయోజనంబైన-పాథోనిధానంబు।
తివిరి నాకై దాటి-తివిమహాత్మ।
తలప్రాతమును బొట్టి-దట్టించితివి నీక,
నాకై నగేంద్రము పై-నాకునగము

గీ. జగములభినుతి సేయ శో-పఘ్నులు తెచ్చి।
యస్త్రపమ్ములమమ్ము బ్ర-హ్మాస్త్రబంధ।
ముక్తులను జేసినాడవు శక్తి మెఱయ।
దాతవునులక్ష్మణప్రాణ-దాతవీవ॥ ౬౫॥

క. కేసరిసుతయని మొనసి।
జానటచేరావణాది-బలములదైత్యా।
గ్రేసరుల గెల్చిలీలన్।
భూసుతనతిసాధ్విమణులఁ-బొందితిసుఖినై॥ ౬౬॥

ఆ. అంజనాకుమార-హనుమంత జానకీ।
శోకమునను సకల-లోకవినుత।
యుచితవృత్తిమమున-యోాశ్వసందోహాని।
చనకవిశేషిచిపు-చనుటవగునె॥ ౬౭॥

క. ఓపౌలస్త్యమదాంతక।
యో పవనకుమార యోమహా-హోన్నతబాహా।
టోపవిరాజితయోాకర।
కాతుర యోావత్స లేచి-నన్నుఁగొనుమీ॥ ౬౮॥

క. అని బహుభంగులనుపలా।
లనవచనము లాడిరఘుకు-లప్రవరుండా।
తనినోటిమాట లేమికి।
వనరుచుఁగన్నీటఁదడిపె-వాయుతనూజున్॥ ౬౯॥

వ అంతఁ గొంతసేపునకు మూర-విషనాడి ప్రబోధంబునొందె. ౭౦.

మ. కనియెన్మారుతి సర్వలోకపరిర-క్షాదక్షునంభోజలో।
చనులీలాధృతమానవాకృతినివి-శ్వధ్యేయునారాయణున్।
మునివంద్యున్ రణఘూళిధూసరునతాం-భోవాహసంకాశుభూ।
తనయాలక్ష్మణవానరాన్వితుమహో-దారున్ హరిన్ రాఘవున్॥

క. కనిరఘువరకరసంస్ప।
ర్శనపరిపూర్ణాంగుఁడగుట-జగతీస్థలినో।

తేపఖుఁ డైనవహ్నికిన-తిప్రమదంబుగఁ గాల్చి క్రమ్మరన్।
ధా సంకట [illegible] జాటినీవి-పాణిని వ్రమహాపయోనిధిన్॥ ౯౦॥

గీ. అంతవచ్చితే బుద్ధ్యమా-కాద్రికడను।
నివ్వాసం బారనా క్రైయ-నేకగతుల।
నను కవించితి షేపమో-యాంజనేయ।
నాకు నీవంటి చుట్టము-న్నాడె యెందు॥ ౯౧॥

నీవు నిడుకొంపు మున్నావు-నేల మీఁద।
నాకు నపరిమితంబగు-శోక మొదవఁ।
బ్రాణములు వ్యండ నను నీవు-బ్రదుక వేనిఁ।
బ్రాణములు నిల్చునే నాకుఁ-బవనతనయ॥ ౯౨॥

క. ఏమి పని నాకు సీతా।
సౌమిత్రుల చేత భరత-శత్రుఘ్నుల చే।
నేమి నుహీ రాజ్యము చే।
నేమి భవద్రహిత సుఖము-లేటికి వత్సా॥ ౯౩॥

క. లెమ్ము హనుమంత భీమా మిత।
లమ్మున నిదురింప నేల-లలిఁ బల్లవపుం।
జమ్మునఁ జేయుము నిద్రా।
రమ్మిప్పుడు నాకు నొక్క-తల్పము వత్సా॥ ౯౪॥

సీ. స్నానంబు సేయంగఁ-జని మొదనిప్పుడు,
కొని తెమ్ము చీరయుఁ-గుండికయును।
సురపూజనమునకు-సురభిపుష్పము లేర్చి,
పొసఁగఁ గోయుము పత్ర-పుటమునందుఁ।
గావలె నే కేనెగి-కందమూలంబులా,
హారమునకును దె-మ్మాదరమున।
నజినదర్భాంకుశ-వ్రజసమాహరణంబుఁ,
గావింపు మాచార-మాను పల్లి।

గరాగాధిపుత్రా ధ్వరత్రాణదక్షా శరత్కాలచంద్ర ప్రసన్నాననా నీలజీమూతసంకాశపుణ్యాకృతీ, పద్మగర్భాదిబృందారకానంద సంధాయిలీలావతారా హతారాతి బాహాబలోత్సేక కాకాసురైకాంబకాదానతృప్తాంబకా శారదారంభరాకా నిశాకాంత సాహస్ర శోభాతిరస్ఫార కారిస్ఫురత్కీర్తి సందోహసంఛన్న దిఙ్మండలామండలాగ్రప్రచండాహి రాజోపశాయీ కృతాశేషదోషా చరప్రాణవాతా మహాతాపసస్వాంత హృద్దివ్య సౌందర్య లీలారసాసార సామ్రాజ్యాశేష కీశాధిరాజ్యప్రదా వేదవేదాంత సంవేద్యనిత్యాయురూపా, మహాత్మోయజుష్టానిలాకారభూతోత్సవా నిర్జరానిత్యయోగీశ్వరోపాస్య ఓంకారమంత్రార్థ విజ్ఞేయ భక్తప్రియానంత కల్యాణచారిత్ర పద్మాపదూరాకృపాధార నేత్రాంబుజా చండరుఙ్మండలీమధ్యవర్తీ సుధాభానుమూర్తీ భుజంగేశశాయీ చతుర్వ్యూహదేహా అనంతావతారా శతానందముఖ్యామర ప్రార్థితా విశ్వవిశ్వంభరా భారకృద్దైత్యసంహారకామాది కాంతర్గతారాతిజైత్రా సమస్తాశ్రితా రామచైత్రా సితాంభోజనేత్రా ధరిత్రీకుమారీకళత్రా మనోజ్ఞాతసీపుష్ప సంకాశగాత్రా పవిత్రా గుణామత్ర కాకుత్స్థవంశాగ్రణీ భక్తచింతామణీ నీకు దండంబు నీకుం బ్రణామంబు నీకున్నమస్కారముల్ నీకు జేజే నమోవాకముల్ నీకు కారుణ్యదృష్టిం బ్రసన్నుండవైనన్ను రక్షింపవే నిన్ను సేవించెదన్ నిన్ను భావించెద న్నీపదాంభోజ దాస్యంబు గావించెదన్ మ్రొక్కెదన్ రామచంద్రా మదీయాపరాధంబు క్షమింతవ్య మో స్వామి నామీఁద నీ మేదురాంచత్కృపాపూర్ణ ప్రసాదంబుతో రంబుగాఁ జేసి చేపట్టవే రాఘవా మజ్జనార్చన భుక్తిక్రియా జాగరూకత్వ నిద్రా సుషుప్త్యాద్యవస్థా విశేషంబులన్నన్ను రక్షించుమీ జానకీకాంత వేదాంత వాక్యంబులన్నిన్ను వర్ణించఁగాలేవు లోకత్రయిన్నిన్ను వర్ణింపనెవ్వాఁడు శక్తుండు నిత్యోత్సవా నీమహత్త్వం బచింత్యంబనంతంబు సర్వత్ర కానీకచంబుల్ మహా మేఘముల్ లోక

య్యనజాగి మ్రొక్కి - మారుతి।
ఘనభక్తి పలికె నిటుల - ఘటితాంజలియై॥ ౭౨।

గీ. పారివలతాము తారక - బ్రహ్మనాము।
జానకీరాము జలధర - శ్యాముని తఁడు।
శ్రుతిమనోహరగంభీర - సూక్తిగుంఫ।
దోహలంబుగ నుతిసేయ - దొడఁగెనిట్లు॥ ౭౩॥

దండకము.

శ్రీరామ విశ్వస్వరూపా హరీయాదిదేవా పురాణాగదాహస్తదేవా మహాపుష్పకారోహణా గోష్ఠ సద్భాన రానీక సంజుష్టపాదాబ్జ నిష్పిష్ట దుష్టాసురేంద్రా జగద్వాంఛితార్థ ప్రదానిర్మలాత్మా సహస్రోత్తమాంగా సహస్రాంఘ్రిపద్మా సహస్రాక్ష నారాయణా! రాఘవా భక్త లోకార్తిహారీ మహీనందనావల్లభా నారసింహా సురారాతిరాష్ట్రం జనాపోహమూర్తీ, నిశాతాగ్రదంష్ట్రాధృత క్షోణిచక్రా అవక్రోజ్జ్వలద్విక్రమాక్రాంబరీ వామనాసిద్ధవంద్యా బలింబాధ్రియాగాంతకా మందరగాద్రిధారీ మహాకచ్ఛపా వేదసంరక్షకా మత్స్యరూపా జితక్షత్రియా భార్గవశ్రీస్తరాత్రించరధ్వాంత సంతానపంకేజనీబాంధవా రాఘవా ఖండితోద్దండ కోదండనిర్భేద నాపారివధ్వంసకృద్భార్గవ త్రాసకారీ, అహల్యాసతీశాపసంతాపహృత్పాదపంకేజనాగాయుతో దారసత్త్వజ్వలత్తాటకా ప్రాణహృత్సాయకా వాలివక్షశ్శిలాఖండలా ప్రోద్ధనోద్దండ మాయాసువర్ణాంగ సారంగసద్దర్పహారీ దురంతాఘ సంతాపహారీ, దశస్యందనోర్వీశ దుఃఖాబ్ధిసంశోషణాగస్త్యరూపా, అనేకోర్మిమాలావలీఘాఖిలాశాంత దుర్దాంతవారాశిగర్వాపహా మైథిలీమానసాంభోజ మార్తాండవిశ్వైకసాక్షీ సరాజేక్షణాభక్త సంరక్షణాసక్త రాజేంద్రసీతాపతీ తారకబ్రహ్మరూపా వరేణ్యాచిదానందమూర్తీ ప్రసన్నార్తిహారీ జగన్నాయకా రామచంద్రా కృపాసా

ష్టావిద్యాం ద్రయీరూపిణీం బార్వతీరూప నాత్మందలంతు బ్రసన్నాననాంభోరుహన్ లక్ష్మి దుగ్ధాబ్ధిపుత్త్రిన్ బవిత్ర న్భజింతు న్మృగాంకస్వస న్బ్రాజగావింతు సర్వాంగసౌందర్య సంశోభిని న్బిన్నవర్ణింతు ధర్మస్వరూపన్ దయామూర్తి సావిత్రి గాయత్రి బద్మాలయన్బద్మపాణి న్సరోజాక్షవక్షస్స్థలీమందిరం జంద్రబింబాననన జ్జంద్రబింబాననాసీన నాహ్లాదరూప న్మహాసిద్ధసాధ్వి న్సుభద్రప్రదాత్రిన్ద్రిలోకైకధాత్రిన్ ధరిత్రీకుమారి న్జగత్పావని న్సీత సర్వానవద్యాంగినంభోజగంధి న్మహాదేవి వాక్పుష్ప పూజావిధానంబున న్సేవగావింతుమాతల్లికి న్రాఘవస్వామిదేవేరికి న్సీతకు న్భక్తజాతంబు మీఁదం గృపాశీతలాపాంగవీక్షాసుధాసారముం జిల్కువిన్నాణికి న్నిత్యకల్యాణికి న్నీలజీమూతరేఖాతిరస్కారకృద్వేణికి న్పారిజాతప్రవాళోల్లసత్పాణికిం దమ్మిపూమేడలం గ్రీడగావించు వాల్గంటికి న్బోల్పుపోఁ ఇయాళ్ళచే మ్రొక్కుఁగొన్నట్టిరాకెన్నెకుం జాళువాప్రోగుజొంపంబులౌ తుళ్కులం జూలఁగాఁ జూచు నెమ్మేనిచాయం జగంబెల్ల నిండించుసీతామహాదేవికి న్నేకుఁ బల్మారు నే మ్రొక్కెదన్. ౨౮॥

గీ. ఇవ్విధంబునహనుమంతుఁ-డింపు వెలయ।
రామచంద్రునిసీతను-బ్రస్తుతించి।
సమధికానందసందోహ-జనితబాష్ప।
వారిపూరితహృదయుఁ డై-యూరకుండె॥ ౨౯॥

క. మునులారపవనసుతకృత।
జనకసుతారామచంద్ర-సంస్తవపఠనం।
బొనరించునరుఁడుగాంచును।
ధనధాన్యగజాశ్వసంప-దలుమోక్షంబున్॥ ౩౦॥

వ ఈసీతారామస్తోత్రంబు భక్తిపూర్వకంబుగా నేకవారంబు వినువారికిం బఠించువారికి నాయుర్విద్యాపుత్త్రవనితాసౌఖ్యంబులు

నాథా సుధాభానుభానుల్ భవన్నేత్రముల్ శేషతల్పకల్పనాశాయీ
దిశల్నీకుఁ గర్ణంబు లానందకందా కృశానుండునీమోము దేవేశ్వరా
శారదాదేవి నీజిహ్వ శాఖాసనామ్నాయ పారీణ నీప్రాణము ల్వా
యువుల్నానావిద్యానిధీ వారిధుల్నీకుఁ గుక్షిప్రదేశంబు రాజీవపత్రేక్షణా
యంతరిక్షంబునీ నాభి యోగీశ్వరిధ్యేయపాదా భవత్పాదముల్ భూ
మిశ్రీకేశవా నీశరీరంబు విశ్వంబు శ్రీరామచంద్రా సముద్రంబునన్
ఫేనపుంజోర్మికా బుద్బుదశ్రేణిచందంబునన్ దేవతిర్యఙ్నరాదిప్రపం
చంబునీయందు జన్మించు నీయంద యేకీభవించున్ జగజ్జీవసారత్న
బ్రహ్మాండంబుసూత్రంబునం బోలె సర్వంబు నీయందగున్నూహ్యత్రమైపొల్చుధ
ర్మాకృతీ నిన్ను నిర్మానమోహుల్ విరక్తాత్ములధ్యాత్మనిత్యుల్ మునీం
ద్రుల్ నివృత్తాభిలాషుల్ జితస్వాంతులత్యంత నిష్ఠాసధుల్ భక్తి
యుక్తుల్ వివిక్తహృత్సీనులాచారవంతుల్ బుధుల్ధాంతురాదిత్యకోటి
ప్రభా తారకాదిత్యచంద్రాగ్ని విద్యుత్సమూహంబు లెచ్చోటఁ దే
జంబు వాటింపఁగాఁజాలవద్దానధీరుల్ ప్రవేశించి శోకించరచ్చోట
నీదివ్యధామంబు శ్రీరామచంద్రా కృపాసాంద్ర నీతత్త్వమెవ్వారికిన్
నిర్ణయించగ శక్యంబుగాకుండు నేనేమి వర్ణింపఁగా నేర్తు లోలాత్ము
డన్ బాలుఁడ న్గర్వశీలుండ నానేరము ల్సైకృ తెంచన్నహీఁచెం
దగున్ మ్రొక్కెద న్నిన్ను బ్రార్థించెద న్వేఁడెదన్ దివ్యపాదా
రవిందద్వయీ దాస్యయోగ్యత్వముం గాఁ జూచినన్నింగటాక్షించి రక్షిం
చవే యంచు మందారు మందార భూమీరుహా రామ రాముం బ్రశంసిం
చి నిర్వంచనప్రౌఢభక్తిన్ జగత్ప్రాణసూనుండు శ్రీజానకీదేవి నీరేజనే
త్రైవారముత్సాసె శ్రీమైథిలీనీకు దండప్రణామంబు సర్వాఘసంహారిణీ
నీకుఁ జేమోడ్పు దారిద్ర్యవిచ్ఛేదనీ నీకు జేజే ఋణధ్వంసినీ నిన్ను
సేవింతు భక్తప్రజాభీష్టసంధాయినీ నిన్ను భావింతు ధన్యా స్వదేహక్ష
మాధీశకన్యా ప్రశంసించెద న్శ్రీఘనానందదాత్రీ స్మహాపుత్రికన్విద్య
నాద్య స్ప్రీధానస్వరూప న్నివాశ్రితైశ్వర్యసంపత్ప్రదాత్రీ భూతిన్నతి
న్సాభరలన్ జానకిన్గొల్చెదన్నత్కృపాదివ్యమూర్తిన్ హరంబ్రేయసిన్ప్ర

క. ఇష్టుఁడునదులనవగా।
హాష్మునఫలమెద్దిగలుగు-ననఘాజనబృం।
దష్ముఃకీహనుమత్కుం।
డష్మునఁదత్ఫలముమజ్జ-నంబునదొరకున్॥ ౧౪॥

మ. మనుజుండైవసుధన్జనించియుహనూ-మత్కుండతీరంబునన్।
ఘనభక్తింబితృకార్యమొనసలుపం-గానొల్లఁడేవాఁడుకో।
పనుత్రైపోదురువానిఁజూచిపితరుల్-పాకారిముఖ్యామరుల్।
మునులున్సిద్ధులుకోపమూనుదురుద-న్మూర్ధాత్మపైనెంతయున్॥ ౧౫

గీ. హనుమత్కుండసన్నిధి-ననఘులార।
జపముహోమముదానంబు-సలుఁపడేని।
జననిజీవితముప్రయో-జకముదుఃఖ।
భాజనంబగుగడువిప్ర-పద్వయమున॥ ౧౬॥

క. హనుమత్కుండసన్నిధి।
సేనరుఁడుతిలోదకంబు-నిడునియతుండై।
వానిపితరులాజ్యనదీ।
పానముసేయుదురునిజము-పలికితివత్సా॥ ౧౭॥

వ. ఇట్లు శ్రీరామచంద్రుండు పలికిన పలుకులు విని సంతుష్టస్వాంతుండై హనూమంతుండు వెండికొండనుండి తనతెచ్చినలింగంబు రఘుపుంగవు నాజ్ఞాక్రమంబున రామనాథేశ్వరు నుత్తరంబునం బ్రతిష్ఠించి కృతార్థుండయ్యెహనుమద్వాలవేష్టితసంజాతంబగు వళిత్రయంబు రామనాథేశ్వరుండు భరించు నిట్లు సేతుమధ్యంబున గంధమాదనగిరి శృంగంబున శ్రీరాఘవుండు శివలింగప్రతిష్ఠాపనంబు చేసినతెరంగు మీకెఱింగించితి నదిపఠించువారును, విన్నవారును, దురితంబులం బొరదోలి శివలోకంబునం బూజవడయుదురని సూతుండు వివరించిన శౌనకాదిమహర్షుల మ్మహాత్మునకిట్లనిరి. ౧౮॥

సిద్ధించు బ్రహ్మవధాది ఘోరపాతకంబులు నశించు. నరకదర్శనం బులేదు. సకలమనోరథంబులు ఫలించు. సమస్తక్రతుఫలంబు దొరకు నిట్లు వాయునందన ప్రార్థితుండై కౌసల్యానందనుం డతని కిట్లనియె ౨౭

క. ఎఱుఁగక కావించితివి
త్రతిసాహసమీవు హరివి-ధాత్రాదిసుర
ల్వొఱువరెమత్కృతలింగముఁ
బెఱుకఁగనోపుదురెయసుర-భీకరమూర్తీ ౨౮

గీ. హరునికపరాధమొనరించి-యవనిమీఁదఁ
ద్రెళ్ళిమూర్ఛిల్లితివిగదా-ధీరవర్య
యింకనెన్నటికిని పార్వ-తీశునెడల
ద్రోహమొనరింపకుము గంధ-వాహతనయ ౨౯

వ. భవత్ప్రతిష్ఠానం బగునేతత్కుండంబు నీనామంబున నిది మొదలుగ ముజ్జగంబుల నతివిఖ్యాతం బైవర్తిల్లు దీనియందు మజ్జనమాత్రంబున మహాపాతకసంఘాతంబు నశించు నని మఱియు నిట్లనియె.

గీ. శివజటాఘాతసంజాత-శీతలోర్మి
గౌతమీనదిసరిదగ్ర-గణ్యకీర్తి
యశ్వమేధాఖ్యయజ్ఞస-హస్రఫలమొ
సంగుఁదనీట మునిఁగిన-జనులకెల్ల ౩౦

గీ. దానికంటెను శతగుణం-బైనఫలము
మనుజవరులకొసంగుని-ర్మలతరంగ
యమునయు సరస్వతియు రెండు-నమరతటిని
కరణిఫలమీయఁగా నేర్చు-నరులకెందు ౩౧

గీ. భువనపావనులీమూఁడు-పుణ్యనదులఁ
గలసిప్రవహించు నిచ్చోటఁ-గపివరేణ్య
యచటనవగాహనము సహ-స్రగుణితఫలము సిద్ధించు జనులకు-నలఘుమహిమ ౩౨

గీ. తరుణినెమ్మోముతోఁడసు-ధాకరుండు।
సాటిగాలేక జనితల-జ్జాభరమునఁ।
శివజటాజూటవనదుర్గ-సీమఁజేరె।
నజ్జమునుముకుళీభావ-మాశ్రయించె॥ ౯౬॥

క. ముక్కుతిలకుసుమమువురా।
చక్కెరకెమ్మోవిభళిరె-జక్కవలేపో।
చిక్కనిచనుగవచొక్కపు।
చెక్కులజిగిలెక్కసేయ-శేషునితరమే॥ ౯౭॥

క. కుందంబులుగదనములర।
విందంబులుకరములలరు-వెండ్రుకలళినీ।
బృందంబులునడకలుకడు।
మందంబులుమాటలెన్న-మకరందంబుల్॥ ౯౮॥

క. తమ్ములునయనములళిపో।
తమ్ములుచికురములుపర్వ-తమ్ములకనుఁగుం;
దమ్ములుగుబ్బలుమరుకుం।
తమ్ములపాల్గారెబుధులు-దానింగన్నన్॥ ౯౯॥

క. మంజులతనమరికెంపుల।
కెంజాయకుజుట్టమైయు కృత్రిమరుచులన్।
రంజిల్లితొగరువాతెర।
క్రొంజిగురునమేలుగూర్చెఁ-గొమ్మకుభళిరే॥ ౧౦౦॥

గీ మేలుగలవాలుగలగెల్వఁ-జాలువాలు।
వాలుగన్నులునిజరుచి-జాలకలనఁ।
దరుణహిమకరరేఖను-దలనిగ్రమ్ము।
తరుణిఫాలంబునవఘున-స్ఫురణమహిమ॥ ౧౦౧॥

సీ. మాలూరఫలముల-మేలుచూరలుపట్టి,
కందుకంబులతీరుఁ-గ్రిందుపరచి।

గీ. జలజహిత తేజ రోమహ-ర్షణతనూజ।
రావణుఁడు బ్రాహ్మణుఁడు గాడు-రక్కసుండు।
వాని దునిమిన నెటువలె-వచ్చె భువవ।
భర్తయగు రఘువరునకు-బ్రహ్మహత్య॥ ౮౯॥

క. ఇది తెల్లగ వచియింపుము।
మది సంశయ మెల్లఁ దీర-మాకిపుడు దయా।
హృదయ సమస్తార్థవిశా।
రదుఁడవు నీవనఘ బాద-రాయణు కరుణన్॥ ౯౦॥

వ. అని యడిగిన సూతుం డిట్లని చెప్పందొడంగె. ౯౧.

క. వనరుహభవునకు సుతుఁడై।
జనియించెఁ బులస్త్యుఁ డధిక-శాంతాత్ముఁడా।
తనికుద్భవించె విశ్రవుఁ।
డనవిశ్రుతుఁడైన పుత్త్రుఁ-డసమానుండై॥ ౯౨॥

క. మునిపుంగవుఁడు పులస్త్యుని।
తనయుం డగు విశ్రవుండు-ధర్మాత్ముండై।
యనిమిషులకు దుష్కరమగు।
ఘనతప మొనరించె నజుఁడు-కౌతుక మొందన్॥ ౯౩॥

వ. ఆతండు తపంబు సేయుచున్న కాలంబున నంగాలాంబుద సంకాశ దేహుండును, హేమనిష్కాంగద ధరుండునగు సుమాలియను రాక్షసుండు పాతాళస్థానంబువలన నిర్గమించి నెత్తమ్మికేలం బూనని పోలు మున్నిటికన్నియం బోని తనచిన్ని ముద్దు కన్నియం దోడ్కొని భూలోకంబున నన్నియెడలం గ్రుమ్మరుచుండె నయ్యిందుముఖి సౌందర్యంబు వర్ణింప నరవిందసంభవునకైన నలవిగాదు.

చ. మినుకుగ దాని పైఁడిజిగి-మించుల చాయయు సంగ్రహించి కొ।
న్న నఁగల సౌకుమార్యము ఘ-నం బగు పద్మసుగంధసారమున్।
గొని వనజాతసంభవుఁడు-కోమలిమేను రచించె వీనికిం।
గనుఁగొనఁగా నిదర్శనము-కాంతిమృదుత్వసుగంధసంపదల్॥ ౯౪

ఆ. కనికుబేరసముఁడు-తనయుండుమనలకు।
దొరికె నేనివెరపు-దొరఁగివృద్ధిఁ।
జెందఁగలమటంచుఁ-జింతించితనరూఁటఁ।
బిలిచియిట్టులనియెఁ-బ్రేమగులుక॥ ౧౦౭॥

గీ. అమ్మకైకసిసంప్రాప్త-మయ్యెనీకు।
నిండుజవ్వనమటు గాన-నిన్ను వరున।
కెవ్వనికినైనఁదగువాని-కీయవలయు।
నెవ్వఁడువరించునో కాని-యెఱుఁగరాదు॥ ౧౦౮॥

క. తగుమగనికిఁబడుచునిడం।
దగునిట్లిడకున్నఁగన్న-తండ్రికిదుఃఖం।
బగుఁగాన నాడుబడుచుల।
జగతింగనువారికెల్ల-సౌఖ్యముగలదే॥ ౧౦౯॥

ఆ. అఖిలలక్ష్మికరణి-నన్నితెరంగుల।
దొడ్డదానవమ్మ-బిడ్డనీవు।
తగరుమీరలనుచుఁ-దెగడుదునని యెట్టి।
వారువెరచియడుగ-రారునిన్ను॥ ౧౧౦॥

ఉ. కావునసన్నుతింగనక-గర్భనిహాత్రుఁబులస్త్యపుత్రుఁభూ।
దేవునివిశ్రవుంబరమ-ధీరుగుణాకరునీవయేగిస।
ద్భావమునన్వరింపుముశు-భంబుగనీకుఁగుబేరసన్నిభుల్।
శ్రీవెలయంగుమారులుప్ర-సిద్ధులుగల్గెదరబ్జలోచనా॥ ౧౧౧॥

క. అనిపలికిననవ్వాక్యము।
వినికైకసిమందహాస-విలసితముఖియై।
వినయముననట్లయగుఁగా।
కనిమనమునసమ్మతించి-యంచితబుద్ధిన్॥ ౧౧౨॥

వ. అంత

క. బాలారత్నముపాయం।
కాలంబునజనకునాజ్ఞఁగైకొనితగన।

నెత్తమ్మిమొగ్గల-బిత్తరంబు భ్రమించి,
చక్రవాకస్ఫూర్తి-సాక్రమించి।
కుసుమగుచ్ఛంబుల-పసహసింపఁగఁజాలి,
భర్మకుంభములఁ జే-పట్టనేర్చి।
మత్తవారణకుంభ-మహిమంబు భేదించి,
యాలఘుపర్వత లీలఁ-జాలకఁజూచి॥

గీ. బాహుమూలంబులో రయుచు-బలసి పొగడు।
కొనివిజృంభించియొప్పుల-కుప్పలగుచు।
మేలువట్టువసిబ్బెంపు-మెఱుఁగుగుబ్బ।
చన్నులలరారె నలశర-చ్చంద్రముఖికి॥ ౧౦౨॥

క. లలితాధరమధురసుధా।
రలు గ్రోలఁగఁ దలఁచి సుంద-రంబగు నాభీ।
బిలము వెడలి వచ్చెనః-చీ।
మలబారనరోమరాజి-మగువకుఁ దనరెన్॥ ౧౦౩॥

క. సురకన్యలసురకన్యలు।
గరుడోరగయక్షరాజ-కన్యలు నరకి।
న్నరకన్యలెందరైనను।
గరిగమనకు దనుజరాజ-కన్యకు సరియే॥ ౧౦౪॥

క. మొగము సిరిగళము తీరును।
బిగిగుబ్బల బెడగు నడుము-పేదరికమహో।
తగవింతింతని తెలుపఁగ।
నగు వేనలు మోము నెమ్ము-లయ్యాకునైనన్॥ ౧౦౫॥

క. అనిపొగడఁదగిన చక్కని।
తనకన్నియతో సుమాలి-తగ భూలోకం।
బున మెలఁగుచు నొకచోటం।
గనుగొని వైశ్రవణుఁ బుష్ప-కస్థుఁ గుబేరున్॥ ౧౦౬॥

ఉ. నావినియావినీలకచ-నమ్రతనంజలిసంఘటించిమ।
ద్భావమెఱుంగఁజాలుదువు-భవ్యతపోమహిమంబునన్ జగ।
త్పావనయేనుకైకసినిఁ-దథ్యముసుమ్ముసుమాలికూఁతురన్।
షావిరినీదుసన్నిధికి-వచ్చితిమద్గురునాజ్ఞఁజొప్పునన్॥ ౧౨౨॥

క. మిగిలినకార్యంబెఱుఁగం।
దగుదువునీదివ్యదృష్టిఁ-దాపసయనియ।
మ్మగువవచించినట్లా।
త్మగతంబుననెఱిఁగితపసి-మానినికనియెన్। ౧౨౩॥

సీ. కైకసినీమనో-గతవాంఛయెఱిఁగితి,
పుత్త్రిలాభముఁగోరి-పొసఁగనిపుడు।
ననుఁజెందితివినీవు-ననబోఁడితెలియంగ,
వివరింతులెస్సగా-వినుముక్రూర।
మైనసాయంసమ-యమునసిప్పుడునన్ను,
వరియించితివిపుత్త్రి-వాంఛఁగాన।
దారుణాకారుల-దారుణశీలురఁ,
గ్రూరకర్ములఁబాప-కుటిలమతుల।

గీ. దానవాభిజనప్రియ-తములసుతుల।
రక్కసులఁగాంతువనిపల్కె-మ్రొక్కికేలు।
దమ్ములుమొగిడ్చినొసలనం-దముగనిలిపి।
పలికెనిట్లనితపసితోఁ-గలువకంటి॥ ౧౨౪॥

క. మునికుంజరనీవలనం।
దనయులనీదృశులఁగాంచఁ-దగునేయనన।
మ్మునియునియెమతుల్యాలోచిత।
ఘనమతియగునొకకొడుకుగలుగుఁ-గడపటనీకున్॥ ౧౨౫॥

గీ. వాఁడుధార్మికుఁడతిసాధు-వర్తనుండు।
సర్వశాస్త్రార్థతత్త్వవి-శారదుండు।

పౌలస్త్యబర్హశాలకు।
లీలావతిచనియెహంస-లీలాగతులన్॥ ౧౧౪॥

క. చనిముని చెంగటలజ్జా।
వనతాననకమలయగుచు-వనితామణియు।
య్యనఘునిజరణాంగుష్ఠాగ్రం।
బునవనిలిఖించుచుండె-ముదమొందగదురన్॥ ౧౧౫॥

క. ఆసమయంబునఁబంబురు।
హాసనకులదీపకుఁడుహు-తాశననిభతే।
జోసహ్యుఁడగ్నిహోత్రము।
పాసించెన్ విశ్రవుండు-దంచితనిష్ఠన్॥ ౧౧౬॥

వ. అనంతరంబ ౧౧౭॥

మ. కనియెం జెంగటవిశ్రవుండపుడురా-కాచంద్రబింబాననన్।
ఘనవేణింబికవాణిఁగుందరదన-న్నవ్యప్రవాళాధరం।
దనుమధ్యన్మదకుంభికుంభపృథులో-ద్యద్బాహుమూలంకష।
స్తనభారానమితాంగిహంసగమనన్-దైతేయకన్యామణిన్॥ ౧౧౮

క. కనిసొగసులగనియగున।
ద్దనుజేంద్రకుమారిచకి-దనమునకెంతే।
మనమునవచ్చెరువడియా।
మునిమొగమునవలతినగవు-మొలువంబలికెన్॥ ౧౧౯॥

క. లలనా తెలియంబలుకుము।
పొలయలుకవహించివల్ల-భున్ మొరగివన।
స్థలిలోనడాగవచ్చిన।
వలరాయనిసతివొకాక-వనదేవతవో॥ ౧౨౦॥

గీ. తరుణియెవ్వానిముద్దుకూ-తురవునీవు।
వచ్చితెచ్చటినుండినీ-విచ్చటికిని।
యేమికార్యంబుదలఁచినీ-విందునిలచి।
తెలుఁగఁబలుకుమునిజముగా-నిందువదన॥ ౧౨౧॥

గీ. వాఁడు రావణుఁడను దశ-వదనుఁడనఁగ।
నామము వహించెనంతన-న్నలినముఖికిఁ।
గుంభకర్ణాహ్వయుండైన-కొడుకు వొడమె।
నెంత రాకాశశూర్పణఖాఖ్య వుట్టె॥ ౧౩౧॥

క. అంతట నుదయించెను గుణ।
వంతుఁడు శాంతుండు ధర్మ-వర్తనుఁడు దయా।
వంతుఁడు విభీషణాఖ్యుఁడ।
నంత సమాఖ్యుండు పశ్చి-మాత్మజుఁడగుచున్॥ ౧౩౨॥

వ. దశగ్రీవాదులైన వీరు విశ్రవుని పుత్త్రులది కారణంబుగ రావణకుంభకర్ణ వధంబునకెక్కుడుకర్తుండైన రామునకు బ్రహ్మహత్యఘటించెనది గావున నందద్దోషశాంతికొఱకు రామేశ్వరలింగ ప్రతిష్ఠాపనంబు గావించి శ్రీరామచంద్రుండు కృతార్థుండయ్యె నిట్లు రామునకు నెచ్చోట బ్రహ్మహత్య మోక్షంబయ్యెనది బ్రహ్మహత్య విమోచనంబను తీర్థంబయ్యెనందున వగాహనంబుఁ గావించిన బ్రహ్మహత్య వినాశనంబగు రావణుండు ఛాయారూపంబున నచ్చోట నేటికిం గానంబడుచుండు. ౧౩౩॥

గీ. దానిముందట నొకమహా-త్తరబిలంబు।
గలదు పాతాళమార్గమా-బిలమునందు।
రావణవధ ప్రసక్తయౌ-బ్రహ్మహత్య।
నుండునట్లుగఁ జేసెర-ఘూద్వహుండు॥ ౧౩౪॥

ఆ. ఆబిలంబుమీఁద-నమరంగదుట్టోపం।
బొక్కటి చెవియందు-నుచితరీతి।
కాలభైరవుని న-ఖండిత శాసను।
నిలిపె రక్షకొఱకు-నృపవరుండు॥ ౧౩౫॥

గీ. భైరవుని శాసనంబున-భయముఁ జెంది।
దారుణోద్యోగమెడలి యెం-తయుఁ గృశించి।

శాంతచిత్తుండు సద్గుణ-శాలియతఁడు।
కంబునిభకంఠిమదిసంశ-యంబువలదు॥ ౧౨౬॥

వ. ఇట్లు దివ్యజ్ఞానసంపన్నుండును, మహానుభావుండును, బ్రహ్మర్షిశేఖరుండును, షడ్గుణైశ్వర్యశాలియునగు విశ్రవుండు సుమాలికన్యయగు నక్కైకసికిం జెప్పి దానిం బరిగ్రహించె నవ్వరారోహయు సౌహార్దతియు, సౌందర్యవతియు, సౌభాగ్యవతియునై విశ్రవుని డెందంబున కానందంబు సంపాదింపు మనభిమత సముచితోపచారంబులు గావింపుచుండె నంత నయ్యింతికిం గతిపయకాలంబునకు గర్భంబునిల్చిన. ౧౨౭॥

సీ. ఎనలేనివలిగుబ్బ-చనుమొనల్నలుపెక్కె,
సొగసుసైకపుగౌను-జూడనయ్యెఁ।
గలికికన్నులయందుఁ-దెలిడాలురెట్టించె,
వెలిదమ్మిపోలికె-నలరెమోము।
కడునల్లనగుమనే-ర్పడియెలేనూగారు,
తరచుకోరికలుడెం-దమునమొలిచె।
నోపికలేకని-ట్టూర్పులగ్గలమయ్యె,
నెమ్మేనఁజెమటలు-గ్రగమ్మిసారె।

గీ. పొదలెనెంతయునలయిక-నిదురమించె।
నడరెఁగూర్కులునడకలు-జడనుపడియెఁ।
దళుకుఱెప్పలుసోమరి-తనముఁబూసె।
నెగడెనొకచెల్వుప్రొద్దులు-నిండెసతికి॥ ౧౨౮॥

వ. అంత ౧౨౯

మ. కనియెంగైకసిపుత్త్రునద్భుతమహా-కాయున్మహోగ్రున్దశా।
ననువింశద్భుజకాండుఁగృష్ణవదనుం-దామ్రాధరున్భీకరున్।
ఘనదంష్ట్రాన్వితుభూమిభారకరుర-క్తశ్మశ్రుకేశున్నదాం।
ధునిలోకాంతకునాదితేయవిమతున్-దుర్వర్తనున్రాక్షసున్॥

నెమ్మి రామేశ్వరంబున-నిలిపి రాముఁ
డొసఁగె వారికిఁ గ్రామంబు-లురుధనంబు॥ ౧౪౦॥

శా. నైవేద్యాదులు రామచంద్రుఁ డొసఁగెన్ - నానావిధగ్రామముల్
దేవగ్రామమణి రామలింగమునకున్ - దేదీప్యమానంబులౌ
గ్రైవేయాంగదరత్నకుండలపరి-ష్కారావళుల్ చంద్రికా
ధావళ్యప్రభాసద్దుకూలపటముల్ - దాల్చంగ నిచ్చెంగడున్॥ ౧౪౧॥

వ. ఈయుపాఖ్యానంబు వినినవారికిఁ జదివినవారికి సకలపాపక్షయకరంబగు. శరీరాంతంబున హరిసాయుజ్యంబు సిద్ధించు నని సూతుండు శౌనకాదిమహర్షులకు వివరించె॥ ౧౪౨॥

మ. కరుణాసాగర కామదర్పహర లో-కత్రాణదీక్షాధురం
ధర గర్వాంధజలంధరాంధకమహా-దైతేయసంహారని
ర్జరసంసేవితపాదపద్మ మునిరా-జస్వాంతరాజీవసం
చరదిందిందిర యిందుశేఖర సదా-చారప్రతిష్ఠాపకా॥ ౧౪౩॥

క. పుష్కరలోచనలోచన
పుష్కరపూజావిధాన-భూషితచరణా
పుష్కరభవముఖమందుర
పుష్కరనిధిరాజతూణ-భూషణధురీణా॥ ౧౪౪॥

పృథ్వీవృత్తము.
ధరాధరసుతాపయో-ధరవివిక్తకస్తూరికా
స్ఫురత్స్రమిరవాసనా-సురభితోరుదోరంతరా
పరిస్ఫురదసత్సంఘా-శరదరేందుమందాకినీ
సురద్రుమసుమాళిభా సుందరీంగౌరికిన్ఛపీ॥ ౧౪౫॥

యాగభీరబిలంబున-నణఁగియుండె।
బ్రహ్మవిదులార రావణ-బ్రహ్మహత్య॥ ౧౩౬॥

సీ. శ్రీరామనాథున-క్షేత్రమునననిశంబు,
నిండు వేడుకతోడ-నుండు గౌరి।
యుభయపార్శ్వములందు-నుండి సేవింతురు,
భక్తిచేఁజంద్రుండు-భాస్కరుండు।
ప్రోలవహ్నివసించు-ముదమునఁదూరుపు,
మొదలైనదిశలందు-గదిసివరుస।
నమరనాయకముఖ్యు-లష్టదిక్పాలకుల్,
వర్తింపుదురుహృష్ట-వదనులగుచు।

గీ. భవునితనయులుగణనాథ-బాహులేయు।
లిద్దఱుభజింపుచుందుర-హీనభక్తిఁ।
బరమమాహేశ్వరులువీర-భద్రముఖులు।
తగినయెడలవసింతురా దరముతోడ॥ ౧౩౭॥

భుజంగప్రయాతము

సురల్పన్నగుల్ దాన-సుల్ చారణుల్కి-
న్నరుల్సిద్ధసాధ్యాది-నాకౌకసుల్ద।
త్పరత్వంబునన్నంత-తత్ప్రీతి రామే।
శ్వరుంగొల్తురిష్టార్థ-సంసిద్ధికరి౯॥ ౧౩౮॥

క. సరయూయమునాగంగా।
సరస్వతులాను నాథు-జగదారాధ్యుం।
బరమేశు సేతువునఁద।
త్పరతభజించు౯ స్వకీయ-పాపవ్యాపకి౯॥ ౧౩౯॥

గీ. భువనగురురామనాథుని-బూజసేయు।
పూజకులశ్రోత్రియులువిప్ర-పుంగవులను।

భవహరముగ రామేశ।
స్తవరాజం బిది వినుండు-శ్రద్ధాయుక్తిన్॥ ౩॥

క. శ్రీపతి రాముఁడు లింగ।
స్థాపన మొనరించియందు-సర్వేశ్వరుగౌ।
రీపతినిఁ బాపహరుఁ గరు।
ణాపరు రామేశుఁ బొగడె-భక్తి దలిర్పన్॥ ౪॥

గీ. మఱియు సౌమిత్రియును లోక-మాన్య జాన।
కియును సుగ్రీవముఖులైన-కీశవరులుఁ।
గమలజాదిసుపర్వుల-గస్త్యముఖ్య।
మునులు వేర్వేఱుఁ బొగడిరి-ల్లనుచు శివుని॥ ౫॥

వ. రాఘవుం డిట్లనియె. ౬॥

క. మ్రొక్కు మహాత్మునకజునకు।
మ్రొక్కు మహామాయునకున-మోఘేచ్ఛునకున్।
మ్రొక్కు త్రిశూలికి భవునకు।
మ్రొక్కు మహేశునకుఁ బంచ-ముఖునకు నీకున్॥ ౭॥

క. హరిభుజంగమపరివృఢ।
హరికి నిజకింకరార్తి-హరికి హిమరు।
ద్ధరికి సుమాయుధారికిఁ।
జేరి ప్రణామములు నీకుఁ-జేసెద నభవా॥ ౮.

సీ. అఖిలరూపునకు దే-వాదిదేవునకు శా,
శ్వతునకు సాక్షికి-శంకరునకు।
వేదాంతవేద్యున-కాదిశూన్యునకు వి,
జ్ఞానదాయకునకు-శంభునకును।
నందివాహనునకా-నందపూర్ణునకు వి,
శ్వాధీశ్వరునకుఁ బు-రాకృతికిని।

గద్య:— ఇది శ్రీమదుమామహేశ్వర కరుణాకటాక్షవీక్షాపాత్ర, యేనుగ లచ్చయామాత్యపౌత్ర తిమ్మనామాత్యపుత్త్ర, వివిధ విద్వజ్జనవిధేయ, లక్ష్మణకవినామధేయ ప్రణీతంబయిన రామేశ్వరమాహాత్మ్యంబను మహాప్రబంధము నందుఁ తృతీయాశ్వాసము.

శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ.

శ్రీరస్తు.

రామేశ్వరమాహాత్మ్యము.

చతుర్థాశ్వాసము.

శ్రీమల్లనమంత్రిమనః
కామితఫలదాయికల్ప-కద్రుమశుభకృ
న్నామగురుజానపల్లీ
ధామామల్లేశలింగ-ధరణిశతాంగా॥ ౧॥

వ. అవధరింపుము శౌనకాదిమహర్షులకు సూతుండిట్లనియె. ౨॥

క. అవనిసురులార యిప్పుడు
వివరించెద నేను మీకు-విస్పష్టముగా॥

పతయేచతస్రాణాం।
పతయేరుద్రాయసాధు-పతయేస్తునమః॥ ౧౩॥

గీ. కర్తవశమున నెక్కుడై-కడిఁదిజనింతు।
వచటనచ్చట నాకునీ-యంఘ్రికమల।
భక్తిసిద్ధించుగాతగో-పతితురంగ।
యిందురేఖోత్తమాంగ రా-మేశలింగ॥ ౧౪॥

క. వేదాచారాభిరతియు।
వేదాన్యవిరుద్ధమార్గ-విముఖతయునుసం।
పాదింపుము నాకుఁగృపా।
మేదురవీక్షణము చేత-మీనాంకహరా॥ ౧౫॥

పంచచామరము.

హరాసురాద్రిచాపపాప-హారినామధేయశం।
కరాకరాంచితత్రిశూల-కాలకాలనీలకం।
ధరాధరాశతాంగతార-తారహారతారకా।
మరాళహీరగౌరధీర-మాన్యనీకు మ్రొక్కెదన్॥ ౧౬॥

గీ. పరమకారణశంకర-ఫాలనయన।
గిరిసుతాకుచకుంకుమాం-కితసువక్ష।
విశ్వనాయక రామేశ-విమలబుద్ధి।
మాన్పసన్నతియొసఁగుము-మదనమదన॥ ౧౭

మత్తకోకిల.

నీలలోహితపార్వతీప్రియ-నిమ్నగాధరధూర్జటీ।
ఫాలలోచనదాససంసృతి-బంధమోచనసంస్మృతీ।
శూలహస్తనిరస్తమాయవి శుద్ధరూపకృపానిధీ।
బాలచంద్రకిరీటనీపద-భక్తినాకునొసంగుమీ॥ ౧౮॥

వ. సీతాదేవియిట్లనియె. ౧౯॥

తోటకవృత్తము.

దితిజాంతకవిశ్వప-తీశరణా।

భక్తభయచ్ఛేద-పరమకారణపాద,
పద్మరేణునకును-దాంధవునకు।
గీ. భర్గునకుఘోరపాతక-భంజనునకుఁ।
గాలకాలునకద్భుత-శీలునకును।
గాలునకుశర్వునకునీల-కంధరునకు।
రామనాథేశునకునీకుఁ-బ్రణుతిసేతు॥ ౯॥

వ అవిద్యానిహంతకుం బాపహరునకు, సంసారసంతాప శాంతిహే తునకు మదీయబ్రహ్మహత్యావినాశికిం బార్వతీ నాథునకుం గైలా స నిలయునకు, గంగాధరునకు, విరూపాక్షునకు నిరాకృతరసా పదునకుం బినాకపాణికి, మదనహరునకుం బునఃపునఃప్రణామం బులుగావింతు. ౧౦.

వ. లక్ష్మణుండిట్లనియె॥ ౧౧॥

సీ. రామనాథాయపు-రచ్ఛిదేశంభవే,
పరమేశ్వరాయతు-భ్యంనమోస్తు।
పర్వతకన్యకా-పతయేనమోస్తుతే,
నాగేంద్రముఖగుహ-నందనాయ।
రవిశశివహ్ని నే-త్రాయకపర్దినే,
దేవాయసోమాయ-తేనమోస్తు,
కరుణార్ణవాయమా-ర్కండేయభవభిదే,
విభవేనమస్తేక-విస్తుతాయ।

గీ సాక్షిణేనమఉగ్రాయ-శంకరాయ।
నీలకంఠాయభీమాయ-నిర్మలాయ।
శూలినేసకలజ్ఞాయ-సుదిరాయ।
మదనవీర్యహరాయన-మశ్శివాయ॥ ౧౨॥

క. క్రతుపురుషాయగణాద్యధి।
పతయేవరదాయదుర్గ-భాయవనానాం॥

వ. నలుఁడిట్లనియె ౩౦॥

క. జలజాసనహరిరుద్రులు।
వలనుగ నెవ్వానిమాయ-వర్తింతు రని।
ర్మలరూపు నతనిమాయా।
విలసనవిరహితుని రామ-విభునిఁ దలంతున్॥ ౩౧॥

వ. కుముదుండిట్లనియె. ౩౨॥

క. నానాజగదుద్గతికిఁ బ్ర।
ధానము కారణమటంచుఁ-దగఁ జెప్పిరి యె।
వ్వాని నెఱుంగక బుధులు ని।
దానాత్ముని వానిఁ దలఁచె-దన్ రామేశున్॥ ౩౩

వ. పనసుండిట్లనియె. ౩౪॥

గీ. పొసఁగ నెవ్వానిమాయచేఁ-బొడమె జాగ్ర।
దాదివిశ్వప్రపంచము-త్యద్భుతముగ।
నతనివిజ్ఞానఘను జాగ్ర-దాదిరహితు:
రామనాథుని సేవింతుఁ-బ్రేమ మెసఁగ॥ ౩౫॥

వ. గజుండిట్లనియె. ౩౬॥

గీ. కారణాత్మకు నెవ్వనిఁ-గానలేక!
కడగి పరమాణువులు జగ-త్కారణమని।
తార్కికులు గలహింతు రా-తని సుఖాత్ము।
నాత్మరూపుని రామేశు-నాశ్రయింతు॥ ౩౭॥

వ. గవాక్షుండిట్లనియె ౩౮॥

గీ. పటుతరాజ్ఞానపాశని-బద్ధనరులఁ।
బాశముక్తులఁ గావించు-పరమగురుని।
రామనాథుని శాంతుశ-రణ్యు శివుని।
రక్షకునిఁ జేరికొల్తుని-రంతరంబు॥ ౩౯॥

వ. గవయుండిట్లనియె ౪౦॥

గతపాలకనిత్యవి-కాసనిధీ।
నతినీకురచించెద-నాకెవ్వుడుం।
బతిభక్తియొసంగుము-భవ్యమతీ॥ ౨౦॥

వ. హనుమంతుం డిట్లనియె ౨౧॥

గీ. దేవదేవజగన్నాథ-దీనపాల।
రామనాథకృపాధార-రాజమకుట।
తావకీనపదాంబుజ-ద్వయమునందుఁ।
బట్టువడుగాతనిశ్చల భక్తినాకు। ౨౨॥

క. నానాప్రపంచసత్తా।
భానములెవ్వానివిడిచి-భాసిల్లవుత।
ధ్యానాత్మురామనాథును।
మానాయకుఁగొల్తునెపుడు-మానసవీథిన్॥ ౨౩॥

వ. అంగదుఁ డిట్లనియె ౨౪॥

గీ. వెలుఁగునెవ్వానివెలుఁగున-విశ్వమెల్ల।
వెలుఁగదిజ్జగమెవ్వాని-వెలుఁగులేక।
అట్టిరామేశునకుభయ-హారునకమర।
వంద్యునకుశంభునకునీకు-వందనంబు॥ ౨౫॥

వ. జాంబవంతుం డిట్లనియె. ౨౬॥

క. మానుగనేపరమేశ్వరు।
నానందముగనుటచేస-మస్తానందం।
బైనెగడునమ్మహాత్ము న।
దానందుని రామనాథు-నాత్మభజింతున్॥ ౨౭॥

వ. నీలుండిట్లనియె. ౨౮॥

ఆ. దేశకాలభేద-దిగభిన్నమేవస్తు।
వద్వితీయమగుచు-నమరునెద్ది।
అట్టిభేదవిరహి-తాత్మునీశ్వరురామ।
నాథునభవులోక-నాథుఁగొల్తు॥ ౨౯॥

చున్న నన్నుద్ధరింపుము-తూర్యద్రిజాంగ।
వృషభరాజతురంగ రా-మేశలింగ॥ ౪౬॥

వ. విభీషణుం డిట్లనియె. ౪౭॥

మ. జననవ్యాఘ్రము పాపసింహమతిదు-ష్టవ్యాధిచోరంబు నా।
శనసర్పాకులమింద్రియార్థగమీ-ర్ష్యాతపర్ణముల్ బాల్యయా।
వనకూపంబును భీతికంటకముదు-ర్వారోగ్రసంసారకా।
ననముం జొచ్చితిధర్మమార్గము జగ-న్నాథా కృపం జూపవే॥ ౪౮॥

వ. సర్వవానరులిట్లనిరి.

శా. పాపం బెట్లైనఁ గూర్చి ఖేదము జనిం-పక యోనులంబుట్టికుం।
భీపాకాదిదురంతదుర్గతులనొ-ప్పిం జెందియా పిమ్మటం।
బాపోత్కృష్టనికృష్టయోనితతులం-బల్మారు జన్మించిని।
త్యాపన్నత్వము సంగ్రహించితిమి దే-వా మమ్ము రక్షింపవే॥ ౫౦॥

గీ. ఘోరగంభీరసంసార-కూపగతుల।
జడులవివశులదీనుల-చపలమతుల।
కడుననాథులమము నీవు-కరుణఁ జూచి।
కావవే యీశ రామేశ-గగనకేశ॥ ౫౧॥

స్రగ్విణీమిళితభుజంగప్రయాతము.

హరా। భక్తమందార-యా-పన్నరక్షా।
పరా। ముక్తసంగాకృ-పా-మగచర్మాం।
బరా। శుక్తిముక్తాప్ర-భా-శోభితాంగా।
పరా। వ్యక్తచిన్మాత్ర-భా-వాపురీశా॥ ౫౨॥

క. రక్షింపుము కరుణార్ణవ।
రక్షింపుము దీనపాల-రాజకిరీటీ।
రక్షింపుము భువనేశ్వర।
రక్షింపుము మమ్ము దేవ-రామేశశివా॥ ౫౩॥

వ. బ్రహ్మ యిట్లనియె ౫౪॥

ఉత్సాహము

ధ్వస్తపురనిశాచరున్ సు-ధాకరార్ధమౌళి స్వా|
దస్తవిశ్వవిశ్వనాథు-నాగమాంతవేద్యున|
భ్యస్తయోగసుజనగమ్యు-నాదిదేవునీశ్వరుం|
బ్రస్తుతింతు రామనాథుఁ-బార్వతీమనోహరున్ || ౪౧||

వ. శరభుండిట్లనియె ౪౨||

ఆ. పరమరేణువార్త-పరమార్థమనుచునె|
వ్వాని మోహశక్తి-వశముఁ జెంది|
పలుకుదురు విరుద-భావులప్పరమాత్ము|
రామనాథునమిత-ధాము నెంతు|| ౪౩||

వ. గంధమాదనుండిట్లనియె

భుజంగప్రయాతము.

సమస్తాఘసంఘాత-శాంత్యర్థనుం బా|
సమేతున్ గణాధీశుఁ-జంద్రార్ధమౌళిన్|
రమానాథబాణున్ సు-రత్రాణదక్షున్|
నమత్సేవధిన్ రామ-నాథున్భజింతున్|| ౪౪||

వ- సుగ్రీవుండిట్లనియె ౪౫||

సీ. జన్మజరామృత్యు సలిలప్రపూరంబు,
సంతాపబడబాగ్ని-సంకులంబు|
దారపుత్రక్షేత్ర-ధనవీచినికరంబు,
దుష్టరోగవ్యాళ-దుస్సహంబు|
కామాదిపరిపంథి-గణఘోరమకరంబు,
విషయస్పృహాఫేన-విలసనంబు|
బహుళదారుణవిప-త్పాఠీనవారంబు,
మజ్జదజాండకుం-భవ్రజంబు|

గీ. భవదుదారపదాంభోజ భక్తిపార|
మనఁగఁదగుభవజలరాశి-యందుమునుఁగు|

నీకునంజలిఁ గావింతు - నిష్ఠతోడఁ।
గరుణఁ జూడుము భువనేశ - కలుషనాశ॥ ౬౫॥

వ. సోముండిట్లనియె. ౬౬।

క. శౌలికి గుణశాలికి ఫణి।
మాలికి శశిమౌళికిన్స - మంచితభసితో।
ద్ధూళితునకుఁ బాలితది।
క్పాలకునకు రామనాథ - భవునకు జేజే॥ ౬౭॥

వ. అగ్నియిట్లనియె. ౬౮।

మాలిని. హరిహయముఖదిక్పా - లావళీభర్తృమౌళి।
స్ఫురదురుమణితేజః పుంజనీరాజితాంఘ్రిన్।
తరుణశిశిరభానూ - త్తంసు దిగ్వాసు నీశున్।
నిరతము మదినెంతు - న్నిష్ఠతో రామనాథున్॥ ౬౯॥

వ. వాయువిట్లనియె. ౭౦।

క. హరునకు హరిరూపునకుం।
బరమాత్మకు వ్యాఘ్రచర్మ - పటునకు రామే।
శ్వరునకు నీకుఁ బ్రణామం।
బురుకృపతో నాకభీష్ట - మొసఁగుము రుద్రా॥ ౭౧॥

వ. బృహస్పతియిట్లనియె. ౭౨।

వ. చింతాతీతాత్మునకున్।
హంతా సాక్షికిని బ్రత్య - గద్వయునకు మా।
కాంతునకు వందనంబులు।
భ్రాంతినివృత్తికి నొనర్తు - రామేశునకున్॥ ౭౩॥

కందమిళితమణిగణనికరవృత్తము.

జలరుహభవనుత - చరణాక । మలని।
శ్చలగుణమణిగణ - మదనమదహరా।
వలయితవిషధర - వరగిరి । నిలయా।
నెలకొని కొలిచెద - నినుమదిశభవా॥ ౭౪॥

గీ. కవిజనస్తుతయేణాంక-కలితచూడ।
యీశలక్ష్మీశసఖహరి-దీశవంద్య।
సదయకలిహరహారలబ్ధ-సర్వకామ।
సకలభవప్రణవాత్మక-శరణుశరణు॥ ౫౫॥

వ. ఇంద్రుండిట్లనియె ౫౬॥

గీ. ఏమహాత్మునిశక్తిభ-క్షిప్తధాత్రి।
విశ్వమాతయుమాదేవి-వేదమూర్తి।
యతనిజగదేకనాయకు-నమితతేజు।
శంకరునిరామనాథుని-సంస్మరింతు॥ ౫౭॥

వ. యముండిట్లనియె. ౫౮॥

క. సూనులుగజముఖగుహులె।
వ్వానికివృషభేశ్వరుండు-వాహనమతనిన్।
శ్రీనిధిరామేశ్వరున।
జ్ఞాననివృత్తికిభజింతు-జగదేకగురున్॥ ౫౯॥

వ. వరుణుండిట్లనియె. ౬౦॥

క. పూనిమృకండునిసుతుఁడే।
వ్వానింబూజించివైభ-వముఁగృతాంతా।
ధీనుఁడుగాఁడద్దేవున।
దానందునిఁదలఁతుమృత్యు-హరురామేశున్॥ ౬౧॥

వ. కుబేరుండిట్లనియె ౬౨।

క. లాక్షారుణదేహునకుం।
జక్షుశ్శ్రుతికుండలునకు-సర్వేశునకున్।
రక్షకునకురామేశున।
కక్షురునకుఁబ్రణుతిసేతు-నచలితభక్తిన్॥ ౬౩॥

వ. ఆదిత్యుండిట్లనియె. ౬౪।

గీ. రామనాథమహాదేవ-సోమచూడ।
దక్షయజ్ఞవినాశన-ధర్మరూప।

గనుఁగొన మోక్షహేతువులు - గావటు గాన విరక్తిఁ గోరదగ్।
ఘనకృపనాకొసంగుము జ - గచ్ఛుభదాయక రామనాయకా॥ ౮౪॥

వ. విశ్వామిత్రుండిట్లనియె. ౮౫॥

చ. మఱిఁ జోరవిన్న శాస్త్రిమత - మర్మములుం జదువంగఁ బడ్డబ్రా।
జదువులు నిష్ఫలంబులగు - సత్యము మర్త్యునకెల్లెడన్భ వ।
త్పదజలజాత నిశ్చలిత - భక్తిమహత్వము లేని వానికిన్।
సదమలబోధరూపశివ - శర్వమహేశ్వర రామ వేశ్వరా॥ ౮౬॥

వ. గంధర్వులిట్లనిరి ౮౭॥

శా. ఆనందాత్మక రామనాథ భవదీ - యాంఘ్రిద్వయీవందన।
ధ్యానాసక్తులు గానిమానవులకుం - దధ్యంబుగా నేరికిన్।
దానంబుల్ మఖముల్ తపోనియమముల్ - ధర్మంబులున్నిష్ఠలు।
న్స్నానాతీర్థనిమజ్జనప్రముఖపు - ణ్యంబులున్ - దుర్వ్యర్థముల్॥ ౮౮॥

వ. వసిష్ఠుండిట్లనియె. ౮౯॥

ఉ. పాపములాచరించియును - బాయక మర్త్యుఁడు రామనాథని।
న్నోపికఁ జేరి భక్తిభర - ముల్లసిలం బ్రణమిల్లి సేవిత।
త్పాపసమూహమంబునహ - బాంధవబంధురదీప్తిపుంజని।
ర్వాపితఘోరసంతమస - రాశిగతిన్ లయమొందు గొబ్బునన్॥ ౯౦॥

వ అత్రియిట్లనియె ౯౧॥

క. రామేశ నిన్నుఁ జూచి ప్ర।
ణామముఁ గావించి కొలుచు - నరుఁడు రుబాధా।
ధామము సుమాతృగర్భసు।
హామధ్యము మగుడఁ జొరక - నమృతము జెందున్॥ ౯౨॥

గీ. జనుఁడు నినుఁ జేరి మ్రొక్కు చుఁ - దనగుబంధు।
వర్గములనెవ్వఁడుదలంచు - వారిదురిత।
వినహితులఁ జేయునన కన - న్నరుఁడు ధన్యుఁ।
డగుట చిత్రమె రామేశ - యభ్రకేశ॥ ౯౩॥

లయగ్రాహి.

కేశవచతుర్ముఖసు-రేశనుతపాదభవ-పాశహరవిష్ణుపద-కేశరవినక్షు।
త్రేశశిఖిలోచనగి-రీశకుసుమాయుధవి-నాశమునిమానసని-వేశజననాది।
క్లేశభయనాశనహ-తాశనజటీధరజి-తాశవలయాకృతబిలేశయవతీరా
మేశశరదిందుఘన-కాశనిభదేహపల-లాశమదభంజనని-రీశనినుగొల్తున్

వ. శుక్రుండిట్లనియె. ౨౬॥

ఆ. సుకృతియోగిలభ్య-నకుమహామాత్రార్థ।
రూపునకుసదాగ్ర్య-పాపరునకు।
ద్వైతహీనునకుగు-ణాతీతునకురామ।
నాథదేవునకునో-నర్తనతులు॥ ౨౭॥

వ. అశ్వినేయులిట్లనిరి. ౨౮॥

ఆ. పరమయోగిహృదయ-పదములనాత్మభా।
వమునవెలుఁగుచున్న-వానిశివుని।
విభునవన్యభాస-వేద్యునీశ్వరరామ।
నాథుఁగొల్చెదముప్రణామకలన॥ ౨౯॥

వ. అగస్త్యుండిట్లనియె ౩౦॥

గీ. ఆదిదేవమహాదేవ-యనఘవిశ్వ।
నాథయవ్యయశివరామ-నాథదేవ।
యంబికానాథవృషభాంక-హరక్షమింపు।
మస్మదపరాధసాహస్ర-మమరవంద్య॥ ౩౧॥

క. దారాపత్యక్షేత్రా।
గారద్రవిణములయెడన-ఖండితకరుణా।
ధారయహంకారముమమ।
కారములేకుండసాకుఁ-గరుణింపఁగదే॥ ౩౨॥

వ. సుతీక్ష్ణుండిట్లనియె. ౩౩॥

చ. ధనములురత్నసంతతులు-ధాన్యములున్సుతమిత్రవర్గముల్।
వనితలుగోగణంబులును-వస్త్రచయంబును క్షేత్రగేహముల్।

నన్నుఁ జేర్చుము సచ్చిదా-నందమయని।
రాజితనిజాంఘ్రికమలంబు-రామనాథ॥ ౧౦౨॥

వ. గంధర్వులిట్లనిరి. ౧౦౩॥

గీ. దుఃఖకల్లోలమాలికా-దుస్తరోగ్ర।
పారరహితభవాంబుధి-బడినమాకుఁ।
దావకపదాంబురుహభక్తి-తరణిదక్క।
నన్యగతిలేదు రామేశ-హరనిరీశ॥ ౧౦౪॥

వ. కిన్నరులిట్లనిరి. ౧౦౫॥

క. ఆమయశార్దూలభయో।
ద్దామభవాటవిని వెతలఁ-దగిలినమాకున్।
రామేశ్వరలింగ మునిఁ।
స్తోమార్చిత మంచిత్రోవఁ-జూపుము కరుణన్॥ ౧౦౬॥

వ. యక్షులిట్లనిరి. ౧౦౭॥

గీ. రామనాథేశ యింద్రియా-రాతులధిక।
దర్పమున నేచుచున్నారు-తాళలేము।
వారి నణఁగించి జయమొంద-వలయుఁగాన।
గరుణ దీపింప బాసట-గమ్ము నీవు॥ ౧౦౮॥

వ. నాగేంద్రులిట్లనిరి. ౧౦౯॥

గీ. నీమహత్త్వ మచింత్యంబు-నీలకంఠ।
యల్పమతులము మేము మ-హానుభావ।
యెట్లు నుతిసేయఁగలము ని-న్నిందుచూడ।
బ్రణుతిఁ గావించెదము నీకు-రామనాథ॥ ౧౧౦॥

వ. కింపురుషులిట్లనిరి. ౧౧౧॥

క. కట్టువడి వివిధయోనులఁ।
బుట్టుచు గిట్టుచును వెతలఁ-బొందితిమి మహా।

వ. గౌతముండిట్లనియె. ౯౪॥

మాలిని. ఇదిపరమరహస్యం-బెప్పుడుం దాపకాంచ।
త్పదకమలసపర్యా-తత్పరుండైనవానిం।
జెదరనిదృఢభక్తిం-జేరి సేవించువారుం।
బొదలుదురుకృతార్థ-భూతులై రామనాథా॥ ౯౫॥

గీ. ఎఱుఁగఁదగునిన్ను నిర్మల-హృదయులైన।
వివిధ వేదాంత వాక్యార్థ-విదులచేత।
శ్రాంతి దేరంగ సర్వశా-స్త్రములు విడిచి।
కొల్వవలెనిన్ను రామేశ-కుధరచాప॥ ౯౬॥

వ. వ్యాసుండిట్లనియె. ౯౭॥

రథోద్ధతావృత్తము.
దీనపాలభవ-దీయసత్పద।
ధ్యానసంహృతస-మస్తపాపులై।
మానవుండజును-మాయితున్నవ్వయం।
భానుఁజెందుముని-భావితున్నినున్॥ ౯౮॥

చ. వ్రతములునోచనేలయుప-వాసములుండఁగనేల శాస్త్రప।
ద్ధతులెఱుఁగంగనేలనిర-తంబునుగంగమునుంగనేల స।
త్క్రతువులు సేయనేలఫణి-రాజవిభూషణ రామనాథ శా।
శ్వతునకుబోధకారణభ-వత్పదసేవకులైనవారికిన్॥ ౯౯॥

గీ. రమ్యభోగాపవర్గప్రదంబు।
ఘోరవాదికనరకని-వారకంబు।
తారకంబిట్టినీనామ-ద్వంద్వభజన।
మేలుపడనాదురసికుఁడె-హేమభూష॥ ౧౦౦॥

వ. అంగదుండిట్లనియె. ౧౦౧॥

గీ. విశ్వనాయకమత్ప్రాణ-విలయవేళ।
గాలితోఁగూడనీవుశీఘ్రముగవచ్చి।

వ. సాధ్యులిట్లనిరి.

గీ. స్వాతిరిక్తవిహీను నా-ద్యంతరహితు।
విశ్వసత్తాప్రదాయకు-విగతమోహు।
సేవకాజ్ఞానభేదను-దేవు నభవు।
స్వామి నర్చించెదము భక్తి-రామనాథు॥ ౧౨౧॥

విద్యున్మాలావృత్తము.

శ్రీరామేశా-చిన్మాత్రాత్మా।
ధీరోపాశ్యా-ధీమధ్యస్థా।
గౌరీనాథా-కంఠేకాలా।
శ్రీరమ్యాంగా-జేజేనీకున్॥ ౧౨౨॥

వ. వానరులిట్లనిరి. ౧౨౩॥

సీ. సచ్చిదానందు ని-శ్చలు నద్వితీయుని,
సంగునిర్బ్రహ్మాత్ము-సంగశూన్యు।
నవికారు నాదిమ-ధ్యాంతవర్జితుఁ బరి,
శుద్ధు సనాతను-బుద్ధు నంత।
తిక్షాదిజగదేక-సాక్షి ననంతుఁ బ,
రామృతరూపు స్వ-యంప్రకాశు।
నప్రమేయు నచింత్యు-ననఘు నావిర్భావ,
సంకోచరహితు వి-జ్ఞానకరుని॥

గీ. నిత్యు నిర్లేపు నిష్కళు-నిరుపమాను।
విగతకర్ము భూమానందు-విభుమహాత్ము।
దేవు రామేశు నెపుడుఁ జిం-తించెదము స।
మస్తపాపక్షతికిమాన-సాబ్జసీమ॥ ౧౨౪॥

స్రగ్ధర.

శ్రీరామేశున్ రమేశా-ర్చితచరణుఁ గృపా-సింధు బశ్వల్లలాటున్।
గౌరీవక్షోజలిప్తా-గరుసురభితవ-క్షస్స్థలున్ వ్యోమకేశున్।

పుట్టువుచావునుమాన్పము।
మట్టుగ రామేశలింగ-మధిష్ఠానంగా॥ ౧౧౨॥

చతుర్విధకందము.

శ్రీరామనాథ సరసవి।
హారాకరుణాసముద్ర-యాశ్రితవరదా।
గౌరీశ సౌమ్యవదనపు।
రారీహరశరణుశరణు-హరిసుతచరణా॥ ౧౧౩॥

వ. విద్యాధరులిట్లనిరి ౧౧౪॥

క. శతధృతిసారథికిశివా।
పతికినసంగునకువృషభ-పతికేతునకున్।
శితికంధరునకునీకును।
నతులొనరించెదము రామ-నాథమహేశా॥ ౧౧౫॥

వ. వసువులిట్లనిరి. ౧౧౬॥

క. గణబృందపూజితాంఘ్రికి।
గణనాథునకమరనిమ్న-గాధరునకుని।
ర్గుణునకు రామేశ్వరునకుఁ।
బ్రణామమిదెనీకుమమ్ముఁ-బాలింపుశివా॥ ౧౧౭॥

వ. విశ్వదేవతలిట్లనిరి. ౧౧౮॥

గీ. జ్ఞప్తిమాత్రైకనిష్ఠలౌ-సంయములకుఁ।
బునరుదయశూన్యమగునట్టి-భూయమిచ్చు।
వానికినిహంబునకునీకు-వందనంబు।
ప్రేమమునమమ్మురక్షింపు-రామనాథ॥ ౧౧౯॥

గీ. తత్త్వములకెల్లనుత్తమ-తత్త్వమగుచు।
వస్తుతత్త్వస్వరూపుఁడౌ-వానిసాధ।
నాంతరాపేక్షలేకస్వ-యంప్రకాశుఁ।
డైనరామేశుఁగొల్చెద-ననుదినంబు॥ ౧౨౦॥

వలన శబ్దస్పర్శగుణకంబగు వాయువు జనించె, వాయువువలన శబ్దస్పర్శరూప గుణకంబగు నగ్ని వొడమె, నగ్నివలన శబ్దస్పర్శ రూపరసగుణకంబగు జలంబుదయించె, జలంబువలన శబ్దస్పర్శ రూపరసగంధగుణకంబగు పృథివీభూతంబు జనించె నిట్టి పంచ సూక్ష్మభూతంబుల సత్త్వగుణసమష్టిభాగంబున మనోబుద్ధిచిత్తాహం కారాత్మకంబగు నంతఃకరణంబు సృజింపంబడియె. సత్త్వగుణవ్య ష్టిభాగంబున శ్రోత్రత్వక్చక్షుర్జిహ్వాఘ్రాణంబులన శబ్దస్పర్శ రూపరసగంధగ్రాహకంబులగు పంచజ్ఞానేంద్రియంబులుద్భవించె. రజోగుణసమష్టిభాగంబునం బ్రాణాపానవ్యానోదానసమానంబు లనఁ బంచప్రాణంబులు జనించె రజోగుణ వ్యష్టిభాగంబున వాక్పాణిపాదపాయూపస్థంబులన వచనాదాన గమన విసర్గానంద విషయకంబులగు పంచ కర్మేంద్రియంబులు సంభ వించె నిట్టి జ్ఞాన కర్మేంద్రియ దశకంబును, ప్రాణ పంచకం బును, మనోబుద్ధి ద్వయంబును, సప్తదశకం బగు లింగశరీ రం బయ్యె. సూక్ష్మ భూతంబు లైదునుం బంచీకృతంబులై స్థూలంబులనం బరగ నీస్థూల భూతపంచకంబువలనం జతుర్దశ లో కసహితంబును, సమస్తద్వీపసమన్వితంబును, మేరుమందరహిమవ దాది పర్వత సంయుక్తంబును, దేవ దానవ నర పశు పక్షి మృ గాది జంతుసమేతంబును, బహువిధ స్థావర సంకులంబును, విచి త్రంబునునగు బ్రహ్మాండంబుసంభవించె. రజోగుణంబున బ్రహ్మవై సృజియింతువు సత్త్వగుణంబున విష్ణుండవై పాలింతువు త మోగుణంబున రుద్రుండవై హరింతువు. నీవ జాగ్రత్స్వప్నసుషు ప్త్యవస్థాత్రయంబును, స్థూలసూక్ష్మ కారణ దేహాభిమానంబువహిం చి విశ్వతైజసప్రాజ్ఞ నామంబులు ధరించి క్రీడింతువు. పారా వారంబునం దరంగంబుల చందంబున, గగనంబున మేఘంబులతె రంగునఁ బతంగబింబంబునం బ్రభలకరణి ననేక నామరూపచరా

రారాజజహ్నుకన్యా-ప్రవిమలకుసుమ-ప్రసన్నశోహారిమాళికన్।
క్షీరస్వచ్ఛాంగు నర్చిం-చెద ముహృదయరా-జీవమధ్యోపవిష్టున్॥

కందగర్భితగీతము.

ధరణిరథశైలకార్ముక।-పరమపురుష।
నాగభూష-పర్వతశర-జా। సురవద।
సదయహృదయమృగ। ధరని-శ్చలగుణగణ।
శశ-ధరసుకిరీటా॥ వృష-స్వామితురగ॥ ౧౨౬॥

మ. మునిహృత్పద్మవిహారహారశరదం-భోదస్ఫురత్కాయకా।
యనదైతేయవిషాలషాలశిఖినే-త్రాస్త్రేక్షుకోదండదం।
డనభీవర్జితభృత్యభృత్యధికరూ-ఢస్వాంతరాజీవజీ।
వనదాంచద్గిళభాసభాసమదయ-వ్యాప్తాఖిలాశాంతకా॥ ౧౨౭।

సీ. రామేశమేశని-రంతరపూజిత,
జితపురాసురసురా-శ్రితసుచరణ।
రణభయంకరకర-ప్రవిలసత్సారంగ,
రంగద్గవేంద్రతు-రంగరాజ।
రాజశేఖరఖలా-రాతిదోషవిదార,
దారసంత్యక్తశ-రీరభాగ।
భాగమనీరుద్ధ-బహుసూర్యసూర్యజ,
దినకరకరటీకృ-త్తికృతవసన।

గీ. సనకముఖమునిరంజన-జననరహిత।
హితసదాచారచారణ-స్తుతవిహార,
హారదహిపాలపాలనా-యత్తచిత్త।
చిత్తభవభూతివిలసిత-సితనిజాంగ॥ ౧౨౮॥

వ. దేవా! నీవు నిత్యముక్తుండవు నవిప్రియుండవు నద్వితీయుండ
వయ్యును నిజమాయాసమావేశంబున నవ్యాకృతాత్ముండవయితివి
యిట్టి నీవలన శబ్దగుణకంబగు నాకాశంబు పుట్టె, నాకాశంబు

క్షరాక్షరపురుషులకన్న నుత్తమపురుషుండవు అమాయుండవు మాయివి. సగుణుండవగుణుండవు జీవుండవీశ్వరుండవు కారణాత్మకుండవు. కార్యరూపుండవు సులభుండవు. అసులభుండవు. దూరస్థుండవు. నికటవర్తివి ధ్యేయుండవు ధ్యాతవు. స్తుత్యుండవు. స్తోతవు. అవాఙ్మానసగోచరుండవు. వేదాంతప్రతిపాదితంబును, ప్రకృతిలీనంబును నగు పరంబుకన్నఁ బరుండవు. మహేశ్వరుండవు. నీయాజ్ఞవలన నాదిత్యుండుదయించు. పవనుండు సంచరించు. మునీంద్రాగ్నులు ప్రవర్తింతురు. మృత్యువు పరుగులిడు. నీయాజ్ఞ దిక్కృత్యంబునుం జలింపదు. నీవు సర్వనియామకుండవు నీమాయాప్రభావంబచింత్యంబనిర్వాచ్యంబు. దురత్యయంబు, నీయందుఁబ్రపన్నులగువారు నీమాయం గడతురు. సర్వక్రతుభోక్తవు, సర్వకర్మఫలప్రదాతవునగు నిన్ను యథార్థంబుగా నెఱుంగ రంజాలక యన్యదేవోపాస్తిగావించునకృతాత్ములగు వారలపరిమితస్వర్గాదిభోగంబులనుభవించి పునర్జననఖేదంబునొందుదురిది యెఱింగి భవద్భక్తులు ఫలాకాంక్షులుగాక కర్తృత్వాభిమానంబువిడిచి యజ్ఞదానతపఃకర్మంబులాచరించి భవదారాధనంబు చేసి ముక్తిఁజెందుదురు. మహాత్ములు కొందఱు పూర్వజన్మకృతసుకృతపరిపాకంబువలన నిర్మలాంతఃకరణులై యాచార్యుఁ సేవించి శ్రద్ధాళులై యింద్రియమ్ములనిరోధించి తాత్పర్యంబునం బొదలుచు, మహావైరాగ్యంబుశోభిల్ల వివిక్తస్థలంబున సుఖాసీనులై సమకాయశిరోగ్రీవులై నాసాగ్రంబువిలోకింపుచు విరజంబువిశుద్ధంబునగు, హృత్పుండరీకంబున నచింత్యావ్యక్తవిశదామృతాదిమధ్యాంతరహిత విశోకప్రశాంతశివస్వరూపుండవైననిన్ను దీర్ఘకాలనైరంతర్యంబులం జింతించి మహానంద పారవశ్యమగ్నతం జెంది కృతార్థులగుదురు. ధ్యానంబునం గొందఱు, జ్ఞానంబునం గొందఱు కర్మయోగంబునం గొందఱు, సంకీర్తనస్మరణవంద

చర భూతంబులు నీయందుజన్మించి వెండియు నీయందె యేకీభావంబుఁ జెందు. అణువుకంటె నణుతరుండవు మహాత్ముకన్న మహాత్తరుండవు. దూరంబునను మనసాదుండవు సర్వంబు గ్రహించునపాణివి. శబ్దంబు వినుకర్ణుండవు. రూపంబు జూచుచక్షుండవు. సర్వతఃపాణిపాదుండవు సర్వతోక్షిశిరోముఖుండవు సర్వతశ్రుతిమంతుండవు సర్వంబు నావరించియున్నవాఁడవు నిత్యుండవు. సత్యుండవు నిష్కళుండవు నిరంజనుండవు నిర్లిప్తుండవు. నిర్వికారుండవు నిర్వాణరూపివి. నిస్తరంగబోధసముద్రుండవు. సచ్చిదానందఘనుండవు అమలుండవు అజుండవు అనఘుండవు. సర్వభూతాశయస్థితుండవు. గతివి భర్తవు ప్రభుండవు సాక్షివి నివాసంబవు. కర్తవు ఘనుండవు ఉన్నతుండవు. శరణంబవు సుహృత్తవు నిష్కళంకుండవు దయాపరుండవు. భూతభావనుండవు సర్వవ్యాపివి సర్వాధ్యుండవు సర్వభూతాంతరాత్మవు. కేవలుండవు నిర్గుణుండవు. షడ్గుణైశ్వర్యసంపన్నుండవు. సనాతనుండవు. యోగిధ్యేయుండవు ద్వితీయవస్తుశూన్యుండవు. ప్రత్యగాత్మవు, శ్రోతవ్యుండవు, ద్రష్టవ్యుండవు, మంతవ్యుండవు, నిధిధ్యాసితవ్యుండవు, ప్రణవగమ్యుండవు, నీతత్వంబు బ్రహ్మాదులెఱుంగరు. సూర్యచంద్రాగ్నిప్రకాశకంబు నీతేజంబు. సమస్తప్రపంచంబు నీస్థూలశరీరంబు. నీనిశ్వాసంబులు వేదంబులు నీవు భూమియం దావేశించి భూతంబులం దాల్తువు. వైశ్వానరుండవై ప్రాణుల దేహంబాశ్రయించి ప్రాణాపానవాయుసమేతుండవై చతుర్విధాన్నపచనంబు సేతువు. రసాత్మకుండవై సోమరూపంబున నోషధులం బోషింతువు. సూర్యుండవై జగంబులు వెలింగింతువు ప్రజోత్పాదనారంబు వర్షింతువు. స్మృతిజ్ఞానాపోహనంబులు నీవలనం బొడము. నీవు సకలోపనిషద్వేద్యుండవు వేదాంతకర్తవు. వేదవేత్తవు నీ

నిఖిలోపాధినిషేధం బొనరించి సర్వాధిష్ఠానంబవగు నిన్ను తత్త్వమస్యాది మహావాక్యార్థవేత్తలు సోహంభావనా పరులయి యెఱుంగుదురు. గురువేదాంతవిశ్వాసంబులు లేనివానికి నీతత్త్వంబు తెలియనలవిగాదు. సర్వప్రకాశకుండగు సూర్యుని విగతచక్షుండు దర్శింప నేరనివిధంబున నవిద్యామోహితుండు సర్వవ్యాపకుండవయిన నిన్నెఱుంగ నేరక పుట్టుచుం జచ్చుచునుండు. క్షణమాత్రంబయిన నీవు తాననితలంచు సుకృతి కృతకృత్యుండగు- కృష్ణపింగళుండవు విరూపాక్షుండవు ఊర్ధ్వరేతస్కుండవు- నీలకంఠుండవు- ఉమాసహాయుండవు- పరమేశ్వరుండవునయి లోకసంరక్షణంబుకొఱకు విశుద్ధోర్జితదివ్యమంగళవిగ్రహంబు ధరించి కైలాసశిఖరంబున విహరింతువు నీవ వటవిటపి మూలభాగంబున వీరాసనస్థుండవయి యువనేపథ్యుండవయి పరమగురుండవయి వృద్ధులగుశిష్యులకు నిస్సంశయంబుగా బ్రహ్మతత్త్వంబు మౌనముద్రనుపదేశింతువు. హరిహిరణ్యగర్భాది దేవతలచేతంబూజలుగొనుచు వారియభీష్టంబులు కృపసేతువు- భక్తులకుభక్తుండవయి వినోదింతువు- దిగంబరుండవయ్యు సకలైశ్వర్యశాలివి, ఉగ్రుండవయ్యుఁ బ్రశాంతుండవు, అర్ధనారీశ్వరుండవయ్యు నిస్సంగుండవు, విషధరుండవయ్యు నమృతప్రదుండవు, అద్వితీయుండవయ్యు ననేకమూర్తివి, అత్యద్భుతప్రభావుండవు, నీతత్త్వంబు నీవెయెఱుంగుదువు- నీగుణకథనంబు సేయ మే మెంతవారము- జడమతులము, అజ్ఞులము, విషయాసక్తులము, చపలస్వభావులము. దుస్తరంబగు సంసారసాగరంబున మునుంగుచుం దేలుచుం దరిగానక బహుక్లేశంబు లనుభవింపుచున్నారము- మమ్మురక్షింపుము- ప్రసన్నుండవగుము- మాదుఃఖంబు నివారింపుము- మమ్ముం జేపట్టుము- నీ దాసులంగాభావించి కటాక్షింపుము- మా మొఱలాలకింపుము మావిన్నపంబుఁ జిత్తగింపుము. మా కోర్కులు ఫలింపంజేయుము- మాయపరా

నపూజన దాస్యంబులం గొందఱు, నిన్నారాధించి నిత్యా
భియుక్తులై సిద్ధిపడయుదురు. సమలోష్టాశ్మకాంచనులు, శత్రుమి
త్రసములు. నిందాస్తుతితుల్యులు, సంగవివర్జితులు, నిశ్చలచిత్తులు
హర్షామర్షభయోద్వేగముక్తులు, యదృచ్ఛాలాభసంతుష్టులు, ని
ర్మత్సరులునునగు భక్తులు నీకుం బ్రియతములై వెలుంగుదురు. ఫల
జలపుష్పపత్త్రిమాత్రసమర్పణంబునం దృప్తుండవై దాసులం గృ
తార్థులం గావించు పరమకృపాసాదరుండవు నీవ యింద్రుం
డవు, చంద్రుండవు, బ్రహ్మవు, హరివి, శివుండవు, కాలుండ
వగ్నివి, విరాట్టువు, స్వరాట్టువు, అక్షరుండవు, మరుదశ్వవసు
రుద్రాదిత్యప్రజాపతిధనదవరుణాదిమూర్తివి, నీవభూతభవ్యత్ప్ర
భుండవు, నీవపరమగతివి, నీవు సర్వంబు నెఱుంగుదువు. నిన్ను
వ్వరెఱుంగరు. జపాకుసుమాదిసంయోగంబున శుద్ధస్ఫటికంబు
నానాత్వంబు భజించుతెఱంగున బ్రకృతిసాంగత్యంబునం జేసి
బహుప్రకారంబులం గానంబడుదువుగాని నీవొక్కరుండవు నీ
యంద సర్వంబు జనించె. నీయంద నిలిచె నీయందలీనంబగు నీవ
సర్వబ్రహ్మంబవు- గగనగతుండగు తపనుండు పెక్కు- జలఘటం
బులం బెక్కుమూర్తులు వహించి చూడంబడు వడువున నీవొక్క-
రుండవయ్యు నభోవాతాగ్నిసలిలపృథ్వీదేవనరతిర్యగాది నానో
పాధుల ననేకప్రకారంబులం గనుంగొనంబడుదువు. నీవ సర్వ
క్షేత్రంబుల క్షేత్రజ్ఞసంజ్ఞవహించి వసింతువు నీవ షడ్వింశతముం
డవై ప్రకృతివిలక్షణుండవై ప్రకాశింతువు. ప్రాణాయామ
పరాయణులగు యోగులకు లభ్యుండవై నాద బిందు కళా
తీతుండ వయి రాజిల్లుదువు- రజ్జువు నందు సర్పంబును,
శుక్తి యందు రజతంబును, మరుమరీచిక యందు జలంబును,
మిథ్యాభూతంబై తోఁచు పగిది నీయందు విశ్వంబు భ్రాంతి
కల్పితంబయి తోఁచుటసత్యంబు గాదు. నేతి నేతీతి వాక్యంబుల

శ్రీరస్తు.

రామేశ్వరమాహాత్మ్యము

పంచమాశ్వాసము.

శ్రీ మద్భారద్వాజమ

హామునికులతిలక భీమయాగ్రతనూజా

క్షేమప్రద మల్లేశ్వర

స్వామిగురుజానపల్లి-సదనవిహారా ౧॥

వ. అవధరింపుము శౌనకాదిమహర్షులకు సూతుండిట్లనియె. ౨॥

క. శ్రీవిశ్రుత రామేశ్వర

దేవునివిఖ్యాతకథను-ద్విజులారా

నేవివరింతువినుండని,

భావంబునగురునిదలంచి-పలుకదొడంగెన్ ౩॥

క సిరివిరిబోడికినెళవై

సురకతకురువిందవజ్ర-మయభవనంబై

నిరుపమవిభవంబైమఱి

పురమొప్పుంబాండ్యదేశ భూషణముపమన్ ౪॥

క వరబలిహస్తిజనాయక

సుశిక్షితంబగు బగుసన సుప్రజవిద్యా

ధంబు సహింపుము- నీకు నమస్కారంబు- నీకు నంజలి, నీకుశరణార్థి, నీకు వరివస్య, నీకుఁ బ్రపత్తి, నీకు సమారాధనంబు, నీకు నీరాజనంబు. ౧౨౯॥

వ. అని సూతుండు చెప్పినవిని శౌనకాదిమహర్షులు తదనంతర కథావిధం బెట్టిదనియడిగిన- ౧౩౦॥

క. పశ్యల్లీలాటదురితా!
వశ్యాయసహస్రకిరణ-వక్షాకారా!
భవిశ్యామలకంధరద్యా!
ద్రష్టృపరిజ్ఞానవేద్య-దివ్యాకారా॥ ౧౩౧॥

భుజంగప్రయాతము.

ఫణిస్వామిమంజీర-భాస్వత్పదాబ్జా!
రణక్షోణినిర్ధూత-రాత్రించరౌఘా!
గణేశాదిశైవాగ్ర-గణ్యాభివంద్యా!
గుణీభూతచక్రార్ణ-గోత్రేంద్రచాపా॥ ౧౩౨॥

గద్య:— ఇది శ్రీ మదుమామహేశ్వర కరుణాకటాక్ష వీక్షాపాత్ర
యైనగ లచ్చయామాత్యపౌత్రి తిమ్మనామాత్యపుత్త్రి
వివిధ విద్వజ్జనవిధేయు లక్ష్మణకవినామధేయ ప్రణీ
తంబయిన రామేశ్వరమాహాత్మ్యంబను
మహాప్రబంధమునందుఁ
చతుర్థాశ్వాసము.

శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ.

గీ. దిటముగా నిందుసుడిగట్టు-తియ్యవీటి।
కదళినివ్వలనవ్వలఁ-గానొనర్చి।
నల్లవతన నేర్పు నెగడంగ-నిలిపెనవఁగ।
వీటఁగోటయుఁ బరిఘయు-వినుతిఁగాంచు॥ ౮॥

సీ. ఆగులుదిగులొందు తనపుత్త్రి-డైనరాజు।
తమివిమిన్నందిచనన వృ-దాకునను చు।
నెట్టుకొని వారి వెసకోట-జుట్టుకొనిరొ।
ననుచు జనులాడుకొన ఖేయ-మమరుఁబురిని॥ ౯॥

గీ. పురము నెంతయు నొకశిరం-బున వహించె।
జిత్రమనిచిల్వ శేసిద-ర్శించు కాంచ।
నడఁగి పాతాళమున కేగ-నరఁగఁబురిని।
బహుళగంభీర నీరమై-పరిఘుదనరు॥ ౧౦॥

మ. జలఖేలత్ఫణికన్యకా కుచతటీ-సంఘుట్టనోద్ధూత-చం।
చలకల్లోలవిధూత హాటకసరో-జశ్రేణి నిర్యద్రజః।
కలితంబై విహరన్మరాళకులరం-గత్తూర్యజితోపేతమై।
యలరుం డత్పురియందు ఖేయవలయం-బంభోధిగంభీరమై॥ ౧౧॥

గీ. అతులకలధౌతరత్న ని-ర్మితములగు ము।
మిన్నొరయుచున్న యవ్వీటి-మేడగములు।
పద్మినీ బాంధవుని గ్రిందు-పరచనున్న।
పూనిమితుఱిండనితలంచి-మానెఁగాక। ౧౨॥

చ. అనిశముదత్పురంబునను-హాటకనిర్మితహర్మ్యసీమలం।
దనుపమభామసంగరభ-రాలసనీలసరోజలోచనా।
జనములసేదదీర్చునుర-శైవలినీకనకారవిందబృం।
దనవపరాగగంధసము-దంచితమందమరుత్కిశోరముల్॥ ౧౩॥

ఉ. కూరిమిఁగిన్నరుల్సభలఁ-గూడి విమజ్ఝరతీరకుంజముల్।
చేరియనూనగానములు-సేయఁగ వీణలుమేళవించిత।

ధరవిబుధసురమణీభా।
సురమైమణిపురము దనరు - సురపురముగఁ జెలఁగి॥ ౨౧॥

సీ. నవిధవజ్రశిలావి-నిర్మితాభ్రంకషం,
ప్రాకారవలయవి-భ్రాజితంబు,
పలుప్రపఘ్నూరసం-శోభితాతలలోక,
గంభీరతరపరి-ఘాపయోధి।
అనిమిషయువతిదివ్య-విమానమార్గావ,
రోధకృద్విఘనకాంత-సౌధరాజి।
ఘనగోపురాగ్రసంఘటితహాటకకుంభ,
కలితహీరత్తోర-కాగణంబు।

గీ. పద్మరాగోపలాబద్ధభవనవేది।
బహుళసౌభాగ్యశోభిత-పణ్యవీధి।
రతిమనోభవనిభసతి-పతియుతంబు।
మహికినూపురమనఁబొల్చు మణిపురంబు॥ ౨౨॥

సీ. రంభోర్వశీముఖ్య-రమణీవిలాసంబు,
లంగనారత్నంబు-లందుఁ గూర్చి।
ఘనశైలజయంతవి-ఖ్యాతసౌభాగ్యంబు,
ప్రాసాదపఙ్క్తుల-పదిలపరచి।
కమనీయసురదీర్ఘి-కాగభీరత్వంబు,
పరిఘాపయోరాశి-దిరముచేసి।
దివిపద్ద్రుమాణిక్య-ధేనుదానవినోద,
శైలిరాజులయందు-సంగ్రహించి।

గీ. పద్మభవుఁడమరావతీ-పట్టణంబు।
సారముహరించియమ్మహీ-దారపురము।
కాశలంబొప్పనిర్మించెఁ-గాకయున్న।
కలదెతాదృక్ప్రసిద్ధశృం-గారలక్ష్మి॥ ౨౩॥

మ. అలవీటన్నెలకొన్న వైశ్యులయలా-భాపేక్షద్వీపాంతరం।
బులకుం బోయి సువస్తురత్ననికరం-బుల్ నావలం దెచ్చుచోఁ।
జెలువొప్పన్ వలిదీవికే గిరిగొనిల-క్ష్మిం దెచ్చుటం జేసి వా।
రలయుండ్లం గమలావధూటి తిరమై-రాజిల్లు నెల్లప్పుడున్॥ ౨౦॥
ఉ. శ్రీయువతీ ప్రియాంఘ్రిసర-సీజభవున్ జవరక్షణక్షమా।
పాయవిచక్షణుల్ భువన-పావన దేవనదీ సహోదరుల్।
న్యాయపథప్రవర్తనుల-నారతభూసురపాదభక్తిశో।
భాయుతులుగ్రసత్త్వబల-భద్రులు శూద్రులు పొల్తురప్పురిన్॥ ౨౧॥
క. నుడివడ బెడిదపు పిడుగుల।
నడరుచుఁ బెడచేతనడఁతు-రలమృధుఁ బుడమిం।
బడవైచి నకవ్వడి వడి।
కడజడనని గుదురందుఁ-గలవీరభటుల్॥ ౨౨॥
మ. కరమొప్పం బురి పద్మలోచనలు శం-ఖగ్రీవికల్ కుందబృం।
దరదల్ నీలకచావళుల్ మకరప-త్త్రభ్రాజిగండస్థలుల్।
వరమాలూరకుచల్ ముకుందపదభా-స్వన్మధ్యమల్ దివ్యభా।
స్వరశృంగారనిధుల్ దనర్తురచట-న్వారాంగనారత్నముల్॥ ౨౩॥
చ. మరునిమదంపుటేనుఁగులు-మారుని పెంపుడి లేడ్లు శంబరా।
సురరిపుకేళికీరములు-సూనకదంబుఁదుబోది సేయుబం।
గరుసనుబువ్వుదీవలుఁ జ-గన్నుతయానకటాక్షమాధురీ।
పరిచితభాషణాంగరుచి-భాసినులప్పురిలో విలాసినుల్॥ ౨౪॥
చ. అరయఁగ వారదభ్రమక-రాలకలైశుకమోహనోక్తిబం।
ధురతదనర్చి పర్వతము-నోహరతుంగకుచావనమ్రలై।
పరగిన వేశ్యలందు సిరి-బర్వియతిస్పృహణీయమూర్తులై।
కరము వసుంధరన్వినుతిఁ-గాంచుటచిత్రమె యెంచి చూచినన్॥
సీ. వనితనీదండకై-వలసివచ్చినవాఁడ,
విలువెంత చెప్పిన-వేగనిత్తు।

ప్రాకారసువర్ణసౌధచర-భామలముచ్చటలాలకించివి।
స్ఫారనినాదముల్ మగుడ-వైణురువీణలమీదసిగ్గునన్॥ ౧౪॥

గీ. సౌధవీథులవదుజాడఁ-జను మెఱఁజంద్రుఁడు।
దప్పురస్త్రీలనగుమోము-లరసిచూచి।
జాలములవెంటకరములు-సాచిసాచి।
బిసరుహాక్షులలావణ్య-భిక్ష వేఁడు। ౧౫॥

క. పురమరకతవరణశిఖా।
త్కరరుచిత్రాణమును మొహేయఁ-గమకించు శా।
కరహాణిసౌధచ్ఛవిపు।
ష్కరమనిదవిహారులుగోరిలఁ-జనునిజహనుమంబ॥ ౧౬॥

క. చాలంబాడవఘనప్వరి।
సాలము వీక్షించిదాటఁ-జాలమటంచున్।
జాలుకొనిచుక్కలిదియును।
కూలంబనియేసుఁగోట-సుమ్ముదారిన్॥ ౧౭॥

గీ. కావ్యపరిచితిలేనివా-క్ప్రతికహీన।
శాస్త్రినైపుణ్యమేరీతి-సంభవించు।
నను మజీవునిరసించు-రచటిమాసు।
రేశ్వరులచింత్యవిద్యాస-మృద్ధివలన॥ ౧౮॥

ఉ. అర్కనిభప్రతాపులుర-రాసవవేషవిచక్షణుల్మని।
తర్కరకశులింద్రవజ్రదృఢ-కాయులజేయపరాక్రముల్ఖభో।
దర్కలుసాహసాంకులుమ-దాంధవిరోధిశిరోధిశాణసం।
పర్కధగద్దగచ్ఛితకృ-పాణులుతత్పురిరాజనందనుల్॥ ౧౯॥

క. భాసురజితశరభసమా।
ఖ్యాసము పేతులము గాన-నలకేసరిమా।
కేసరివిక్రమమునవని।
రాసుతులువసర్తురప్పు-రశ్రేష్ఠమునన్॥ ౨౦॥

చ. అలపుర రాజబృందముల-కప్పవమానుఁ డమిత్రవృత్తులై
బలసిన వారివాహములఁ-బాయఁగఁ దోలఁగ నేర్చి తా నతఁడు
హ్వాలజవవిద్య నేర్చెరొ! సుస్తనిసంతతమభ్యసింపుమన్
బలిమిఁ జరించ నాతనికి-భవ్యసదాగతిసంజ్ఞ వర్తిలున్ ॥ ౩౧॥

మ. హరిణోత్కృష్టగతిప్రభ న్వెలసి రా-జాంచజ్జయశ్రీపద
స్ఫురదావర్తియసులక్షణంబులు బుధ-స్తోమంబు లగ్గించి చూ
పరహిన్ సింధుప్రవందు దేవమణితో-షంబుట్టియుచ్చైశ్శ్రవ
స్తురగశ్రేష్ఠముకన్నఁ బెద్దలవలెన్-శోభిల్లుఁ బౌరాశ్వముల్ ॥ ౩౨॥

ఉ. ఏ దెసఁ జూచినన్ గజము-లే దెసఁ జూచిన వాజిమండలం
బే దెసఁ జూచినన్ రథము-లే దెసఁ జూచిన సైనికవ్రజం
బే దెసఁ జూచినన్ రుచిర-హేమధరాధరసార్వభౌమదా
యాదములట్లు శోభిలు మ-హోర్వ్యాహిరణ్మయరాసు లప్పురిన్ ॥ ౩౩॥

చ. చెలువలు కట్టు హారములు-చిక్కఁగ నైచి మెఱుంగు మేనులం
గలపముఁ బూసి వాసనలు-గ్రమ్ము సుమాల్ సవరించి కస్తురిం
దిలకము దిద్ది యొద్దికల-నెచ్చెలులం జతగూడి వేడ్కవే
శ్యలసొగసుల్ గణింపుచన-యంబు విటుల్ విహరింతు రప్పురిన్ ॥ ౩౪॥

చ. మలయసమీరుఁ డన్న గరి-మాపటివేళ విలాసదీర్ఘికా
జలముల నీదులాడి పిక-సన్నవపుష్పలతాంగనాళికిన్
మెలకువ నబ్బు వల్గఁ దిపి-మేలుగ వచ్చి శ్రమంబుఁ దీర్చఁగాఁ
బలుమరు నివ్వటిల్లుఁ గల-పౌరులకున్ సురతప్రసంగముల్ ॥ ౩౫॥

వ. మఱియు నప్పురంబు కప్పురంబువోలె సదామోదజనకంబై, యుద్యానంబువోలె సుమనోమనోహరంబై, త్రిదివంబుఁబోలె సౌధోత్కర్షవిశ్రుతంబై, కాసారంబువోలెఁ బద్మాకరంబై, రఘువంశంబువోలె రామాలంకృతంబయి, సముద్రంబువోలె వాహినీసంకులంబయి, నృపసైన్యంబువోలె బహుళ ధార్మికంబై, రామాయణంబువోలె శోభనకాండంబయి, మహాప్రసాదంబువోలె బహువసుసం-

నిచ్చను విరిబంతు-లిచ్చి మన్నింపుమీ,
ననవద్దుమాకనో-వనజగంధి।
మగువరో కొసరక-మానము ల్మెపెనర,
యతను సౌఖ్యవినోద-మాచరింతు।
వదలక నేగొన-వచ్చి నప్పుడు నీవి,
విడిపోక యుండు నే-విద్రుమోష్ఠి।

గీ. యనుచుఁ దమతోడ నెరజాణ-తనము మీఱ।
జాణశేఖరులాడెడు-సరసవర్త్మ।
వచనరచనలకలరి భా-వజునితూఁపు।
లమ్ముదురు పుష్పలావిక-లప్పురమున॥ ౨౬॥

గీ. స్తబకములఁ బోల్చి విస్ఫార-ధ్వనులఁ బోసఁగి।
భ్రమరవిలసితవృత్తసం-పదలఁ బొదలి।
యతులమృదుకలి కామంజు-లతలఁ దనరి।
చాటుకృతులట్ల వీటఁ బూఁ-దోటలమరు॥ ౨౭॥

గీ. వీటనీటగు మిన్నపూఁ-దోటలందుఁ।
గ్రొవ్విరులతావి మిన్నంది-కొనఁగనంచుఁ।
దియగు తెరగంటియన్నతే-తెంచి కాంచి।
భళిభళీయనొప్పుచు-నిలుతు రెపుడు॥ ౨౮॥

మ. కరి మున్నెక్కటి పూజసేయఁగ నుమా-కాంతుండు దా మెచ్చి త।
త్పరతం దానును మెప్పుఁ గాంచు మనిశుం-భత్స్వరకుంభీంద్రముల్।
హారమూర్త్యంతరమత్క్రీడా కెపెంగి పూ-జార్థంబు హార్థంబునం।
గరములాచి పెకల్పనిర్ఝరసరి-త్కాంగజాతపుంజంబులన్॥ ౨౯॥

మ. నలువొప్పన్ ద్విజరాజు గావునన దా-నందియ్యనో షట్పదీ।
కలితాకాశతరంగిణీజలజశం-కం బట్టి కియ్యంగనో।
విలసత్పట్టణగంధసింధురపతు-ల్వేమాఱు సేనాంకమం।
డలపర్యంతముజా ముహస్తములు క్రీ-డాలంపటత్వంబునన్॥ ౩౦॥

సీ. రాజమౌళియనంగఁ-బ్రఖ్యాతిచేమించి,
జితకాముఁడనఁగఁబ్ర-సిద్ధిఁజెంది।
సర్వజ్ఞుఁడితఁడనఁ-జాలగౌరవమంది,
సంతతంబునుశివా-శ్రయతఁదనరి।
అహితపురచ్ఛేద-నాసక్తివిలసిల్లి,
భూతదయాళుఁడై పొగడుగాంచి।
అక్షయతూణీరుఁ-డైయాజిజయమొంది,
లోకపాలశ్రేణి-లోనహెచ్చి।

గీ. సామజాంతకవిక్రమ-శాలియగుచు।
భూతినలరారునమ్మహా-పుణ్యమూర్తి।
శంకరాహ్వయుఁడగుటకా-శ్చర్యమేల।
నతనిఁదలఁచినఁబ్రజకుసౌ-ఖ్యంబుగలుగు॥ ౩౯

క. కురధుఁడువిషమేక్షణుఁడ।
ధ్వరహరుఁడుగ్రుండుగాని-ధన్యుండాశం।
కరుఁడైశ్వర్యముశోభిలఁ।
బరగెన్ భువివెలితిలేని-పౌరుషమహిమన్॥ ౪౦

ఉ. మానుగఁదివ్యవిల్లువిరి-మచ్చికనారియుఁజావితూఁపులుం।
బూనినవాఁడశండుమఱి-పూవనివాఁడితఁడింతమాత్రమే।
కానిమఱెద్దియుంగొఱఁత-గాదుమనోభవశంకరక్షమా।
జానులకున్ జగత్త్రితయ-సన్నుతరూపవిలాససంపదన్॥ ౪౧

చ. ఇలపయిశంకరక్షితిత-లేంద్రుఁడుకల్పతరుత్రపాకరో।
జ్వలదురుదానశీలతన-జస్రముశోభిలుచుండఁబైఁడిగు।
బ్బలివెరచున్ ధనార్థులకుఁ బంచియిడుందనునంచుదేవతా।
నిలయమునానమానునని-నిర్భయవృత్తివహించువెండియున్॥ ౪౨

ఉ. వేమఱుఁబుణ్యకాలముల-వేడుకశంకరరాజుప్రాజ్ఞుఁడై।
హేమముయాంబరంబులుమ-హీశుగురించిమహీసుపర్వను।

పూర్ణంబయి, భారతంబువోలె సుశ్లోకంబయి, కుబేరదిగ్భాగంబువోలె సార్వభౌమనివాసంబయి, శంకరశరీరంబువోలె సర్వమంగళాధారంబయి, ద్వారకాపురంబువోలె నచ్యుతాగ్రజ సత్త్వకలితంబయి, వైకుంఠంబువోలెఁ బురుషోత్తమశోభితంబయి, శరత్కాలంబువోలెఁ బ్రసన్న రాజరుచిరంబయి, సువర్ణశైలంబు వోలె లోకాద్యుషితంబయి, అంతరిక్షంబువోలెననంతరత్నప్రభాంచితంబయి, సత్కావ్యంబువోలె నలంకారప్రచురంబయి, పూర్ణిమాచంద్రమండలంబువోలెఁ గళానిధియయి, యొప్పు నప్పట్టణంబునకధీశ్వరుండు. ౩౬॥

సీ. తనమహావిమలచి-త్తము పార్వతీమనో,
హరునకుఁ గేళిమం-దిరము గాఁగఁ।
దనధర్మమార్గవ-ర్తనచరిత్రము క్షత్ర,
జాతికమూల్యభూ-షణము గాఁగఁ।
దనఘనాద్భుతనిరం-తరదానవిభవంబు,
కల్పభూజాదుల-గణనమాన్పఁ।
దవనితాంతసమృద్ధ-ధనవిజృంభితమైన,
సిరికుబేరునకైన-సిగ్గొనర్పఁ।

గీ. దనయశంబుదిగంతదం-తావళీంద్ర।
దంతకాంతులకధికసాం-ద్రతఘటింప।
నమరునిత్యప్రతాపని-రస్తకోటి।
తరణివిభుఁడైనశంకర-ధరణివిభుఁడు॥ ౩౭॥

మ. దిగిభశ్రేణిదశావశత్వమునవ-ర్తించె న్మహాశేషప।
న్నగుఁడిచ్చందిరిగెంగులాద్రులలమై-నాకుంగసంబోయెనో।
ప్పుగ శ్రీదేవినిఁ గౌఁగిలించెఁ గుహనా-పోత్రీశ్వరుం డాదటన్।
జగతీభారము శంకరుండు రుభుజా-స్తంభంబునం దాల్చుటన్॥౩౮॥

క. ఈవస్తువిపుడుతనకుం
గావలెనిమ్మనుచునొరుని-గని వేఁడుహాఁ
డేనంక లేఁడ్తుశంకర
భూవరు రాజ్యమునఁబ్రజలు-బొరసిరిఁగ పుటన్॥ ౫౦॥

గీ. ఆన్నపాలుఁడు గావించు నధ్వరముల
నిజహవిర్భాగభోగసం-తృప్తులగుచు
మనుగడుపు పెండ్లికొడుకుల-మాడ్కి, బుషిత
గాత్రులైరింద్రుఁడాదిగాఁ-గలుగుసురలు॥ ౫౧॥

క. దనుజులహరివలెనా త్రవ
మనుజేంద్రులగెలిచివిజయ-మహనీయుండై
ఘనభూచక్రము దాల్చెను
తనసిరిబుధనుతముగాన-తంపెతులధృతిన్॥ ౫౨॥

క. కావలసినయప్పుడయా
భూవరపుం, పునిరాష్ట్ర-ములఁబర్జన్యుం
డావిర్భవమొందిసుభి
క్షావహముగ వానగురియు-సంచితవృష్టిన్॥ ౫౩॥

క. నగరంబులు రాష్ట్రంబులు
నగణితధనధాన్యయుతము-లైయభయములై
సెగడఁగఁబ్రబుద్ధమానసు
లగుమనుజుల్ వన్నెబొగడ-నాన్నపుఁడేలఁగన్॥ ౫౪॥

వ. మఱియు నప్పుడమి ఱేఁడు మూఁడుగన్నులవేల్పుంబొఱ్ఱెతోడం గూడిపోరాడి యోడించి మించిన క్రీడియుం వమకునిడుగాడని వాడిమెఱసిపలుకు విలుకాండ్రుదన్ను గొలువ బలువడిం బరిఖపల్లి రౌల్లకడలుగెలిచి కొలిచినిలిచిన రాచపట్టిం జేపట్టిమట్టుపరచిపెట్టి దంబగుకీనుకంగ సుపట్టియని యొఱరించిన యెనిందునిము యొనిఘుడి కడలుగడలుకొను నెలుంగుల బలుకంబంబులగెలుపువ్రాలు వ్రా

త్రాములకిచ్చుచుండఁగను-దంచితవస్త్రసమృద్ధశాలియై।
కామవిరోధిమాన్యుఁ జిర-కాలికనైజభంగఁ బరతత్త్వము౯॥ ౪౩॥

చ. అని మొనసైరి రాజులు భ-యానకభూరితరానకధ్వనుల్।
విని పరువెత్తిరెత్తియుటు వీపుఘకంటకకుంఠితాంఘ్రులై।
పనిచెడి ఖిన్నులై పతిగ-భావము భావములందుఁ గోరుచు౯।
వనరుహసంభవుం బసుప-వాక్యులనిందయొనర్చురంతయు౯॥ ౪౪॥

సీ. అనృతవాదియుఁ బాపచిం-తావిలుండుఁ।
బరధనాపేక్షియును నెవ్వఁ-బడినవాఁడు।
రోగియును నెందు లేదొక-రుండుఁ బలుప।
శంకరుం డేలు నిఖిలరా-జ్యంబునందు॥ ౪౫॥

గీ. గోవు లెల్లప్పుడును బాలు-గురియుచుండుఁ।
బుష్పఫలసంపదలనొప్పు-భూరుహములు।
బహుళసస్యంబు ముక్కాళ్ళు-పండుచుండు।
సతతఁడు పాలింప ధాత్రిబ-హ్యంబుకలిమి॥ ౪౬॥

క. పానీయశాలికలును।
ద్యానంబులు సలిలపూరి-తములగు చెరువుల్।
నానామణిమయదేవ।
పానములాస్ప్రపుమునిలిపె ధరఁదగు నెడల౯॥ ౪౭॥

చ. ఫలఘృతశాకపంచవిధ-భక్ష్యసశర్కరపాయసాంచితో।
జ్జ్వలకలమాన్నదానమయ-సత్రసహస్రము లెల్లచోటుల।
వ్వెలసదలిర్ప నిల్పి హిమ-వన్మలయాచలమధ్యతీరముల్।
లలిభజియింప సేసుద్విజు-లంపసుపున్నపశంకయండొగి౯॥ ౪౮॥

మ. చతురంభోధిపరీతభూతలపతు-ల్సమ్యక్ప్రకారంబున౯।
నుతిభద్రేభతురంగహేమమణిసం-దోహంబులర్పించియా।
నతులైకొల్వఁగ నేకహేలినివహా-నందంబుతో శంకర।
క్షితిపాలుండు ధరిత్రియేలె విబుస-త్కీర్తింబ్రతాపోన్నతి౯॥ ౪౯॥

గీ. చైత్రయాత్రోద్యతానంగ-సార్వభౌము।
సచివకృతరక్తరాంకవ-చటులపటకు।
టీరములనంగ వనులనిం-పారె బాల।
పల్లవాంచితభూరుహ-ప్రతతులపుడు॥ ౫౭॥

క. అవనీచ్యుతపత్రములై।
నవపల్లవలక్ష్మి చేఁగ-నందగె మహీరు।
ణ్ణివహములు లేమి దొలఁగిన।
భువిలో సిరిచేత వెలయు-పురుషులకరణిన్॥ ౫౮॥

క. శుకచంచూపుటనిభకిం।
శుకముకుళవ్రజములపుడు-చూడఁగనొప్పెన్।
మకరధ్వజతేజోగ్ని।
ప్రకటప్రభలచటనచటఁ-బర్వెననంగన్॥ ౫౯॥

గీ. కలితదక్షిణదిగ్వధూ-గర్భమునజ।
నించినసమీరశిశువుమ-న్నించిలతలు।
చిగురుటుయ్యేలనుంచిపో-షింపఁబెరిగె।
భీతివిరహులకాత్మలోఁ-బెరుగుచుండ॥ ౬౦॥

సీ. సహకారమంజరీ-సౌరభ్యవిభవంబు,
మాధవీమంటప-మండితంబు।
వ్యాకోచకేసర-వాసనానిలయంబు,
మల్లికాస్ఫుటదినాం-తోల్లసితము।
మలయమారుతపోత-మానితభువనంబు,
స్మరశరోల్లేఖన-సాధనంబు।
డోలికాకేళీవి-లోలబాలారత్న,
మఖిలర్తుగణమస్త-కాభరణము।
గీ. కేళివనవాపికాతీర-ఖేలనార్హ।
మంజుకుంజగృహాంతర-మదనకదన।

యించి జింక నెక్కు నెక్కటీఁడు మిక్కుటంబుగా నెకసక్కెం
బులాడుపడిగలమేలుజక్కి పౌజులడెక్కల తెరవున గ్రమ్మి ముమ్మ
రంబుగా నెగయు నెలదుమ్ము కడలుం జడి యడుసుకొను పదాడియా
డిపుడమి చేడియకుఁ దాన యొడయండై యడిగెడు వారికోరికకు నెక్కు
డుగా విడెముడియిడుచుం గడుంబోడవగు పొగడుఁ గాంచి పుడుకు
దోడుకుం దెగడి నెగడికడలి రాయని నడుగు పరచి బుడుత నెలదారిం
గేరి పెట్టు చెట్టు చట్టులరట్టు పాలు జేసి వాసిం బేర్చి నేర్చిన వాఁడై
జన్నంబులెన్నియు నోనర్చి వెన్నుండు మొదలగు జన్నంపుతిండి
పిండులకుఁ బండుగ సేయుచు నక్కజంబగు చక్కదనంబు నంజు
క్కల తేనికిం జక్కెరవిలు కానికి నెక్కువయై పక్కి జక్కెర రాహుత్తు
పెక్కురక్కసులం జక్కాడు కరణి వెక్కసపు టక్కరులనుక్క
డంచి జలయొడ నిక్కువంపు మక్కువనెరపుచు మిక్కిలి వన్నెకె
క్కెముక్కంటి మెచ్చు సందోహవపు పడగదారివడు వునను డువవలం
తియై తనయాన పూని కానినడకలు మాని మానికంబులు కానుకలొ
సంగి దొరలందరు శరణని మ్రొక్కుచుం గొలువ విలువ లేని కలిమి
యుం బలిమియు నెలకొని తనయందు నింపొంద చందమామచందం
బున నందతికి విందై యొందునుంగొఱంత లేక చెందొవవిందు తాల్ప
రియడుగు కెందమ్మి దోయి డెందంబున నంబొందుపరచి హత్తుకొన్న బ
త్తింబు త్తడి విరులగుత్తులుం దామరపువ్వు మొత్తంబు లిడికొల్చుచు
నె త్తమ్మి విడిది పడంతుకం దన వెడందరొమ్మున నిమ్ముగా నిడుకొన్న
కొమ్మ నవిలుకానితండ్రి యుంబోలె సిరుల నిరవొందుచు నొయ్యా
వన యొయ్యకి మీఁదు జగం బేలుచుండె నంత. ౫౫॥

ఉ. కోకిలపంచమస్వరవిఘూర్ణితకర్ణవధూవియోగివ్రా।
ద్భీకరపుష్పగుచ్ఛమధు-బిందుఝరీవిచరన్మధువ్రతా।
స్తోకసుఝుంక్రియానినద-శోభితసర్వజనత్స్వవప్రద।
శ్రీకలితంబువొల్చె వన-సీమలయందు వసంతమెంతయున్॥ ౫౬॥

సురలతాగ్రహముల-విరులతావులపాను,
పులయుఁదుఁబతులతోఁగలసియతుల।
రతులఁజస్నిగ్ధమధ-వతులచెక్కునిచెక్కు,
లనుగ్రమ్ముఁజెమటలింపునహరించు।
గీ. కమ్మసుదుమ్ములరజమ్ము-గుమ్మరించి।
వలపుమొలపించిచలువయు-మొలవఁజేసి।
యలయికలణంచిమెల్లన-మొలఁగిచెలఁగి।
తెమ్మెరలుమధువేళవ-నమ్ములందు॥ ౭౫॥

వ. ఇవ్విధంబున మవ్వంబైనివ్వటిల్లు నవ్వసంతసమయంబున నవ్వసుమతీశ్వరుండొక్కనాఁడు మంజుల సాలభంజికాకుంభ స్తరకత స్తంభసంభారంబును నత్యుత్తమచంద్రకాంతభిత్తివిరాజమానంబును వజ్రకీలితలాలితద్వారచారుతరంబును నభినవస్ఫటికరత్ననిర్మిత సోపానశ్రేణీరమణీయంబును పురుహూతనీలనిర్మితవాతాయనస్థితంబును పద్మరాగమణికుట్టిమంబును మృదులభాసుర కౌస్తుభాస్తరణసమంచితంబును గృహోపాయనద్విరదమదజలపంకిలాంగణంబును అసాధారణసౌభాగ్యసాకల్యకళ్యాణంబును విచిత్రవిభవశేషవిలసితంబునునగు సభాభవనంబున నవరత్నమయసింహాసనంబున నాసీనుండై కాంతకాంతాకరకతులస్ఫురన్మణీదండమండితచారుచామరమరుద్వీజ్యమానుండగుచు వైదికమీమాంసకశాబ్దికనైయాయికవైశేషికాలంకారిక జ్యోతిషకపౌరాణికసుకవీశ్వరమంత్రిసామంత పురోహితగాయక విదూషక వైణిక వాంశికమారటీక వందిమాగధవైతాళికనర్తకసైనిక వ్యావహారిక వారాంగనాదిజనులు యథాస్థానంబులనుండి యుచితగతులం గొలువఁ గొలువకుంజిలువదొరకైంగంబలుకనలవిగాని చెలువంబునంగొలువుకలుచరాయని పొడుపుతరింబోలుపగు చెంగల్వకొలనువోలె నందుకొని కన్నులపండువయై సొంపుసంపాదింప వేదంబులు చ

పరవశాక్షీణసుఖవధూ-వరవిహార।
కాంతమగుచువసంతంబు-ఘనతఁజూపె॥ ౬౧॥

గీ. సామవేదంబుఁజదువుచు-సాధువృత్తి।
మాధవస్తుతిఁగావించు-మౌనులేమొ।
పికములటుగానికోవన-ప్రియములగుచు।
సద్విజఖ్యాతిచేనెల్లు-సంచరించు॥ ౬౨॥

చ. ప్రమదమునంబికాంగనలు-పాటలువాడమరుల్లసల్లతా।
ప్రమదలుహాస్యముల్సలుప-భవ్యవనీవనితావివాహసం।
భ్రమసమయంబునందలరి-మాధవుఁడోయనమాధవుండుకీ।
విమెరయసత్ఫలంబులను-విప్రకరంబులకిచ్చెహెచ్చుగన్॥ ౬౩॥

సీ. పృథులపల్లవితపుష్పితఫలితోర్వీజ,
రాజరాజితవన-భ్రాజితంబు।
ప్రసవాసవానూన-పానమాద్యద్భృంగ,
సంఘుర్ఘుంర్ఘుక్రియా-సంక్రమంబు।
సహకారభూరుహాం-చలఫలాస్వాదనా,
పేక్షాతిశయచలత్పక్షికులము।
ఘనసమ్మదాకులకలకంఠకులకంఠ,
కాకలికలకలో-త్కంఠితంబు।

గీ. కుసుమమంజులపంజుల-కుంజపుంజ,
మదనకదనపరిశ్రాంత-మతవతిలక।
ఫాలభవనారకణహార-బాలపవన।
మగుచుసంపొందెఁజైత్రస-మాగమంబు॥ ౬౪॥

సీ. తతములైవిభ్రమాం-చితములైమసృణాల,
మదముసమిక్కిలి-బొదలిరొదలు।
గమురనింపులునింపు-కొదమతుమ్మెదలచేఁ,
దనరుచుఘనరుచు-లొనరఁగొరల।

ద్దైసఁబొ్రిద్దుపోడుచు-బెఱుఁగక।
రొుసపరిగీములసుకించి-యుంటిమి సామీ॥ ౧౯॥

క. నీ కేలిక లెంకలమై।
కావల సినపనులు సేయఁ-గాఁజాలుదుమో।
దేవా నీయడుగులుగనఁ।
గా వేడుక వొడమివచ్చి-కంటిమి నెమ్మిన్॥ ౨౦॥

క. మా సత్తువ మా వడిమా।
చేసూటియుమాక డింజి-సిరిపేటకుమి।
చ్చేసిక నుంగొనివన్నె యు।
వాసియుమాకబ్బఁజేయ-వల దేనీకున్॥ ౨౧॥

క. కానల మెకాలుకన్నులఁ।
గానవుకడుఁబోతరించి-కావరమునఁగా।
లూనవురంకెలు వేయుచు।
మానుగఁబొదలీగుఁబంటు-మానులు చెలువున్॥ ౨౨॥

క. కడువాడికోరలారవులఁ।
బొడిమైదిట్టంపుటిసుక-పోలికరాలన్।
గడుసుపడియొకటొకటితో।
బడిబడిపోరాడుఁగ్రొవ్వి-పందులు కినుకన్॥ ౨౩॥

క. ఎల్లెడఁజూచినతావై।
పెల్లుగనత్తాడుమన్ను-బిల్లులుడొంకల్।
కేళ్ళుమిడుచుఁరొవ సేయుచుఁ।
బ్రదుళ్ళుచుఁబ్రదిళ్ళుచును లేచి-దుముకుచునచటన్॥ ౨౪॥

ఆ. మబ్బురొదలకంటె-నిబ్బడిగొనుచునా।
గుబ్బతిల్లనదిది-బొబ్బలిడుచు।
సింగములు చెలంగి-చంగునసురికేయొ।
నుంగు మొత్తముల-నణంగిద్రుంచు॥ ౨౫॥

ర్పింపుచు శాస్త్రివాదంబులుపరీక్షింపుచు పురాణేతిహాసకథలి చ్ఛగింపుచు చంపూనాటకోదాహరణాది చాటుప్రబంధంబులా లోచింపుచు సంగీతమాధుర్యరసప్రవాహంబులం దేలుచు నృత్యగీ తిప్రకారంబులు విలోకించి మెచ్చుచు ప్రణతనరపాలురంగృపా శీతలకటాక్షవీక్షణంబులంజూచుచు సకలవిద్యాప్రసంగ గోష్ఠీవి నోదంబుల నుల్లసిల్లుచు శంకరమహీవల్లభశేఖరుండు పేరోలగం బున్న సమయంబున॥ ౬౬।

సీ. శార్దూలనఖములు - చమరవాలంబులు,
గోరోచనంబును - జారపప్పు।
సెలవిండ్లుపీలిపు - వ్వులఝల్లులును జున్ను,
జవ్వాదిపిల్లులు - శారికలును।
కస్తూరిమృగములు - కరటిదంతములును,
సెరవైనడేగలు - నెమ్మిపురులు।
వేణుముక్తాఫలశ్రేణులు పునుఁగును,
కలితకాలాగరు - ఖండతతులు।

గీ. మఱియు నరపులుగలుగుస - మస్తశస్త।
వస్తువులు కానుకలిచ్చియు - వ్వసుమతీశ।
సింహమునొయ్యనఁబోవఁగాంచి - చెంచుదొరలు।
ముదముగ దురంగనట పాగి - మొక్కిరపుడు॥ ౬౭॥

ఆ. మొక్కి లేచి కేలు - మోడ్చి నెవ్వెసలను।
టెంచి పలికిరిట్లు - చెంచుదొరలు।
సామిచిత్తగించు - చక్కగామాసేయు।
విన్నపంబు తప్ప - లెన్నకీవు॥ ౬౮॥

క. విసుగులు మేము ను నీదయ।
ససిబొప్పడనడవిఁగడుపు - చల్లగదలకె।

బలుసుపొదలు వాగురుల్ మిడి-బద్దలిఁ బెట్టుదీములం।
బులపొదుల్ తెరవిల్లు నారస-ముల్ గుదెల్గాని వేటకాం।
డ్రెలమిఁ గొల్వఁగ వచ్చె భూమిత-లేంద్రుఁడున్నతిమీఱఁగన్ ॥౭౯

మ. అవనీశుండనుయాయిసైనికసువీ-రాలాపవార్తాశ్రుతి।
ప్రవణుండై చని కాంచె మత్తనద-ద్భల్లూకవ్యాళోగ్రశ।
ల్యవరాహద్విపఖడ్గసింహశరభ-వ్యాఘ్రాదినానామృగో।
గ్రవిహారాకులభీకరంబగు మహా-రణ్యంబు దౌదవ్వులన్। ౮౦॥

వ. వెండియు మందారమాకందమాలూరమాతులుంగమధూకమాధవీ
మాలతీమల్లికాసాలతమాలకృతమాలభూర్జరఖర్జూరసర్జకార్జున హరీ
తకీక్రముకామలక మాగధసింధువారబదరీకాకేసరకురువకకురంట
కాదిపాదపవిటపాగ్రనిరర్గళవిహరమాణకీరశారికాకోకిల పారా
వతప్రముఖనిఖిలశకునినికరనినాదపూరితంబును పథికజన శ్రవణ
రంధ్రనీరంధ్రమహోత్సవసంపాదన చతురసదాగతిపూరిత కీచ
కధ్వానసంగతనిర్ఝరిణీసంజనితకమల ఖేలద్రోలంబగానమృదుల
నిస్వనభాసురంబును సహస్రకిరణ పరంపరాదురవగాహంబును
నగు నరణ్యంబు దరిసి మృగంబులు సంచరించితావుల రసిములు
తారువేయించి పొంగువారించి వలలు బరపించి తెరలెత్తించి బో
నులొడ్డించి దీములుఘటించి తెరవులరికట్టించి వాకలు వంపిం
చి మచ్చుమందులు చల్లించి వాకట్టుకట్టించి॥ ౮౧॥

శా. శాపంబెక్కిడి యర్గళోపమభుజా-సారంబెలర్పన్ మహా।
కఠారధ్వనిధిక్కరించుగుణని-ర్ఘోషంబు గావించియా।
టోపంబొప్ప మృగంబులుర్విఁబడ నైష్ఠుర్యంబుగా నేసెనా।
భూపాలేంద్రుఁడు చండకాండచయముల్-పుంఖానుపుంఖంబుగాన్

క. నరపతియాఁగతనిష్ఠుర।
శరములు బరపుటయు నచల-సాధ్వసపరతన్।
గిరికరికేసరికాసర।

వ. అనిమతియు నన్యవన్యమృగమదోద్రిక్తవ్యాపారంబులు గ్రహించి అదరుంబవ నైయున్న దిప్పుడు వేటకు విచ్చేయందగు నని చెంచులు విన్నవించిన నాకర్ణించి దుష్టమృగనిగ్రహంబు కర్తవ్యంబని సన్నాయించి శంకరమహీపాలుండు ధనురస్త్రశస్త్రప్రవీణులగు మృగయుల వేటకురమ్మని చాటంబంచి యారాత్రిగడపి ప్రభాతంబునం గాలోచితకరణీయంబులు నిర్వర్తించి రక్తోష్ణీష పరిబద్ధుండును దృఢగోధాంగుళిత్రాణుండును మహాకోదండపాణియు కచ్ఛబద్ధమండలాగ్రుండును మృగయావిహారసముచితవేషధారియు బాదుకాగూఢచరణకమలుండును సన్నద్ధుండునై॥

ఉ. మానసవైనతేయజవ-మానసమానసముజ్జ్వలద్రయ।
శ్రీనిలయంబు శారదశ-శిప్రతిభాదవిభాంచితంబు నా।
మానితవాజి నెక్కె రిపు-మర్దనుఁ డానృపమౌళి విక్రమా।
నూనమహాపదాతిమృగ-యుల్ దను గొల్వఁగ నేగె వేటకున్॥ ౨౨॥

సీ. వెంటమాణిక్యంబు-విశ్వాసి జంఝడు,
పాలసంద్రంబుతు-పాకిగుండు।
భైరవిజోళంగి-బలుబంతిజవ్వాది,
వియ్యాలదాడివి వేకిజోగి।
యురిగోలపలిచీను-గరుడపైఁడిసలాక,
భూతనాథుఁడు కూన-బొడ్డుకంటు।
నీలమేఘము పైఁడి-నిగ్గుజేవురు గొండ,
రాముబాణంబు వా-రణము సురటి।

గీ. పుణ్యతీర్థము చేమంతి-పోతురాజు।
సాళువము నాగ బేర్వడ్డ-జాగిలములు।
సరభణులఁ బట్టికొని తెచ్చి-సాగినడచి।
రవనిపతిమ్రోల మృగయుల-యవసరమున॥ ౨౩॥

తరళ. వలలు బోనులు చిక్కముల్ పెను-వాతికత్తులు బల్లెముల్।

మృగంబుల నన్వేషింపుచు గిరిశిఖర విగ్గళిత నిర్ఝరిణీసంజనిత కంజా
తపుంజమంజులపరాగభరిత సౌరభ్యధురంధర గంధవాహకిశోర
ప్రసారమహితభారనిరస్తాయాసుండగుచుఁ జనిచని యొక్క విపి
నోద్దేశంబున॥ ౪౮

గీ. గిరిగుహామధ్యవాసునిఁ - బరమశాంతు।
వ్యాఘ్రచర్మావృతాంగు ద - యాంతరంగు।
మానినొక్కని వ్యాఘ్రమం - మతినిఁ దునిమె।
మనుజనాయకుఁ డొక తీవ్ర - మార్గణమున॥ ౪౯

గీ. శంకరన్నృపప్రయుక్తమా - సాయకంబు।
శీఘ్రగతితోడ వచ్చి యా - చెంత నున్న।
యమ్మునీంద్రుని పత్ని మ - హాపతివ్ర।
తాశిరోమణి దెగటార్చె - దైవగతిని॥ ౫౦

వ. ఇట్లు శంకరన్నృపాలప్రయుక్తబాణనిహతులైన జననీజనకుల జూచి తత్సుతుండు జాంగలుండను వాఁడప్పుడు భృశదుఃఖితుండగుచు నెలుంగెత్తి రోదనంబు సేయుచు నిట్లని విలపించె॥ ౫౧

సీ. ఓతాతయో మాత - యో దయాంబుధులార,
యిటు నన్ను విడిచి మీ - రెచటికిప్పు।
డేగితి రచ్చోటి - కేగుదు నేను నా,
కెవ్వాఁడు రక్షకుఁ - డెన్ని చూడఁ।
జదివించు నన్ను బ్రాఁ - జదువులె వ్వాఁడింక,
పటుశాస్త్రములు పఠిం - పంగఁ జేయు।
నెవ్వాఁ డాచారంబు - లెల్ల శిక్షించునో,
తండ్రి నీ విట్టు దు - ర్దశ వహింప।

గీ. అమ్మరో నాకు భోజనం - బరితోనొ।
సంగు నెవ్వ తెయూ వదంశ - సంగతముగ।

తరక్షుముఖమృగములరచి-ధరణిం(ద్రెళ్ళెఁ॥ ౧౩౩॥

సీ. ధరణినాథపృషత్కని-ర్దళితమృగని।
కాయఘనకాయగళితర-క్త(ప్రవాహ।
చయము(బవహించెగైరిక-శైలసాను।
భాగసంజాతనిర్ఝర-పఙ్క్తి పగిది॥ ౧౩౪॥

క. ఆరహాఘునియానతిఁ।
బూనిభటుల్ చెంచుదొరలు-బోరిగుహలఁ(బతి।
ధ్వానములీనఁగ నార్చుచు।
మానితపనకములత నేర్పు-మరవిడిచిరొగిఁ॥ ౧౩౫॥

ఆ. అవియురూపవీర్య-జవసత్త్వములసింహ।
శాబకములఁబోలఁ-జాలఁగాన।
మృగమృగసమూహ-నిగ్రహంబొనరించె।
నతులనఖరదంష్ట్రి కాయుధములు॥ ౧౩౬॥

ఉ. అంతట వారలుఁ మృగప-దాండము వెంబడి నేగికుంజపుం।
జాంతరసీమఁబొంచినమృ-గావళిఁ(ద్రుంచియురజ్జుజాలసం।
క్రాంతినిలోగిచిక్కిన మె-కాలవధించియుదీమలొడ్డవి।
భ్రాంతివహించికేళ్ళురుకు-వానినఁగూల్చియుఁబెకు-ఘంగులఁ॥

వ. ఇవ్విధంబున నాఖేటచాతుర్యపాటవ నిరాఘాట చటులాటవి కవీరభట(శ్రేష్ఠులు గరిష్ఠవిక్రమాకుంఠ మృగయావినోదాయత్తచిత్తులై మత్తేభంబులఁద్రుంచియు లులాయంబులమాయించియు శార్దూలంబులమర్దించియు గండకంబుల ఖండించియు శరభంబులంబరిమార్చియు శల్యంబులందెగ్రెళ్ళించియు వన్యవన్యమృగనికరంబులందెగటార్చియు తెరవేటగంటవేటమొదలయిన వేటలన్నియు ఘటియించియు తనడెందంబునకానందంబు సంపాదింపుమఁ దోడంజనుచేర మఱియు నాధరణీశ్వరుండు ధనుర్ధరుండై కాంతారంబులంబర్వతంబులం గుహాంతరంబులం దగినయెడల

విప్రకుమారకయమలో
కప్రాప్తికి నేగవలయుఁ - గాలవశమునన్॥ ౯౮॥

మ. సురలున్ సిద్ధులు సాధ్యులున్ మునులు యక్షుల్ నాగగంధర్వకిం
పురుషుల్ దైత్యులు మర్త్యులన్యులు జగ-త్ప్రాణ్యాత్మలై యొప్పువా
క్తరుణీనాధముకుందచంద్రధరులుం - గాలక్రమప్రక్రియన్
విరతింబొందెదరంద రట్ల గుణనిధీ-నీ కేల శోకింపఁగన్॥ ౯౯॥

గీ. అద్వయము సచ్చిదానంద-మప్రతర్క్య
ముపనిషద్గతము గు బ్రహ్మ-మొకటి నూవె
చెడదు పుట్టదు పెరుగదు-జీర్ణభావ
మొందదు స్వయంప్రకాశమై-యమరుచుండు॥ ౧౦౦॥

సీ. పాపకామక్రోధ-భయమోహమాత్సర్య,
కారణం బత్యంత-కష్టకరము
పరదారపరవిత్త-హారిసైకలోలంబు,
కలుబుద్ధ్యాకార-విలసనంబు
మలమూత్రదుర్గంధ-నిలయంబు సాంద్రపూ,
యాసృగ్వసాపంక-ధూసతంబు
నవరంధ్రసహితంబు-నానావిధక్రిమి,
సంకులంబు జడంబ శాశ్వతంబు

గీ. బహుతరక్లేశహింసాది-భాజనంబు
నిందితం బిట్టిదేహంబు నందునాత్మ
బుద్ధిగావించి తిరమని పొదలునెవ్వఁ
డతఁడు మూఢుండు దుర్మతి-యతఁడు సుమ్ము॥ ౧౦౧॥

వ. బహుచ్ఛిద్రఘటాకారంబైన శరీరంబునం బ్రాణవాయువు చిరకా
లంబు నిలువనేరదు కావున జననీజనకులం గూర్చి శోకంబు సేయకు
ము. వారు స్వకర్మవశంబునం జేసి కళేబరంబులు విడిచి చనిరి. నీవు
ను గర్మవశంబున భూతలంబున నున్నవాఁడవు కర్మక్షయంబగునె
ప్పుడప్పుడ పరలోకంబునకుం జనఁగలవు శరీరావాసస్థానంబు కర్మ

జననియెవ్వ తెయుఁక బాల్య-చాపలమునఁ।
బోరుపెట్టెడినఁ జేరి-బుజ్జగించు॥ ౯౨॥

సీ. జీర్ణపర్ణంబుపారణ-శిథిలతనుల।
నిరపరాధులవృద్ధతపో-నిష్ఠఁగలుగు।
వారిమిమ్ములనిప్పుడుని-ష్కారణంబ।
చంపెనెవ్వఁడు దారుణ-సాయకముల॥ ౯౩॥

వ. అని పెక్కుభంగుల నమ్మునికుమారుండు పెద్దయెలుంగెత్తి రోదనంబు సేయుచుండె నంతం దత్ప్రలపితంబాలకించి శంకరభూపాలుండు శబ్దంబునకభిముఖుండై చని గుహాద్వారంబుఁ జేర నచ్చటి మునులందఱు నయ్యాక్రందనంబు విని తదాశ్రమంబునకు సత్వరంబుగా వచ్చి శరనిహతులైన మునిదంపతులం గాంచి ధనుర్ధరుండగు రాజును విలోకించి విలపించుచున్న మునిపుత్త్రునిం గని భృశవిహ్వలులై భీతచేతస్కుండైన మునిపుత్త్రు నాశ్వాసింపుచు నిట్లనిరి.

క. ధనియెడ నిస్స్వనియెడన।
జ్ఞానియెడఁ బండితునియెడఁ గృ-శునియెడలందున్।
నునియెడలనైన నంతకుఁ।
డనఘా సమవర్తి సంశయము లేదు సుమీ॥ ౯౪॥

క. వనమున నభమున గ్రామం।
బుననగమున నెట్టిదేశ-మున నెచ్చటనుం।
డినఁ గానియమునివశతం।
జనవలయున్సకలజంతు-సంతతికనఘా॥ ౯౫॥

గీ. బాలకులువృద్ధులగువారు-బ్రహ్మచారు।
లరయగృహమేధులును విపి-నాలయులును।
యతులునుశరీరములువిడ-నాడియముని।
వీఁడుజొత్తురుకాలంబు-కూడెనేని॥ ౯౬॥

క. విప్రులుక్షత్రియులునువై।
శ్యప్రవరులుశూద్రులితర-సంకరజాతుల్।

విడిచెద నెట్లేను-విప్రహత్యాపాప,
శాంతికి నైభవ-త్సవిధభూమిఁ।
గాయపరిత్యాగ-కలనచేమత్కృత,
దోషంబశేషంబుఁ-దొలఁగునట్లు
ఘనులార నాకను-గ్రహము సేయుఁడుమీర,
లనిమునీంద్రులతోడ-నాడితనదు?

గీ. సచివులను బిల్చి పల్కె-వి-చారమొదలి।
చేసితిని బ్రహ్మహత్యాదు-శ్శీలపరత।
వెలఁదిఁ జంపితి గానఁద-త్కలుష శోధ।
నార్థమనలంబుఁ జొచ్చి దే-హంబు విడుతు॥ ౧౦౬॥

వ. ఇంధనంబులు శీఘ్రగతిం దెచ్చి వహ్నిఁ దరికొల్పుండు. మత్పుత్త్రుని రాజ్యంబునం బ్రతిష్ఠింపుఁడు. శోకంబు మానుఁడు, దైవంబు దురతిక్రమంబని యేలిక పలికినపలుకుటవిని దుఃఖింపుచు మంత్రు లిట్లనిరి॥ ౧౦౭॥

ఉ. శత్రులకైన మేలెపుడు-సల్పెడువాఁడవు పాండ్యభూపతీ।
పుత్త్రులఁ బోల్చి నట్లు మముఁ బోల్చితివి నిత్యము నిన్నుఁ బాసి లో।
కత్రయగణ్యయెట్లు చనఁ-గాఁగలము జ్వలితాగ్నిఁ జొచ్చెము।
గాత్రములుజ్జగించెదము-తథ్యము సుమ్మని పల్కె వారితోన్॥ ౧౦౮॥

వ. రాజిట్లనియె. ౧౧౦॥

మత్తకోకిల.
ఓమహామతులార చెప్పెద-నొక్కమాటవినుండు నే।
నేమిసేయుదు ఘోరపాతక మిట్లుచేసితిరాజనై।
భూమియేలఁగ నాకుఁ జెల్లదు పొందు గొబ్బున వీటికిన్।
మామకాత్మజు రాజుఁ జేయుఁడు-మానుఁడా తలశోకమున్॥ ౧౧౧॥

వ. అని సాంత్వనపూర్వకంబుగాఁ బలికి మంత్రులనొడంబరచి తదానీతచారు సమేధితంబై ప్రజ్వలింపుచున్న మహాజ్వలనంబుఁ గనుంగొని ౧౧౨॥

ధీనంబు గావున శోకంబు వలదు. ధైర్యబవలంబించి సమాహితుం
డవై తల్లిదండ్రులకు బెత్రిత కార్యంబులు వేదోక్త ప్రకారంబున
నాచరింపుము. నీ తల్లియుం దండ్రియు శర ఘాతంబున
మృతిం బొందిరి గావున వారికి దుర్మరణ దోష నివృత్తి
యగునట్లుగా రామేశ్వర క్షేత్రంబునకుం జని యందు పైతృ
క క్రియా కలాపంబు సర్వంబును గావింపుమని మహామునులుప
దేశించిన శాకల్యానందనుండైన జాంగలుండట్లు పితృదేహంబులు
సంస్కరించి మరునాడు రామేశ్వరక్షేత్రంబునకుంజని యొక్క
సంవత్సరంబు వసించి తదంతిమ దివసంబున నిశాసమయంబునం
గలలోనం దల్లిదండ్రుల హరిసారూప్యంబు వహించినవారిం
జూచి సంతసిల్లి మునులకావృత్తాంతంబు వినిపించి సుఖించు
చుండె నంతనమ్మహర్షులా రాజుంజూచి కోపించి పరుషభాషణం
బుల నిట్లనిరి. ౧౦౨॥

క. మోహాంధపాండ్యభూవర!
బాహుబలోన్మత్తవంశ-పాంసనకుమతీ!
స్త్రీహత్యయుద్విజహత్యయు
సాహసివై చేసితివియ-సన్మార్గరతిన్॥ ౧౦౩॥

ఆ. కానవహ్నియందుఁ గాయసంత్యాగంబు।
సేయుమిప్పుడిట్లు-సేయవేని।
శుద్ధినీకులేదు-సుమ్ము ప్రాయశ్చిత్త।
కోటిచేతనైనఁ-గుత్సితాత్మ। ౧౦౪॥

క. దోషాధారంభవత్సం।
భాషణమాత్రమునవచ్చు-బ్రాహ్మణహత్యా।
దోషాయుతంబుదుష్టను।
నీషామావంకసంక-నిలుపకచనుమీ॥ ౧౦౫॥

సీ. నావుఁడుశంకర-భూవిభుండటులవల్లె,
నగుఁగాకహవ్యవా-హనునియందు।

కుంకుమకర్పూరంబుల రామనాథునిం బూజింపుము. పాయసా
న్నాది వివిధపదార్థంబుల నైవేద్యంబు సమర్పింపుము. తిలతైలం
బునఁ బ్రతిదినంబు దీపారాధనంబొనర్చు మిట్లు రామేశ్వరుం
గొల్చిన యతండంబు నీకు స్త్రీహత్యయుం బ్రహ్మహత్యయు నశిం
చు. రామనాథునిదర్శనంబున భ్రూణహత్యాయుతంబును, సురా
పానాయుతంబును, స్వర్ణస్తేయాయుతంబును, గురుస్త్రీగమనా
యుతంబును, తత్సంయోగదోషంబులును, సకలపాతకంబులును
దొలంగు. ౧౧౬॥

గీ. ఎంచ రామేశుసేవల-భించె నేని।
గంగచేఁగయ చేఁ బ్రయా-గంబు చేత।
నేమి వివిధాధ్వరంబుల-నేమి ఘోర।
తపము చే నేమి నరులకు-ధరణినాథ॥ ౧౧౭॥

క. కావున సేతువునకుఁ జను।
మీవు శివుఁ రామనాథు నీశ్వరునభవుఁ।
సేవింపుమిఁక విలంబము।
గావింపకుమి వుడిచనుము-గాఢవివేకా। ౧౧౮॥

వ. ఇట్లాకాశవాణి పలికిన పలుకులు విని॥ ౧౧౯॥

క. మునులందఱుఁ శంకరనృపుఁ।
గనుఁగొని సేతువునకాశు-గతినేగుము నీ।
వనఘా సేవకభవభం।
జనుఁ గొల్వుము రామనాథు-సదయస్వాంతుఁ॥ ౧౨౦॥

వ. రామనాథేశ్వరస్వామి మాహాత్మ్యంబెఱుంగక మేము నిన్నగ్నిలో
జొరుమంటిమని యమ్మహర్షులాడినయట్ల వారిచే ననుజ్ఞాతుండై యా
పాండ్యభూమండలాఖండలుండు॥ ౧౨౧॥

క. కరితురగరథపదాతులఁ।
బురమునకుంబంపి మునుల-బోడి వలగొని మ్రొక్కి।

గీ. స్నానమొనరించి యాచమ-నంబుఁ జేసి।
శుద్ధమతియయి రోహితా-స్యునకు మాని।
పుంగవులకుఁ బ్రదక్షిణ-పూర్వకముగ।
మ్రొక్కి మానసమున సాంబ-మూర్తిఁ దలఁచి॥ ౧౧౨॥

వ. ధైర్యంబవలంబించి శంకర వసుంధరావల్లభుండు వహ్నిలోనను రుకంబారంభించిన. ౧౧౩॥

గీ. ప్రావృషాంభోధరధ్వని-ప్రతిమభయద।
నాదము సెలంగ మానిబ్బం-దము వినంగఁ।
బాండ్యకులరత్నమైన యా-ప్రభునిఁ గూర్చి।
యప్పుడాకాశవాణియి-ట్లనుచుఁ బలికె॥ ౧౧౪॥

సీ. శ్రీశంకరక్షమా-ధీశ వహ్నిప్రవే,
శము నీవిప్పుడు సేయ-కుము మహీశ।
సర్వహత్యాహేతు-పాతకోగ్రభయంబ,
దణఁగదు నీకుఁ గు-ణాలవాల।
చెప్పెద నవహిత-చిత్తమతముప దే,
శము విను సద్వేద-సమ్మితంబు।
దక్షిణాంభోరాశి-తటమున గంధమా,
దనమహాధారుణీ ధరమునందు।

గీ. రామసేతువునందు శ్రీ-రామచంద్ర।
సంప్రతిష్ఠితు రామేశు-సర్వగురుని।
శివుని గౌరీశు సాధుని-సేవసేయు।
మచట భక్తిని నీవొక్క-హాయనంబు॥ ౧౧౫॥

వ. త్రికాలంబును బ్రదక్షిణనమస్కారంబులు సేయుము. ప్రత్యహంబు రామేశ్వరస్వామికిఁ గవ్యఘృతభాండద్వయంబునను, ద్విభార పరిసమ్మితంబులైన గోక్షీరంబున ద్రోణపరిమాణంబగు మధురసంబునను, మహాభిషేకంబాచరింపుము. ప్రతిదినంబు చందనాగరు

శ్లో. మార్కండేయభయత్రాణమృత్యుంజయశివాయచ।
నమస్తేగిరిజానాథాయనిష్పాపంకురుసర్వదా॥ ౧౨౯॥

శ్లో. రుద్రాక్షమాలాభరణచంద్రశేఖరశంకర।
వేదోక్తసమ్యగాచారయోగ్యమాంకురుతేనమః॥ ౧౩౦॥

శ్లో. సూర్యదంతభిదేతుభ్యంభారతీనాసికాభిదే।
రామేశ్వరాయదేవాయనమోమేశుదిదోభవ॥ ౧౩౧॥

శ్లో. అనంతసచ్చిదానందంగామునాథంవృషధ్వజం।
భూయోభూయోనమస్యామిపాతకంమేవినస్యతు॥ ౧౩౨॥

గీ. ఇవ్విధంబునరామేశు-నిందుధరుని।
వినుతిసేయుచునున్న య-మ్మనుజవిభుని।
యానసంబునవెడలెమ-హాభయంక।
రస్వరూపిణియైనట్టి-బ్రహ్మహత్య॥ ౧౩౩॥

ఆ. అట్టిబ్రహ్మహత్య-నతిఘోరమూర్తినిc।
జూచిభైరవుండు-శూలహతిని।
సంహరించెరుద్ర-శాసనంబునంతి।
రామనాథుcడనియె-రాజుతోడ॥ ౧౩౪॥

క. క్షితినాథనీయధార।
సుతులనతిప్రీతమాన-సుcడనైతిభవ।
త్కృతపూజనమునమునమొం।
దితినిచ్చెదవరమువేcడు-ధీరవరేణ్యా॥ ౧౩౫॥

వ. స్త్రీహత్యాబ్రహ్మహత్యలవలననైన నీదోషంబుదొలంగ శుద్ధుండవై తివి. మున్నుపోలె రాజ్యంబుc బాలింపుము. భక్తియుక్తంబగు హృదయంబున నెవ్వారు నన్నిచ్చోట సేవింతురు వారి బ్రహ్మహత్యలు పదివేలైన నశింపంజేయుదు. మహాపాతకాయుతంబుల నైన క్షణమాత్రంబున విదళింతు. నన్ను సేవించుజనులు సంసరణ క్లేశరహితులై మత్సాయుజ్యంబునొందుదురు. నీచేసినస్తోత్రంబు భక్తికంబుగాc బఠించినవారికి మహాపాపసంచయంబు నశించు

క్కరభసమునఁ గతిపయాబ్దు।
పరివృతుఁడై తాను సేతు-బంధంబునకుఁ॥ ౧౨౨॥

సీ. చని సేతువున నొక్క-సంవత్సరము నిల్చి,
భక్తిపూర్వకముగఁ-బ్రత్యహంబు।
మూఁడు సంధ్యలయందు-ముదమునఁ బూజించి,
రామనాథేశ్వర-స్వామి నభవుఁ।
గొనకొని యమలధన-షట్కోటి నిబ్రతివాస,
రంబును మునిఁ గని-రంతరంబు।
ధరణీసురలకన్న-దానంబుఁ గావించి,
యేకభుక్తము జేసి-యింద్రియముల।

గీ. గెలిచె నొప్పఁగ దశభార-ములధనంబు।
రామనాథుని కొసఁగెనీ-క్రమముచేత।
నభ్రిభారతి చెప్పిన-యట్లపూజ।
నంబు తగ సల్పెఁ బాండ్య-నరవిభుండు॥ ౧౨౩॥

క. అంతట శంకర నృపుఁడ।
బ్రాంతిమ దివసమునఁ బ్రీతుఁ-డై హైమవతీ।
కాంతుని రామేశ్వరుని।
నంతుని బొగడంగఁ దొడఁగె-నచలితభక్తిన్॥ ౧౨౪॥

శ్లో. నమామి రుద్ర మీశానం రామనాథ ముమాపతిం।
పాహి మాం కృపయా దేవ బ్రహ్మహత్యాం దహాశు మే॥ ౧౨౫॥

శ్లో. త్రిపురఘ్న మహాదేవ కాలకూటవిషాదన।
రక్ష మాం కరుణాసింధో స్త్రీహత్యాం మే విమోచయ॥ ౧౨౬॥

శ్లో. గంగాధర విరూపాక్ష రామనాథ త్రిలోచన।
మాం పాలయ కృపాదృష్ట్యా మత్పాపం ఛింది శంకర॥ ౧౨౭॥

శ్లో. కామారే కామసంధాయిన్ భక్తానాం రామేశ్వర।
కటాక్షపాతం కురు మే శుద్ధం మాం కురు ధూర్జటే॥ ౧౨౮॥

శాత్రవక్షితినాథభూధర-శతపత్రిఁడై విజయంబునన్ ।
ధాత్రి యేలెను పాండ్యశంకర-ధారుణీశ్వరుఁ డున్నతిన్॥ ౧౪౩॥

మ. కురిసెన్ వృష్టి ఫలించె సస్యవితతుల్ - గోవుల్ బహుక్షీరముల్ ।
గురిసెన్ రోగభయాపమృత్యుజనిత-క్షోభం బడంగెం బ్రజల్ ।
సిరిచే హెచ్చిరి యజ్ఞకర్మములు బొల్చె-న్నాల్గుపాదంబులం ।
బరగన్ ధర్మము పాండ్యశంకరుఁడు సా-మ్రాజ్యంబు గావింపఁగాన్

వ. ఇవ్విధంబున సముద్రముద్రితమహీమండలంబు చిరకాలంబు పాలించి పుత్త్రునకు రాజ్యం బొసంగి శంకరమహారాజు శరీరాంతంబున రామేశ్వరమహాదేవునిం జింతింపుచుఁ దత్సాలోక్యముక్తి వడసె నీప్రకారంబున మీకు రామేశ్వరమాహాత్మ్యంబు వివరించితి నీయుపాఖ్యానంబు పవిత్రంబు లక్ష్మీకరంబు పుణ్యంబు దుఃఖహరంబు దుస్స్వప్నదోషనివారణంబు మహాశాంతికరంబు సకలార్థకారణంబు దీనిం బఠించినవారికి విన్నవారికి స్వర్గాపవర్గంబులు సిద్ధించు జ్యోతిష్టోమాదియజ్ఞఫలంబును చతుర్వేదశతావృత్తిఫలంబును సకలతీర్థస్నానఫలంబును షోడశమహాదానఫలంబును లభించును. బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరలోకనివాసంబు దొరకు శివసాయుజ్యంబు సంభవించు సకలకామంబులు ఫలించు ననని నిఖిలపురాణవ్యాఖ్యానసమేతుండగు సూతుండు పలికిన విని నైమిశారణ్యనివాసులు శౌనకాదిమహర్షులు సంతుష్టిం జెందిరి. సూతుండు కైలాసంబునకుం జనియె నిమ్మహాప్రబంధంబు వ్రాసిన పుస్తకం బర్చన జేసిన వారాధించిన శ్రీరామేశ్వరుండాయురారోగ్యైశ్వర్యంబులు శాశ్వతమోక్షపదంబునుం గృపసేయు॥ ౧౪౪॥

శా. భక్తారామవసంతశాంతమునిహృ-త్పద్మాంతరాసీన! ।
ముక్తాహారపటీరహీరశరదంభోభృద్వళక్షాంగ వే ।
దోక్తానంతగుణప్రభావపరిపూ-ర్ణోదారకారుణ్య సం ।
సిక్తప్రేక్షణ విశ్వరక్షణచణా-శ్రీమత్త్రిశూలాయుధా॥ ౧౪౫॥

నీభక్తితాత్పర్యవిశ్వాసస్తోత్రపూజావిధానంబులం బ్రసన్నుండ
నైతి. యథేష్టంబుగా వరంబు బ్రార్థింపుమని రామేశ్వరుండాన
తిచ్చిన శంకరమహారాజిట్లనియె. ౧౩౬।

ఉ. ఇందుకళావతంసపర-మేశనినుం గనుఁగొంటిధన్యతం।
జెందితినింతకంటెను వి-శేషపరస్థితిలేదు నాకు సా।
నందమ్ముకండుపుత్త్రభయ-నాశకతారకపాదపద్మని।
ష్యందసుభక్తిసంపదయొ-సంగుము పాతకతూలపావకా॥ ౧౩౭॥

ఆ. జననిగర్భగోళ-మునఁ బునర్జని నాకుఁ।
దప్పఁగాత మత్కృ-త స్తవంబుఁ।
దగఁ బఠించునరుఁడు-ధన్యుఁడై నీసేవఁ।
గలుగు పుణ్యఫలముఁ-గాంచుఁగాత॥ ౧౩౮॥

క. అని వేఁడిన నట్లగుఁగా।
కనియతని ననుగ్రహించి-యలరామేశుం।
డనుపమలింగాకారం।
బున నంతర్ధానమొందె-భూసురులారా॥ ౧౩౯॥

క. నరపతియు రామనాథుని।
గిరిజావల్లభునిఁ గొలిచి-కృతకృత్యతచేఁ।
గరమొప్పుచు నిజసేనా।
పరివృతుఁడై చనియె నాత్మ-పట్టణమునకున్॥ ౧౪౦॥

గీ. అంత వనవాసులైన మ-హామునులకుఁ।
దనదువృత్తాంతమంతయు-ధరణివిభుఁడు।
విన్నవించిన వారు ప్ర-సన్నులగుచుఁ।
జెలఁగి పట్టాభిషిక్తునిఁ-జేసిరతని॥ ౧౪౧॥

మత్తకోకిల.
పుత్త్రదారసమేతుఁడై బహు-భోగియై గుణశాలియై।
శ్రోత్రియద్విజరక్షకుండయి-సూర్యసన్నిభతేజుఁడై।

క. గురుజానపల్లిపట్టపు।
పరిపాలనశీలభక్త-పరతంత్రమతీ।
గిరిరాయకన్యకాకుచ।
పరిరంభణభోగసుఖిత-భాసురహృదయా॥ ౧౪౬॥

మత్తకోకిల
భద్రిరాజకులాబ్ధికైరవ బంధుమల్లనమంత్రిరా।
డ్భద్రదాయకపాదపంకజ-పంకజాసనసారథీ।
కాద్రవేయసుభూషణోజ్జ్వల-గాత్రగోత్రశరాసనా।
సద్రయోక్షతురంగదైవత-సార్వభౌమమహేశ్వరా। ౧౪౭॥

గద్య:— ఇది శ్రీమదుమామహేశ్వర కరుణాకటాక్షవీక్షాపాత్ర,
యేనుగ లచ్చయామాత్యపౌత్ర తిమ్మనామాత్యపుత్ర,
వివిధ విద్వజ్జనవిధేయ, లక్ష్మణకవినామధేయప్రణీ
తంబయిన రామేశ్వరమాహాత్మ్యంబను
మహాప్రబంధమునందు సర్వంబును
పంచమాశ్వాసము
సంపూర్ణము.
శ్రీ శ్రీ శ్రీ